

Харківська академія неперервної освіти

***Результати освітньої діяльності
Харківської академії неперервної освіти
з підвищення кваліфікації педагогічних працівників
в умовах воєнного стану
у 2022-2023 навчальному році***

(електронне видання)

**Харків
2023**

Матеріали підготовлені Харківською академією неперервної освіти

За загальною редакцією Л.Д. Покроєвої, ректора Харківської академії неперервної освіти, канд. пед. наук, доцента, заслуженого працівника освіти

Матеріали впорядкували:

Людмила Лузан, проректор з навчальної роботи, канд. пед. наук,

Алла Остапенко, проректор з науково-методичної роботи, канд. пед. наук.

Результати освітньої діяльності Харківської академії неперервної освіти з підвищення кваліфікації педагогічних працівників в умовах воєнного стану у 2022-2023 навчальному році. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2023. – 239 с.

За матеріалами аналітичних звітів керівників структурних підрозділів КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»: кафедр, центрів, відділів.

© Харківська академія неперервної освіти

Зміст

Вступ	4
Навчальна робота	6
Комплексні освітні програми підвищення кваліфікації	8
Нові та оновлені освітні програми	13
Нові тематичні спецкурси, розроблені на кафедрах	14
Робота з підготовки вчителів 5-6 класів	16
Нововведення в освітньому процесі	20
Адресна навчально-методична допомога	22
Підготовка педагогів до реалізації концепції безпеки закладів освіти	29
Навчання основам ментального здоров'я	33
Науково-методична робота	36
Аналіз участі в методичних заходах ХАНО педагогічних працівників закладів освіти територіальних громад Харківської області	38
Відкрите партнерство. Міжнародні зв'язки	43
Співпраця з Центрами професійного розвитку педагогічних працівників	46
Партнерство із закладами вищої освіти	47
Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти	49
Психологічний супровід і соціально-педагогічна робота в НУШ	51
Вдосконалення дистанційної освіти, упровадження медіа та інформаційних технологій, формування інфомедійної грамотності педагогів	54
Забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою	55
Активізація виховної роботи	58
Супровід позашкільної освіти	60
Робота з керівними кадрами	65
Пролонговані методичні форми підвищення кваліфікації	69
Організаційно-методичний супровід проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад, учнівських конкурсів, турнірів	74
Організаційний супровід підготовки до IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів	78
Всеукраїнські учнівські турніри	79
Моніторинг якості освіти	80
Супровід організації інклюзивної освіти	84
Організаційно-методичний супровід проведення професійних конкурсів	86
Дослідно-експериментальна робота	93
Визнання в чотирнадцятій міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2023»	95
Надання адресної допомоги та індивідуальне консультування	96
Забезпечення підручниками. Робота бібліотеки	96
Наукова робота	99

Вступ

Оновлення сутності навчання є визначальною умовою реформування освіти в Україні й передбачає приведення його у відповідність до сучасних потреб особи й суспільства. Тому одним із пріоритетних завдань у найближчій перспективі є розвиток самодостатності, майстерності, інноваційності, здатності до стійкого самовдосконалення керівних, педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Підвищення рівня професійної компетентності керівників закладів освіти та педагогічних працівників, виховання соціально адаптованої, відповідальної та стратегічно мислячої особистості є основною метою освіти для сталого розвитку. Тож зміст та форми освіти мають чітко орієнтуватися на позиції загальнолюдського та соціального ціннісного у сфері як національної, так і транснаціональної освіти.

Саме тому *актуальним за будь-яких умов є питання розвитку професійної компетентності педагогічних працівників закладів загальної освіти*. Сучасна неперервна освіта має діяти як єдиний комплекс на основі субординації всіх ланок освіти, взаємозв'язку та координації її установ, постійно розвиватися й надавати кожній людині можливість підключитися до освітнього процесу на будь-якому етапі її життя. Це забезпечується, насамперед, наступністю всіх структурних елементів системи освіти на основі затверджених єдиних освітніх стандартів, взаємним доповненням різних форм навчання [5].

Удосконалення рівня професійної компетентності фахівця – один із основних напрямів модернізації системи освіти, визначений державними нормативно-правовими документами: згідно зі ст. 54 [Закону України «Про освіту»](#) педагогічні працівники мають право на підвищення кваліфікації та зобов'язані **постійно** підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та педагогічну майстерність.

В умовах воєнного стану система неперервної освіти має стати ще більш мобільною, здатною ще швидше адекватно реагувати на зміни у сфері освіти, налагоджувати взаємодію з педагогами за різними моделями і в різних формах організації навчання, створювати ефективну систему зворотного зв'язку, сприяти реалізації регіональних освітніх проектів і програм, якісно забезпечувати їх науково-методичне супроводження. Тому зростає роль як

зовнішнього, так і внутрішнього партнерства в середині освітніх установ та закладів освіти.

Успішна професійна діяльність педагогічного працівника вимагає безперервного навчання в умовах динамічних змін та здатності адаптуватися до них. Ця діяльність має бути постійною та систематичною, нерозривно пов'язаною з професійним зростанням і підвищенням рівня педагогічної майстерності, а також характеризується поетапним досягненням мети.

В умовах воєнного стану система неперервної освіти стає ще більш мобільною, здатною ще швидше адекватно реагувати на зміни у сфері освіти, налагоджувати взаємодію з педагогами за різними моделями і в різних формах організації навчання, створювати ефективну систему зворотного зв'язку, сприяти реалізації регіональних освітніх проєктів і програм, якісно забезпечувати їх науково-методичне супроводження.

Головними викликами 2022-2023 років у системі освіти постали: створення безпечного освітнього середовища, психологічний захист учасників освітнього процесу, нові Державні стандарти базової середньої освіти, дистанційний формат навчання.

У Харківській академії неперервної освіти створено таку структурну модель, що дозволяє *комплексно і системно на партнерських засадах* здійснювати освітню діяльність із підвищення кваліфікації педагогічних працівників *за двома напрямками: навчальний і науково-методичний.*

Навчальна робота

Умовні позначки

КВНЗ – комунальний вищий навчальний заклад

КПК – курси підвищення кваліфікації

ОП – освітня програма

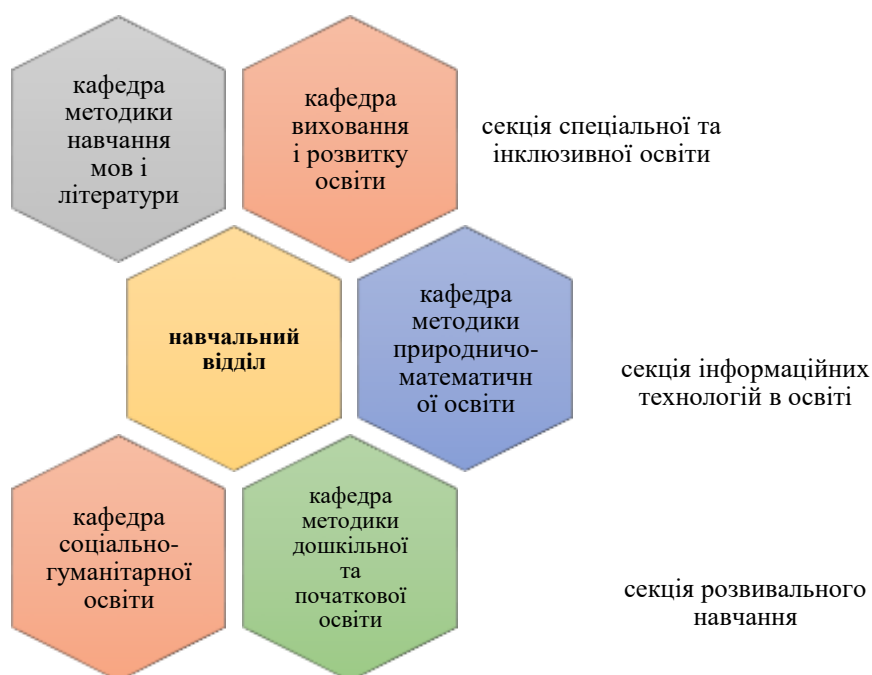
РПНЗ – робоча програма навчальних занять

ТСК – тематичний спецкурс

ФСК – фаховий спецкурс

ЦПРПО – центр професійного розвитку працівників освіти

Навчальна робота у 2023 році здійснювалася в Центрі професійного розвитку працівників освіти кафедрами КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» відповідно до планового завдання щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників регіону (згідно з ліцензійованим обсягом).

Мета освітньої діяльності з підвищення кваліфікації полягає в неперервному професійному розвитку педагогічних працівників, удосконаленні раніше набутих та/або набуття нових ключових та професійних компетентностей згідно з державною стратегією в галузі освіти та Концепцією «Нова українська школа».

Завдання:

1. Розвивати готовність педагогічних працівників до реалізації стратегічних завдань розбудови національної системи освіти ХХІ століття.
2. Забезпечити науково-методичний супровід індивідуального професійного розвитку педагогів Харківщини.
3. Формувати в педагогів здатність до планування власного професійного розвитку з метою надання якісних освітніх послуг.
4. Мотивувати педагогів до постійного професійного вдосконалення та надавати психологічну підтримку в умовах війни та післявоєнний час.

Очікувані результати:

- набуття нових загальних та професійних компетентностей згідно з державною стратегією в галузі освіти та Концепцією «Нова українська школа»;
- здатність педагогічних працівників до навчання впродовж життя;
- готовність педагогічних працівників Харківщини до реалізації індивідуальної траєкторії професійного розвитку в умовах війни та післявоєнний час.

Орієнтуючись на виклики, Харківська академія неперервної освіти у 2022 та 2023 роках свою навчальну діяльність на курсах підвищення кваліфікації спрямувала за **4-ма векторами** (рис. 2):

- I. реформування в освіті;
- II. виклики війни та післявоєнний період;
- III. професійний розвиток педагога на потребу часу;
- IV. адресна допомога.

У процесі пошуку нових підходів і шляхів для розв'язання актуальних завдань фахівцями академії була згенерована ідея розробки та впровадження **комплексних освітніх програм** підвищення кваліфікації педагогічних працівників, особливість яких у контексті вимог законодавства *полягає у створенні умов кожному педагогу для реалізації його права на підвищення кваліфікації й неперервну освіту в міжтестатаційний період в регіональному закладі післядипломної педагогічної освіти* (у нашому випадку – в Харківській академії неперервної освіти).

Комплексні освітні програми підвищення кваліфікації

Метою комплексної освітньої програми підвищення кваліфікації є *неперервний професійний розвиток педагогічних працівників, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових ключових та професійних компетентностей згідно з державною стратегією в галузі освіти та Концепцією «Нова українська школа».*

Основні завдання, які визначені в комплексній освітній програмі:

- формування готовності керівників та педагогічних працівників закладів освіти до реалізації стратегічних завдань розвитку дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти, інтеграції у світовий освітній простір;
- формування в педагогів здатності до планування власного професійного розвитку з метою надання якісних освітніх послуг;
- мотивування педагогічних працівників до постійного професійного самовдосконалення тощо.

Структура комплексної освітньої програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників *включає 4 різні за обсягом компоненти* (рис. 1):

- 1-й компонент: *освітні програми за різними темами* (30 годин / 1 кредит ЄКТС, 60 годин / 2 кредити ЄКТС, 90 годин / 3 кредити ЄКТС),
- 2-й компонент: *освітні програми фахових спецкурсів* (30 год. / 1 кредит ЄКТС),
- 3-й компонент: *освітні програми тематичних спецкурсів* (15 годин / 0,5 кредиту ЄКТС, 18 год / 0,6 кредиту, 30 годин / 1 кредит ЄКТС),
- 4-й компонент: *продовжані методичні заходи* (різної тривалості).

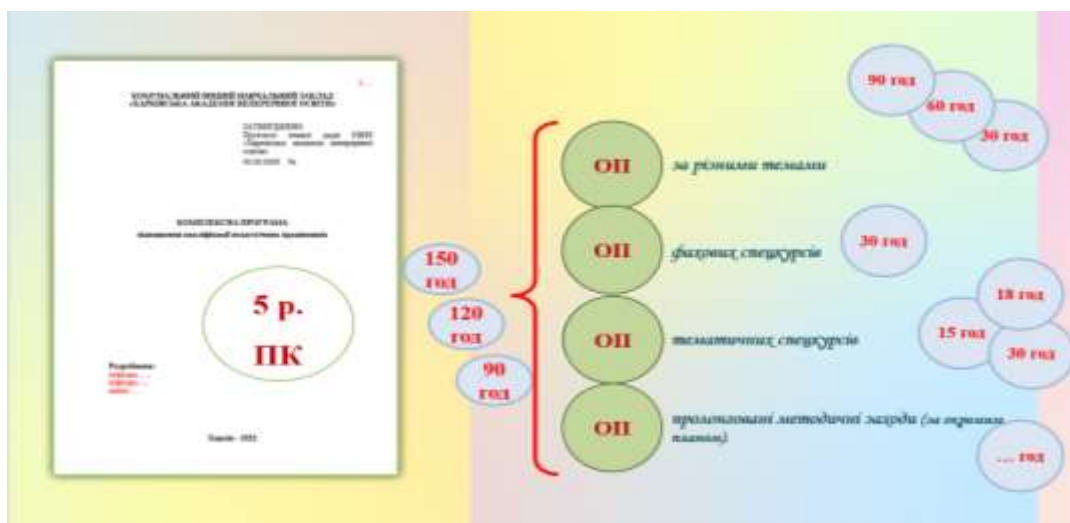

Рис. 1. Структура комплексної освітньої програми

Така структура комплексної освітньої програми дає можливість кожному педагогічному працівнику в міжтестастійний період *протягом 5-ти років* обрати для себе різні теми, напрями, форми й види підвищення кваліфікації загальним обсягом 120 / 150 / 180 годин саме в Харківській академії неперервної освіти та набути або розвинути ключові та професійні компетентності з урахуванням особистих професійних потреб й інтересів. Компоненти комплексних освітніх програм щороку оновлюються з урахуванням тих змін, що відбуваються в освітній сфері.

Зміст комплексної освітньої програми

Зміст кожного компонента *комплексної освітньої програми підвищення кваліфікації* (далі – КОППК) спрямовано на вдосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійних стандартів. Опис загальних, професійних компетентностей, знань, умінь, навичок та диспозицій (цінності, ставлення) прописано та деталізовано в освітніх програмах курсів підвищення кваліфікації, фахових спецкурсів та тематичних спецкурсів.

I-ий компонент КОППК – освітні програми курсів підвищення кваліфікації (обсягом 30, 60, 90 годин) складаються фахівцями Академії для педагогічних працівників різних категорій за різними темами. Їх *умовно класифіковано за такими напрямками* (рис 2):

- НУШ: освітня діяльність з ... (*предмет*) в 5-6 класах.
- Формування ключових та предметних компетентностей на уроках... (*предмет*) (охоплені навчанням всі педагоги різних предметів).
- Професійна компетентність учителів у контексті реалізації професійного стандарту вчителя ЗЗСО (охоплені навчанням усі педагоги різних предметів).
- Технології дистанційного навчання (охоплені навчанням усі педагоги різних предметів).

Рис. 2. Освітні програми за різними темами

У I півріччі 2023 року в Академії слухачам пропонувалися на вибір курси підвищення кваліфікації за освітніми програмами:

- 90 год / 3 кредити – для педагогічних працівників, які підвищують свою кваліфікацію не рідше одного разу на п'ять років відповідно до спеціальних законів.
- 60 год / 2 кредити – для вчителів, які викладають предмет за навчальними (6-9 класи) та модельними (5-9 класи нуш) програмами / для вчителів, які викладають 2 предмети чи інтегровані курси;
- 30 год / 1 кредит – за освітніми програми курсів підвищення кваліфікації за різними темами;
- 30 год / 1 кредит – освітні програми фахових спецкурсів;
- 15 годин / 0,5 кредиту – освітні програми тематичних спецкурсів для педагогічних працівників усіх категорій.

Розроблені комплексні програми, що надають можливість кожному педагогічному працівнику в межах його педагогічної автономії спланувати підвищення кваліфікації обсягом 150 годин / 5 кредитів (120 / 4 кредити; 90 / 3 кредити) ЄКТС протягом 5-ти років / 2-х років та обрати освітні програми, вид і форми навчання із переліку освітніх послуг, що пропонує КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», у тому числі щодо інклюзивності, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Комплексні програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників включають такі **компоненти**:

- освітні програми за різними темами (90/60/30 год),
- освітні програми фахових спецкурсів (30 год),

- освітні програми тематичних спецкурсів (15 год),
- пролонговані методичні заходи (за окремим планом).

Для **курсів підвищення кваліфікації** пропонуються освітні програми актуальної тематики, що містять такі **модулі**:

- сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності;
- концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності;
- сучасні підходи до організації освітнього процесу;
- психолого-педагогічний супровід освітнього процесу;
- діагностико-аналітичний – зміст яких, зокрема, спрямовано на надання допомоги педагогам в організації освітнього процесу *в дистанційному та змішаному форматах в умовах реального часу*.

Програми **фахових спецкурсів** на 30 годин призначені для підвищення кваліфікації за певним напрямом педагогів, які викладають декілька предметів. Зміст програм спрямований на оновлення й поповнення знань учителя із сучасної методики навчання та особливостей викладання навчальної дисципліни, з якої педагог не має відповідної фахової підготовки.

Тематичні спецкурси на 15 годин мають конкретну вузьку тематичну спрямованість, тому педагоги можуть обирати їх відповідно до своїх інтересів та потреб.

Велику увагу приділено питанню *інклюзивної освіти*. У кожній освітній програмі курсів підвищення кваліфікації передбачено навчальні заняття щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, а також розроблено освітні програми тематичних спецкурсів за відповідною тематикою.

В умовах воєнного часу здійснено перехід на дистанційну форму навчання, що передбачає застосування сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти.

Усі комплексні освітні програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників різних категорій розміщено на сайті Академії

<http://surl.li/gcxmk>

Так, за звітний період **реалізовано 32 комплексні освітні програми**. Було розроблено **4 нових комплексні освітні програми** для таких категорій педагогічних працівників:

- вихователів груп раннього віку закладів дошкільної освіти;
- вихователів різновікових груп закладів дошкільної освіти;
- вихователі санаторних шкіл, закладів спеціалізованої освіти та спеціальних закладів освіти;
- асистентів вихователів закладів дошкільної освіти.

Кількісні показники

У Харківській академії неперервної освіти освітній процес із підвищення кваліфікації забезпечують:

п'ять кафедр (кафедра виховання й розвитку особистості; кафедра методики дошкільної та початкової освіти; кафедра методики навчання мов і літератури; кафедра методики природничо-математичної освіти; кафедра соціально-гуманітарної освіти) та

три секції (секція розвивального навчання; секція інформаційних технологій в освіті; секція спеціальної та інклюзивної освіти).

Науково-професорський склад Академії здійснює навчально-науково-методичне забезпечення підвищення кваліфікації керівних кадрів і педагогічних працівників освіти відповідно до їх індивідуальних потреб та запитів за розробленими фахівцями **225-ма освітніми програмами** (рис. 3):

- ОП курсів підвищення кваліфікації – 133 (59 %).;
- ОП фахових спецкурсів – 19 (8 %).;
- ОП тематичних спецкурсів – 73 (33 %).

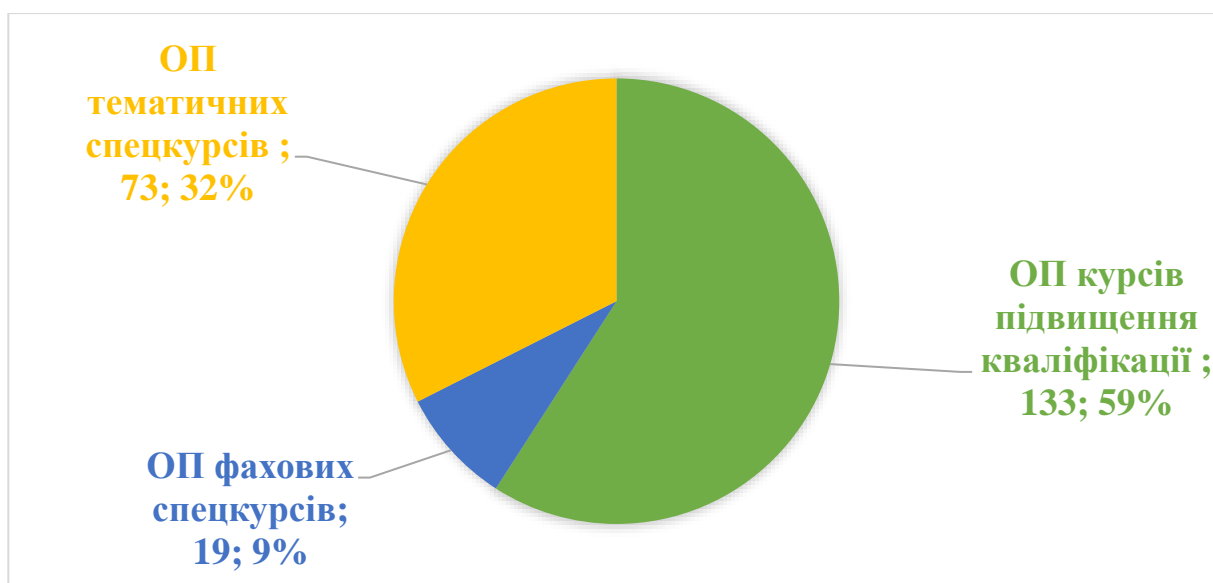

Рис. 3. Кількість реалізованих освітніх програм у 2023 році

Усі групи були укомплектовані в повному обсязі, що свідчить про якісний добір тем освітніх програм, їх актуальність, сучасність та відповідність потребам слухачів, а також гарно організовану комунікацію (соціальні мережі, месенджери, особисте спілкування) працівників ЦПРПО з педагогами Харківщини щодо анонсу змісту курсів підвищення кваліфікації для тієї чи іншої категорії

Навчальний відділ

За звітний період навчальним відділом *узагальнено 225 РПНЗ*, на підставі яких створено місячний план проведення КПК, ФСК та ТСК для керівних кадрів та педагогічних працівників закладів освіти в дистанційній формі. За кожною групою закріплено куратора, про що підготовлено відповідний наказ по Академії. За підсумками навчання проаналізовано кількість слухачів курсів підвищення кваліфікації від кожної територіальної громади Харківської області. Для обліку слухачів, які пройшли навчання, було створено накази про зарахування та випуск кожної навчальної групи заїздів. Для кожного із **6689 слухачів**, які успішно завершили навчання на КПК/ФСК/ТСК у I півріччі 2023 року, було підготовлено електронне/ий свідоцтво/сертифікат, що можна завантажити за відповідним покликанням у розділі «Накази про випуск» сайту Академії.

З метою організації якісної роботи ЦПРПО у I півріччі 2023 року було сплановано *навчання 225 груп*, відповідно складено *225 планів-розкладів*. Співробітники навчального відділу, використовуючи різні технічні засоби комунікації, постійно надають консультативну допомогу педагогам Харківщини з питань організації підвищення кваліфікації. Постійна увага приділяється співпраці із завідувачами кафедр з метою забезпечення обов'язкового виконання щомісячного навантаження кожним викладачем

Нові та оновлені освітні програми

Постійний аналіз анкет слухачів курсів підвищення кваліфікації дає можливість викладачам кафедр виявляти актуальні проблеми, які цікавлять педагогів при плануванні свого професійного розвитку.

Так, у I півріччі 2023 року науково-педагогічними працівниками ЦПРПО було підготовлено **нові освітні програми**:

- *курсів підвищення кваліфікації - 54,*
- *фахових спекурсів - 4,*
- *тематичних спекурсів - 26*

Кафедрою виховання та розвитку особистості (КВРО) та секцією спеціальної та інклюзивної освіти розроблено 17 освітніх програм КПК, 1 ФСК, 10 ТСК; кафедрою методики дошкільної та початкової освіти (КМДПО) – 15 освітніх програм КПК, 1 ФСК, 6 ТСК; кафедрою методики навчання мов і літератури (КМНМЛ) – 7 освітніх програм КПК, 2 ТСК; кафедрою методики природничо-математичної освіти (КМПМО) – 7 освітніх програм КПК, 2 ТСК; кафедрою соціально-гуманітарної освіти (КСГО) – 8 освітніх програм КПК, 2 ФСК, 6 ТСК (рис. 4)

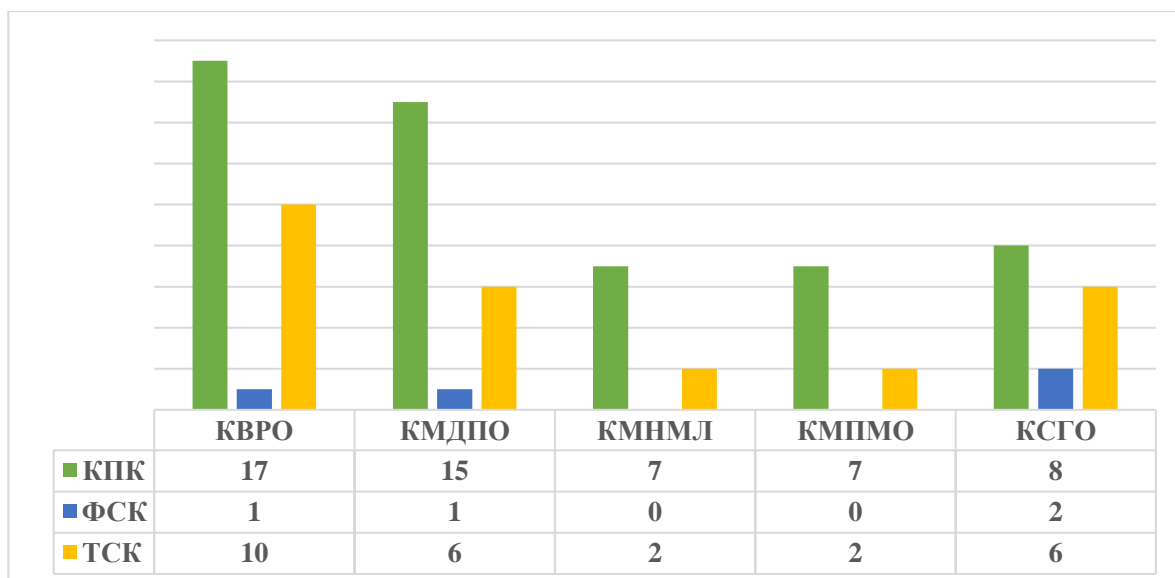

Рис. 4. Кількість розроблених освітніх програм по кафедрах

Усі нові програми відповідали актуальним проблемам часу та користувалися попитом слухачів.

Нові тематичні спецкурси, розроблені на кафедрах ХАНО

Кафедра виховання й розвитку особистості. Секція спеціальної та інклюзивної освіти

- «Діти з особливими освітніми потребами: підтримка в освітньому процесі ЗЗСО» $52 + 82 + 51 + 54 + 50 = 289$ осіб
- «Безпечна поведінка в цифровому середовищі: комунікація з батьками та учнями в умовах дистанційного навчання» – 53 особи + 57 осіб = **110 осіб**.
- «Педагогіка партнерства – інклюзивний вимір» – **67 осіб**
- «Домедична допомога в системі роботи педагога в умовах воєнного стану» – **63 особи**

Кафедра методики викладання мов та літератури

- «Шкільна документація по-новому: ведемо Е-журнали та Е-щоденники» – **51 особа**

Тематичні спецкурси, які протягом I півріччя 2023 року користувалися підвищеним попитом серед слухачів:

- «Діти з особливими освітніми потребами: підтримка в освітньому процесі ЗЗСО» – **289 осіб**;
- «Шкільна документація по-новому: ведемо Е-журнали та Е-щоденники» – **247 осіб**;
- «Безпечна поведінка в цифровому середовищі: комунікація з батьками та учнями в умовах дистанційного навчання» – **110 осіб**;
- «Домедична допомога в системі роботи педагога в умовах воєнного стану» – **98 осіб**;
- «Педагогіка партнерства – інклюзивний вимір» – **97 осіб**;
- «Дистанційне навчання: секрети успіху» – **76 осіб**.

Так, швидке реагування на зміну попиту в освітніх послугах, задоволення потреб керівників закладів освіти та педагогів вимагає від науково-педагогічних працівників Академії постійно адаптуватися під реалії часу. За звітний період було розроблено кафедрами освітні програми фахових та тематичних спецкурсів на актуальні теми (таблиця 1).

Таблиця 1

Освітні програми фахових та тематичних спецкурсів на актуальні

теми

№ з/п	Назва кафедри	Теми ОП фахових та тематичних спецкурсів
1.	кафедра виховання та розвитку особистості	<ul style="list-style-type: none"> – Нова українська школа: урок на адаптаційному циклі базової середньої освіти (5-6 класи) – «Безпечна поведінка в цифровому середовищі: комунікація з батьками та учнями в умовах дистанційного навчання» – Кризова психологічна самодопомога в умовах війни: виявлення власного ресурсу – «Тренінг як ефективна форма патріотичного виховання» – Молодіжні субкультури: формуємо толерантні стосунки – Педагогіка партнерства як платформа запобігання/протидії булінгу – Актуальні питання роботи фахівців ІРЦ в умовах воєнного стану – Перша психологічна допомога
2.	кафедра методики дошкільної та початкової освіти	<ul style="list-style-type: none"> – 1-й клас дистанційно: дієві способи організації, методичні кейси для роботи – Читання як тренд. Вектори роботи вчителя початкових класів з формування в молодших школярів звички та потреби в читанні – Психолого-педагогічна підтримка дошкільника у кризових умовах – Шляхи залучення дітей раннього та дошкільного віку до проведення часу з книгою

3.	Кафедра методики навчання мов і літератури	– «Шкільна документація по-новому: ведемо Е-журнали та Е-щоденники» – SOFT SKILLS – аспекти формування конкурентоспроможної особистості – Формувальне оцінювання в дії: ЯК оцінити успішність учнів на уроках ... (предмет)
4.	кафедра методики природничо-математичної освіти	– Інтеграція цифрових технологій в освітнє середовище закладу дошкільної освіти – НУШ: інформатика в початкових класах – «Інтеграція цифрових в ЗДО»
5.	кафедра соціально-гуманітарної освіти	– Для активних «агентів змін»: як успішно пройти сертифікацію вчителям мовно-літературної, математичної освітніх галузей – НМТ-2023: лайфхаки з підготовки учнів до успішного виконання завдань з історії України – «Долаємо освітні втрати разом»

У I семестрі 2023 року **оновлено 32 освітні програми КПК, 13 освітніх програм ФСК та 16 освітніх програм ТСК.**

Робота з підготовки вчителів 5-6 класів

У Харківській академії неперервної освіти підготовка педагогічних працівників щодо реалізації реформи НУШ в базовій середній освіті розпочалася ще в 2021 році через впровадження освітніх програм на курсах підвищення кваліфікації. За I семестр 2023 р. було розроблено/оновлено **4** (рис. 5) освітні програми курсів підвищення кваліфікації для викладання у 5-6 класах (у порівнянні з 2021 – **2**, 2022 – **27**) та відповідно **5** освітніх програм тематичних спецкурсів (у порівнянні з 2021 – **6**, 2022 – **13**).

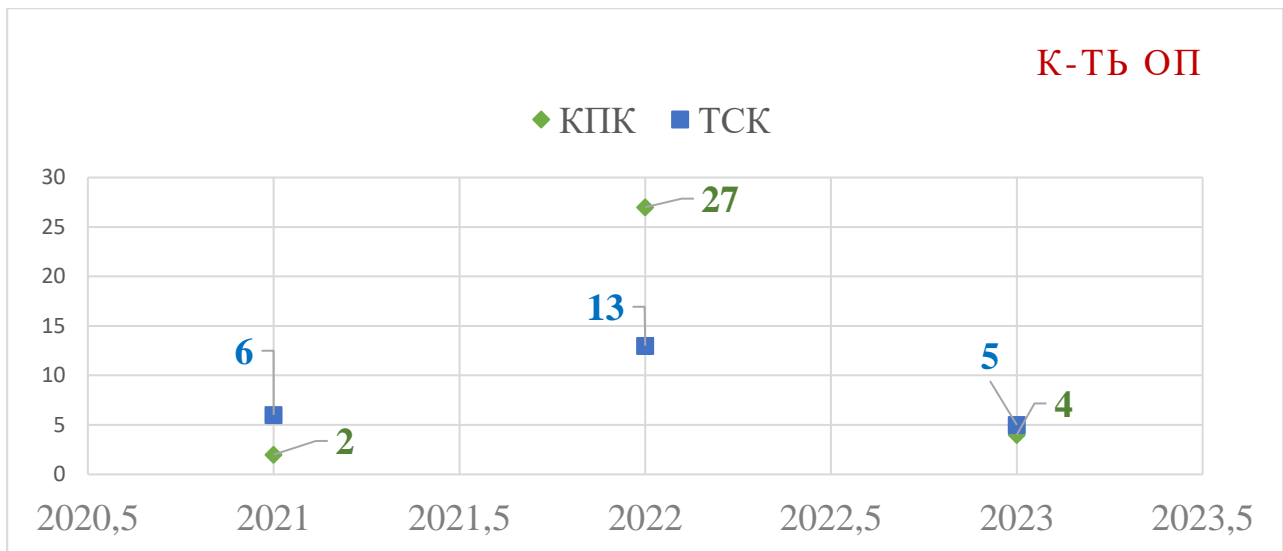

Рис. 5 Кількість освітніх програм для реалізації реформи НУШ в базовій середній освіті

За результатами експрес-опитування для підготовки вчителів 5-6 класів до роботи в умовах реформування базової середньої освіти «Нова українська школа» створено низку *освітніх програм*: https://docs.google.com/document/d/1t-Q_7ROV5th3Skm1IAIQotZsBsvlLUNK/edit

У I півріччі 2023 року розроблено освітні програми курсів підвищення кваліфікації для таких напрямів, а саме:

- *керівники та фахівці інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ);*
- *вихователі санаторних шкіл, закладів спеціалізованої освіти;*
- *вихователі та спеціальні педагоги спеціальних закладів освіти, бо питання підготовки вчителів 5-6 класів до роботи в умовах реформування базової середньої освіти «Нова українська школа» стосуються й зазначених вище категорій.*

Науково-педагогічними працівниками Харківської академії неперервної освіти в I півріччі 2023 року розроблено освітні програми за новими інтегрованими курсами для 5-6 класів НУШ:

- *«Досліджуємо історію і суспільство»,*
- *«Громадянська освіта»,*
- *«Довкілля»,*
- *«Пізнаємо природу»,*
- *«Природничі науки»,*
- *«Драматургія й театр»,*
- *«Робототехніка»,*
- *«STEM»,*
- *«Культура добросусідства»,*
- *«Вчимося жити разом» (рис. 6).*

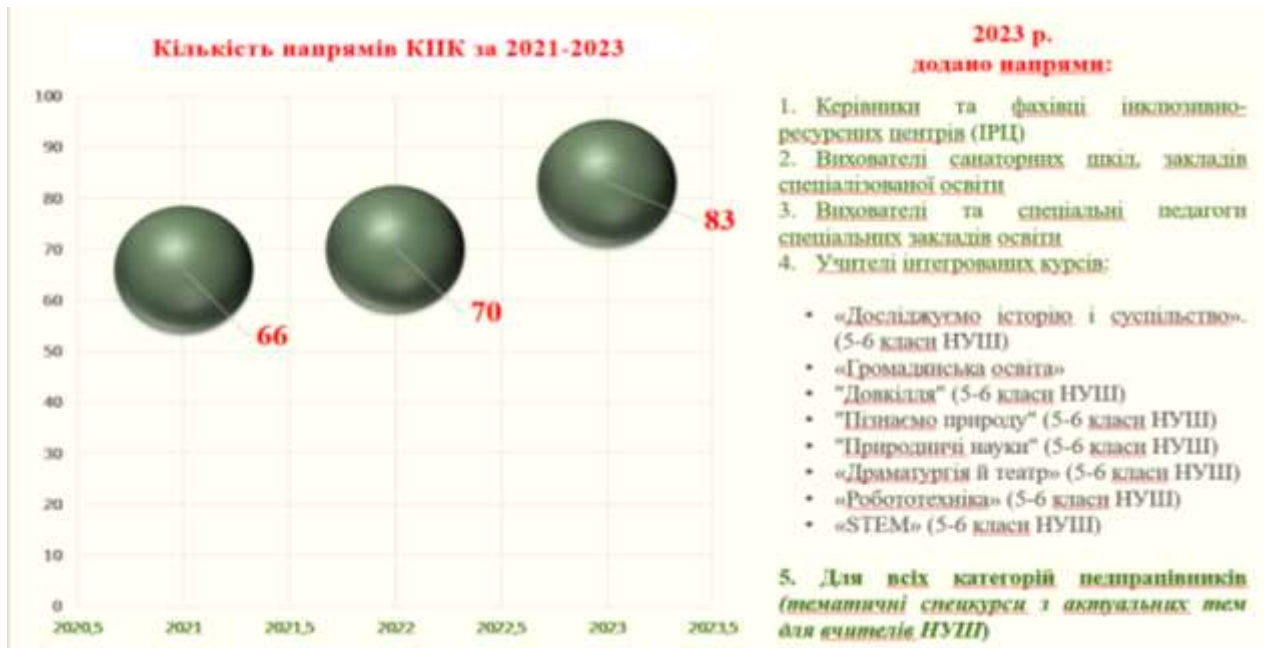

Рис. 6 Категорії педагогічних працівників, охоплених курсами підвищення кваліфікації вчителів, які викладають в 5-6 класах за ДСБСО

Серед розроблених програм є освітні програми курсів підвищення кваліфікації для підготовки вчителів, які викладають **різні навчальні предмети** в 5-6 класах за Державним стандартом базової середньої освіти – 17 (КПК) та 14 (ТСК); освітні програми для підготовки вчителів, які викладають **інтегровані курси** – 12 (КПК) та 5 (ТСК); освітні програми для підготовки **керівників та педагогічних працівників усіх освітніх галузей** – 4 (КПК) та 5 (ТСК).

Теми курсів підвищення кваліфікації / тематичних спецкурсів щодо підготовки вчителів 5-6 класів до роботи в умовах реформування базової середньої освіти «Нова українська школа» серед педагогів Харківщини умовно об'єднано в 4 групи за такими векторами (рис. 7):

- реформування в освіті;
- професійний розвиток педагога;
- виклики війни та післявоєнний час;
- партнерство в освіті

<p style="text-align: center;">Реформування в освіті</p> <ul style="list-style-type: none"> • Нова <u>українська</u> школа: урок у 5-6 класі (30 год/КПК) • НУШ: нові <u>навчальні дисципліни та курси</u> в 5-9 класах (15 год/ТСК) • Діти з особливими освітніми потребами в 5 класі НУШ (30 год/КПК) 	<p style="text-align: center;">Виклики війни</p> <ul style="list-style-type: none"> • Перша психологічна допомога дітям та учням в умовах війни (15 год/ТСК) • <u>Домедична</u> допомога в системі роботи педагога в умовах воєнного стану (15 год/ТСК) • <u>Медіаційні</u> практики в освітньому просторі НУШ (15 год/ТСК) • Профілактика дитячого травматизму: організаційно-методичні кейси вчителя (15/ТСК) • Психоемоційні ресурси вчителя під час війни: педагогічний аспект (15/ТСК)
<p style="text-align: center;">Професійний розвиток</p> <ul style="list-style-type: none"> • Удосконалення навичок педагогів щодо володіння українською мовою як засобом успішної комунікації (15 год/ТСК) • Моя країна — Україна: національно-патріотичне виховання (15 год/ТСК) • Цифрова компетентність педагога (15 год/ТСК) • Критично мислити – ефективно діяти (15 год/ТСК) 	<p style="text-align: center;">Партнерство</p> <ul style="list-style-type: none"> • НУШ: педагогічна культура батьків (15 год/ТСК) • НУШ: педагогіка партнерства та академічна доброчесність (15 год/ТСК) • Мобільні творчі колективи (за окремим планом) • Гостьові лекції (співпраця з науково-педагогічними працівниками ЗВО) • Адресні тематичні спецкурси (співпраця з ЦПРП, ЗЗСО, ЗДО, ЗПТО)

Рис. 7 Тематичні вектори освітніх програм підготовки вчителів 5-6 класів до роботи в умовах реформування базової середньої освіти «Нова українська школа»

Безпечне освітнє середовище

Особливої вагомості набуло у 2022 році питання організація безпечного освітнього середовища в умовах надзвичайної ситуації воєнного характеру. Так, безпечне освітнє середовище в умовах дистанційного навчання має забезпечувати наявність безпечних умов навчання та праці, комфортну міжособистісну взаємодію, відсутність будь-яких проявів насильства та наявність достатніх ресурсів для їх запобігання, дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Тому фахівцями нашої Академії була розроблена та запроваджена програма тематичного спецкурсу для педагогічних працівників ЗЗСО за темою «Безпечне освітнє середовище в умовах дистанційного навчання». Метою освітньої програми визначено оновлення та розвиток загальних і професійних компетентностей педагогів щодо створення та підтримки безпечного освітнього середовища під час дистанційного навчання за умов воєнного стану.

З метою оновлення та розвитку здоров'язбережувальної та емоційно-етичної компетентностей педагогів, спираючись на матеріали тренінгу «Коли світ на межі змін: стратегії адаптації», проведеного у рамках проекту «Ukraine is capital of great people», фахівцями Академії було розроблено тематичний спецкурс «Психоемоційні ресурси вчителя під час війни: педагогічний аспект».

Програма спецкурсу розкриває питання сутності понять першої психологічної допомоги; розуміння меж компетентностей та вимог до осіб, які надають ППД; особливості різноманітних інструментів комунікації з дитиною в стресових ситуаціях та правил ефективного спілкування; специфічних ознак, мети й завдань артпедагогіки в роботі вчителя; створення системи роботи щодо формування та розвитку батьківської компетентності як запоруки адаптації дитини в складних ситуаціях; технік саморегуляції та заземлення; організації проведення стресостійкого уроку, адаптаційних технік та менеджменту складних ситуацій, що виникають унаслідок стресу.

Сьогоднішні реалії роботи за умов воєнного стану такі, що цифрові технології стають однією з ключових можливостей існування освітньої системи нашої країни.

Академія завжди велику увагу на всіх курсах підвищення кваліфікації приділяє розвитку інформаційно-цифрової компетентності педагога: для педагогів всіх фахових напрямів обов'язково є практичне заняття щодо роботи з ІКТ (2-6 годин). Тематика заняття та складність адаптуються під конкретну групу чи фаховий напрям. Велику увагу за заняттях з тематики ІКТ присвячено цифровим технологіям і сервісам для організації дистанційного та змішаного навчання: розглядаються основи роботи з відеоконференціями (Zoom, Google Meet), системами для організації дистанційного навчання (Google Classroom), віртуальними дошками (Padlet, LinoIt, Jamboard), сервісами для створення навчального контенту.

Нововведення в освітньому процесі з підвищення кваліфікації

Протягом 2023 року в ХАНО було впроваджено декілька нововведень, серед яких: **створення оригінального відеоконтенту до презентаційних матеріалів.**

До кожної групи курсів та фахових/тематичних спецкурсів кураторами груп було підготовлено **225 презентацій настановних занять та 225 промороликів.**

До кожної групи курсів та спецкурсів кураторами груп підготовлено нових **презентацій – 596, записані до них 811 відеороликів**, а також оновлені завдання для підсумкового тестування / анкетування (таблиця 2).

Таблиця 2

№ з/п	Назва кафедри	Презентаційні матеріали до занять (нові)	Відеоконтент до презентаційних матеріалів
1.	кафедра виховання та розвитку особистості	226	301
2.	кафедра методики дошкільної та початкової освіти	164	148
3.	Кафедра методики навчання мов і літератури	36	68
4.	кафедра методики природничо-математичної освіти	86	125
5.	кафедра соціально-гуманітарної освіти	84	169
	Разом	596	811

Наявність / зміст / тривалість відеоконтенту залежить від таких факторів: виду лекції, педагогічного досвіду викладача, часу, протягом якого викладач досліджує або викладає конкретну тему, кількості лекцій у групі, індивідуальних стилей викладання.

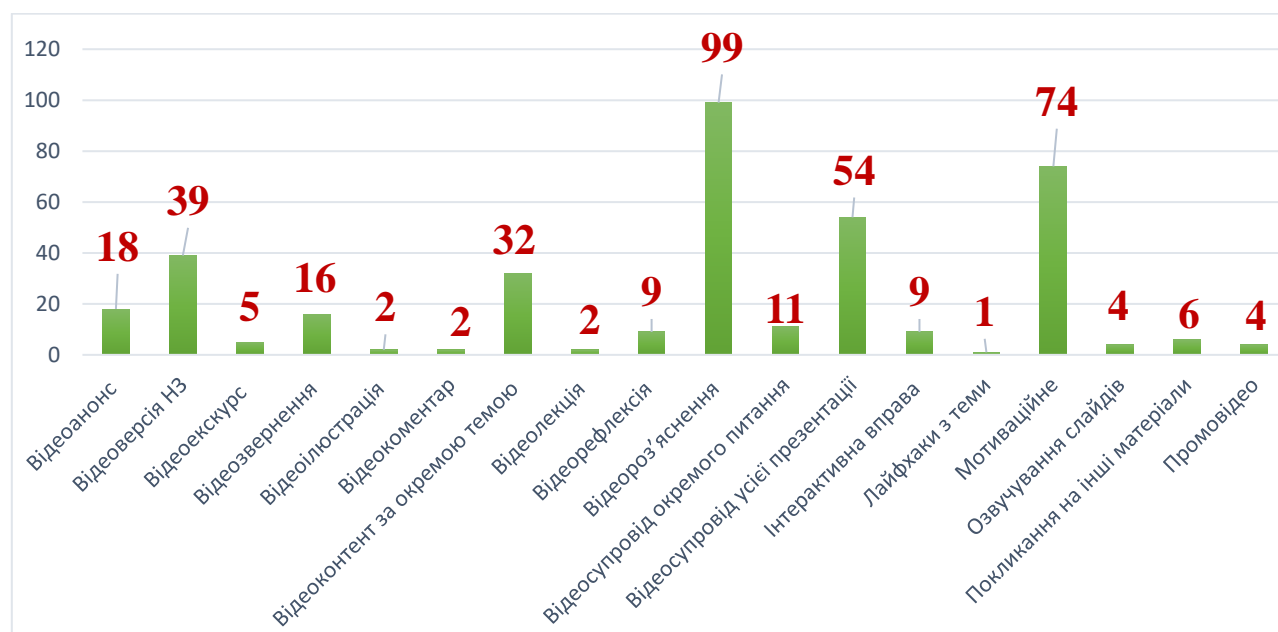

Рис. 8 Якісний та кількісний склад відеоконтенту презентаційного матеріалу

Адресна навчально-методична допомога

Ще одним нововведенням та ефективною формою зовнішнього освітнього партнерства також стало розробка і впровадження адресних тематичних спецкурсів з метою надання педагогічним колективам адресної навчально-методичної допомоги.

З метою задоволення освітніх потреб педагогів, з урахуванням принципів персоналізації освіти, активізації форм і методів освітньої діяльності з підвищення кваліфікації, на підставі відповідних запитів і пропозицій від закладів освіти, фахівцями Академії розроблені адресні тематичні спецкурси (далі – АТС) для педагогічних працівників усіх категорій (обсягом 30 годин).

Адресний тематичний спецкурс – це нова форма підвищення кваліфікації, що проводиться переважно в інтерактивному форматі для окремого закладу освіти (для педагогічних працівників усіх категорій) або для однієї територіальної громади (для педагогічних працівників усіх категорій або вчителів окремої категорії) <http://surl.li/gdvxy>. Освітня програма АТС об'єднує педагогів спільною темою, що значно їх мотивує й активізує для удосконалення/розширення професійних компетентностей з урахуванням особливостей кожного закладу або певної категорії педпрацівників та їх освітніх потреб (рис. 9).

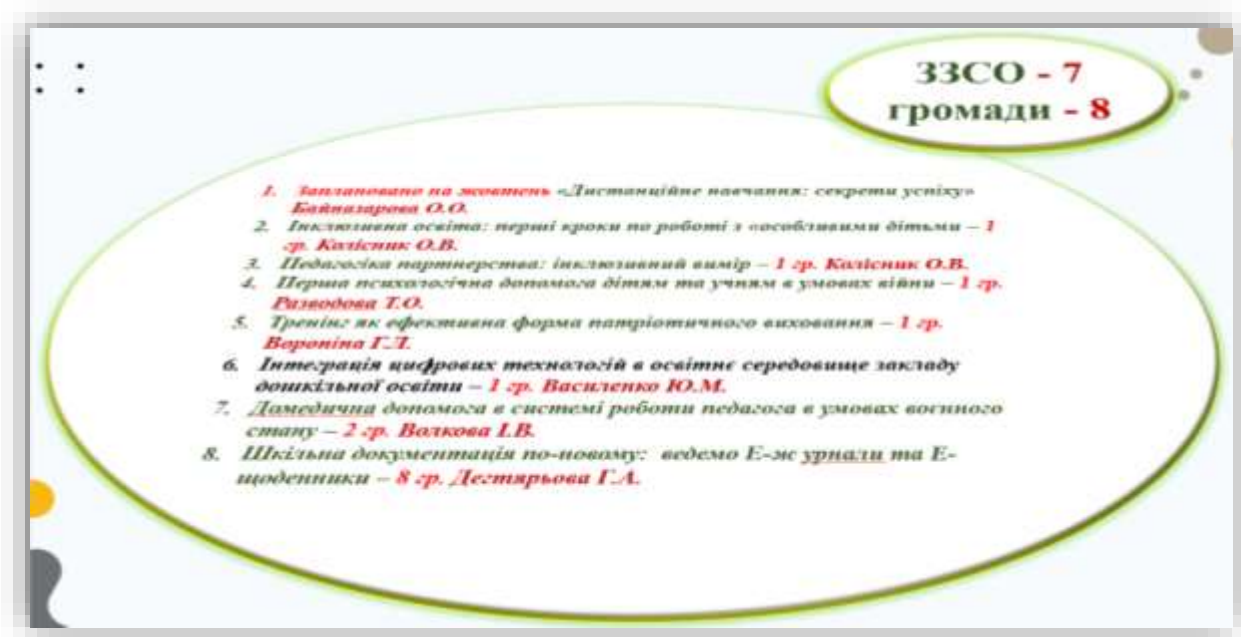

Рис. 9 Тематика адресних ТСК

За звітний період навчання на адресних ТСК пройшли 472 педагогічні працівники Харківської області (рис. 10).

За звітний період викладачами ХАНО було розроблено освітні програми та проведено на замовлення такі адресні тематичні спецкурси:

- «Шкільна документація по-новому: ведемо Е-журнали та Е-щоденники»,
- «Тренінг як ефективна форма патріотичного виховання»,
- «Інтеграція цифрових технологій в освітнє середовище закладу дошкільної освіти»,
- «Домедична допомога в системі роботи педагога в умовах воєнного стану».

Уперше на базі КЗ «Пересічанський ліцей» Солоницівської селищної ради Харківської області (директор Лузан В.О.) було проведено **адресний тематичний спецкурс «Шкільна документація по-новому: ведемо Е-журнали та Е-щоденники»**, актуальність якого зумовлена прийняттям «Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі» (наказ МОН від 08.08.2022 року № 707) та потребою забезпечити безболісний перехід працівників ЗЗСО на електронний документообіг, зокрема використання в професійній діяльності Е-журналів та Е-щоденників.

За I півріччя 2023 року за програмою зазначеного вище адресного тематичного спецкурсу також пройшли навчання **247 педагогічних працівників** закладів освіти: Люботинської МГ Харківського району; Балаклійської МГ Ізюмського району; Будянського ліцею № 2 Південна МГ Харківський району; Слобожанської МГ Чугуївського району; Наталинської СР Красноградського району; Малороганського академічного ліцею Харківського району; Біляївської СР Лозівського району.

Рис. 10 Учасники адресних ТСК

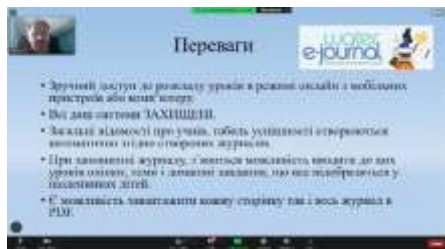
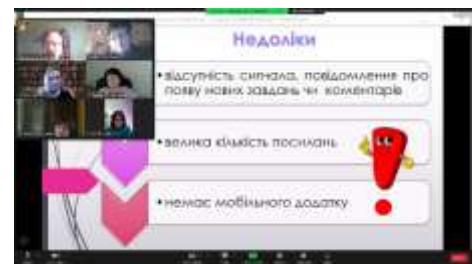
Під час вхідного спілкування фахівці КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у своїх виступах довели до відома слухачів мету, завдання спецкурсу, умови навчання, акцентували увагу на матеріалах спецкурсу та алгоритмах їх опрацювання. Слухачі отримали відеоматеріали, інтерактивні презентації, виступи з досвіду роботи колег, які уже працюють з електронними платформами та завдання: опрацювати матеріали, підготувати проекти та проблемні питання на вихідне онлайн-заняття.

Під час навчання на спецкурсі викладачі Академії ознайомили з вимогами до ведення ділової документації в електронному форматі, з діючими платформами, надали допомогу у виборі платформи для електронного класного журналу, сприяли підвищенню інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів.

Дуже вдалим було поєднання онлайн-спілкування у форматі ZOOM-конференції та самостійного опрацювання матеріалів, а також групова робота щодо створення проектів.

Під час підсумкового спілкування у форматі ZOOM-конференції слухачі представили 3 групові проекти, у яких висловили позитивні моменти для вчителів, учнів та батьків щодо вибору платформи, а також відзначили проблеми використання тієї чи іншої платформи. Викладачі спецкурсу надали відповіді на питання, які

виникли у слухачів під час роботи. Слід відзначити високий рівень викладання, науковий зміст та інтерактивність презентацій, практичний аспект, актуальність тематичного спецкурсу, доброзичливе спілкування.

Також на підсумковому занятті слухачі ТСК мали можливість отримати від викладачів Академії відповіді на питання, які виникли в здобувачів під час опрацювання навчальних матеріалів. Були презентовані проекти, у яких педагогічні працівники представили свої думки щодо можливостей платформ для ведення е-документації, а також ускладнень, що можуть завадити ефективно їх використовувати в професійній діяльності.

Питання національно-патріотичного виховання мають особливу актуальність в умовах повномасштабного вторгнення рф. Розвинених, відповідальних громадян і патріотів може виховати вчитель-патріот, спроможний організувати освітній процес, спираючись на ідеї дитиноцентризму, гуманізму та демократії. Ефективною формою національно-патріотичного вихованням в умовах дистанційного формату освіти є **тренінг**.

З метою оновлення та розвитку загальних і професійних компетентностей педагогів щодо використання тренінгових форм роботи в організації національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді з **22 по 31 травня 2023 року** викладачами кафедри виховання й розвитку особистості Харківської академії неперервної освіти було проведено **адресний тематичний спецкурс «Тренінг як ефективна форма патріотичного виховання»** для педагогічних працівників закладів освіти *Люботинської міської ради Харківської області та КЗ «Лозівська станція юних натуралістів» Лозівської міської ради Харківської області*.

Відповідно до освітньої програми навчальні заняття спецкурсу проводилися в *синхронному та асинхронному форматі*. Слухачі взяли активну участь в онлайн-тренінгах (ZOOM-конференції):

- «Патріотизм як суспільна та особистісна цінність»,
- «Виховання почуття власної і національної гідності»,
- «Техніка колажування в процесі національно-патріотичного виховання»,
- «Вплив медіакультури на цінності громадянського суспільства»,
- «Інтелект-карти як інструмент ефективної роботи з національно-патріотичного виховання».

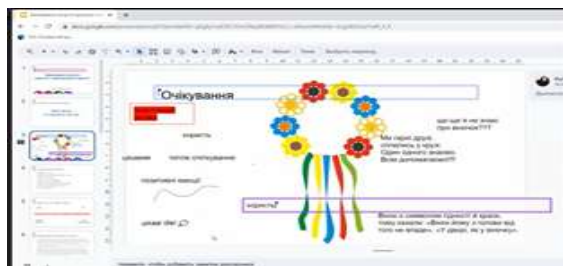
Під час тренінгів учасники опрацювали можливості таких онлайн-сервісів:

mentimeter (опитування, робота з термінами – «хмарка слів»),

padlet (візуалізація результатів навчальних занять, презентація активностей для проведення тренінгів з патріотичного виховання),

classtools (віртуальна екскурсія),

mind ar (інструмент «Дошка» – створення інтелект-карт щодо опрацювання змісту національно-патріотичного виховання);

google-презентації (створення інтерактивних презентацій, колажів);

wordworld (рефлексія) тощо.

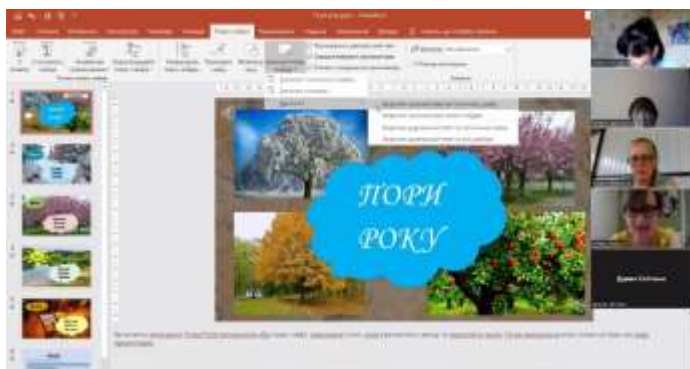
За результатами засвоєння програми тематичного спецкурсу «Тренінг як ефективна форма патріотичного виховання» 32 особи вдосконалили та розширили інноваційну й громадянську компетентності.

Оновлення та розвиток професійних компетентностей працівників закладів дошкільної освіти щодо ефективного впровадження цифрових технологій в освітнє середовище закладу освіти – це мета адресного ТСК **«Інтеграція цифрових технологій в освітнє середовище закладу дошкільної освіти»**, який було проведено з 12 по 21 червня 2023 року для працівників закладів дошкільної освіти **Люботинської міської громади**.

Для слухачів було проведено три заняття у онлайн-режимі (засобами застосунку Zoom). На першому онлайн-занятті проректор з навчальної роботи Лузан Л. О. ознайомила слухачів групи з можливостями комплексного та системного підвищення кваліфікації, які надає Академія. Викладач курсу Ставицький С. Б. інформував про деякі аспекти відповідального та безпечного використання педагогами цифрових технологій і сервісів. Викладач курсу Светлична О. С. зосередила увагу на певних особливостях створення цифрового контенту. Куратор курсу Василенко Ю. М. надала детальні інструкції щодо успішного опанування слухачами матеріалів курсу.

Після опрацювання слухачами матеріалів в асинхронному форматі ними було сформовано конкретні практичні запити, які були реалізовані викладачами на двох онлайн-заняттях.

Светлична О. С. на навчальному занятті детально розглянула та пояснила процес записування показу слайдів та збереження презентації як відео в програмі PowerPoint. Також продемонстровано основи створення навчальної презентації в сервісі Canva.

Так, Василенко Ю. М. під час онлайн-заняття надала детальний покроковий алгоритм створення опитувань та тестів засобами Google Forms. Розглянуто основні налаштування та параметри зазначеного сервісу.

Таким чином, було надано конкретну адресну допомогу працівникам закладів дошкільної освіти громади в їхній подальшій діяльності щодо впровадження цифрових технологій в освітній процес.

Знання основ законодавства України щодо охорони здоров'я людини, характеристики екстремальних і небезпечних ситуацій, алгоритмів дій у кожній конкретній ситуації, уміння й навички надання домедичної допомоги при різних видах травм, кровотеч тощо вчителі реалізовуватимуть при викладанні навчальних предметів, різних формах спілкування з учнями та їх батьками, що, безумовно, сприятиме формуванню стійких компетенцій безпечної поведінки учнів.

Набуття та вдосконалення навичок психолого-педагогічної підтримки дітей та дорослих в умовах воєнного стану сприятиме створенню більш комфортних умов в освітньому процесі Богодухівського ліцею № 1 Богодухівської міської ради, завдячуючи адресному ТСК «Домедична допомога в системі роботи педагога в умовах воєнного стану».

Тренінгове онлайн-заняття «Емоційна підтримка здобувачів освіти під час освітнього процесу в умовах війни» Разводової Т.О. було зорієнтоване на практичні методи і прийоми психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану та успішну побудову освітнього процесу.

Таким чином, під час навчання на адресному тематичному спецкурсі *«Перша психологічна допомога дітям та учням в умовах війни»* було надано конкретну адресну допомогу педагогічним працівникам закладів освіти Донецької селищної територіальної громади в їхній подальшій діяльності щодо надання першої психологічної допомоги.

Результатом навчання на адресних тематичних спецкурсах стало створення проєктів слухачами курсів, а саме:

- *«Домедична допомога в системі роботи педагога в умовах воєнного стану»* (на замовлення Зачепилівської селищної ради Красноградського району Харківської області) – спільний проєкт з теми «Формування основ безпечної поведінки та надання домедичної допомоги в системі роботи педагога в умовах воєнного стану»: <https://www.ourboox.com/books/проєкт-атск/>.
- *«Тренінг як ефективна форма патріотичного виховання»* (на замовлення КУ "Центр професійного розвитку педагогічних працівників" Люботинської міської ради Харківської області та КЗ «Лозівська станція юних натуралістів» Лозівської міської ради Харківської області) - методичний кейс з патріотичного виховання у вигляді інтерактивної презентації: https://docs.google.com/presentation/d/1QxoIdaHEV-xZigXy1zdODL1EmCNzpRbW8V7x2_t-zDw/edit?usp=sharing та дошка Padlet: <https://padlet.com/galavo207/padlet-f3wpcm3az8p57zna>.
- *«Педагогіка партнерства: інклюзивний вимір»* (для педагогічних працівників Дергачівського ліцею №1 Дергачівської міської ради Харківського району Харківської області). - творчі проєкти: <https://drive.google.com/drive/folders/1cY-3jkPQ4zido5hh5qqjjs7ohaAh8oHdB>.
- *«Інклюзивна освіта: перші кроки по роботі з "особливою дитиною"»* (для педагогічних працівників Харківської гімназії №34 Харківської міської ради Харківської області) - освітні проєкти: <https://drive.google.com/drive/folders/1E0uOFS36bEYVUBu5D11j0KEOrgBfDL5h>.
- *«Перша психологічна допомога дітям та учням в умовах війни»* (на замовлення Донецької сільської громади Ізюмського району Харківської області) - творчі проєкти: https://drive.google.com/drive/folders/1tbRj6O5Ckn9ZsW_baWnqIIDw4xN8vOPn?usp=drive_link.

Підготовка педагогів до реалізація концепції безпеки закладів освіти

На виконання Концепції безпеки закладів освіти, враховуючи, що організація безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти – одне з найважливіших завдань в умовах воєнного часу, на кафедрі виховання й розвитку особистості, секції спеціальної та інклюзивної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» розроблено низку тематичних спецкурсів, які відображають сучасні потреби педагогів у підвищення кваліфікації з цього питання.

Відповідно до статті 54 Закону України «Про освіту» педагогічні працівники закладів освіти зобов'язані сприяти формуванню здорового способу життя здобувачів освіти, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я. Тому вкрай актуальним для педагогічних працівників є вміння створювати та дотримуватися безпечних умов для учасників освітнього процесу; забезпечення якості навчання і виховання учнів у дистанційній формі; знання і вміння правильно поводити себе в надзвичайних ситуаціях, пов'язаних із загрозою для життя, особисто в умовах воєнного стану, надавати домедичну допомогу учням, ученицям, колегам тощо в разі травмування або нещасного випадку. Саме тому працівниками кафедри розроблено освітню програму тематичного спецкурсу **«Домедична допомога в системі роботи педагога в умовах воєнного стану»**.

Бурхливі зміни, що відбуваються у світовому суспільстві, темп яких пришвидшився в третьому тисячолітті, зумовлюють зростання уваги до надання першої психологічної допомоги дітям і учням, особливо в умовах війни. Надання першої психологічної допомоги як умови подолання стресових розладів здобувачів освіти є орієнтиром для розбудови держави. Це обумовило розроблення тематичного спецкурсу **«Перша психологічна допомога дітям і учням в умовах війни»**. Метою тематичного спецкурсу є: опанування інструментів психологічної підтримки здобувачів освіти; оновлення та розвиток професійних компетентностей педагогів щодо планування й організації першої психологічної допомоги під час війни.

В умовах війни учитель часто опиняється в ситуації стресу – нерозуміння, як працювати з дітьми за відсутності світла, наявності Інтернету, що робити, якщо у дитини істерика тощо. У зв'язку з цим педагог має володіти інструментами (ресурсами), які допоможуть дати відповіді: я це шукав: це мені потрібно: я знаю, як цим користуватися. Для того щоб допомогти педагогам навчитися управляти психоемоційними ресурсами в умовах воєнного часу розроблено освітню програму тематичного спецкурсу **«Психоемоційні ресурси вчителя під час війни: педагогічний аспект»**.

Проблема мирного врегулювання конфліктів надзвичайно гостро виділяється в аспекті реформування системи освіти та в умовах воєнного стану. Вирішення означеної проблеми актуалізує питання побудови безпечного, мирного освітнього простору, який передбачає впровадження в систему освіти технології вирішення конфліктів шляхом співробітництва. Важливими кроками в цьому напрямку є: формування у здобувачів освіти здатності протистояти булінгу, навичок ненасильницької поведінки, побудови конструктивного діалогу, розуміння поняття «мир», усвідомлення власної значущості у миробудуванні, усвідомлення конфлікту як важливої та невід'ємної частини життя, створення особистої мирної стратегії поведінки в конфлікті. Вагомим кроком у побудові мирного освітнього простору та зменшенні рівня конфліктності в учнівському середовищі можна вважати розробку тематичного спецкурсу *«Медіаційні практики в освітньому просторі»*.

Булінг - це поширена проблема в сучасному українському суспільстві і найгостріше це явище постає в освітньому середовищі, де дитина проводить більшу частку свого повсякденного життя. Створення безпечного освітнього середовища, як ключове завдання Нової української школи, має забезпечити комфортні умови для навчання та розвитку учнів, обставини для максимально можливого розвитку кожної особистості в умовах різноманітності, що в свою чергу змінює акценти в професійній діяльності педагогічних працівників, підвищує відповідальність за якість освітніх послуг, що надаються. Метою освітньої програми *«Педагогіка партнерства як платформа запобігання/протидії булінгу»* є оновлення та вдосконалення професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо запобігання/протидії булінгу відповідно до основних напрямів державної освітньої політики, запитів громадянського суспільства та потреб споживачів освітніх послуг.

Безбар'єрність – це філософія суспільства без обмежень. Це про внутрішню готовність створювати середовище, у якому буде комфортно всім. У цьому контексті реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на якісну освіту разом із однолітками за місцем проживання, набуття ними життєво важливих навичок й розвиток особистості суттєво залежать від вміння педагогічних працівників прибирати бар'єри, урахувувати індивідуальні потреби, можливості й інтереси всіх учнів, створювати освітнє середовище, що забезпечує психологічний комфорт й реалізацію творчих можливостей кожної дитини. Саме тому питання створення безбар'єрного освітнього простору в умовах інклюзивного та дистанційного навчання є важливим напрямом підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти. Тому, на виконання Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в

Україні до 2030 року розроблено тематичний спецкурс *«Безбар'єрність у навчанні дітей з ООП»*.

Інформаційно-цифрові технології стали важливим інструментом у житті педагогів, учнів та їх батьків. Комунікація у віртуальному просторі має свої особливості. Безконтрольне та безвідповідальне їх використання містить ризики для здоров'я, розвитку та благополуччя дітей. Тому, необхідно формувати компетентності учнів, батьків та педагогічних працівників щодо безпечної поведінки в цифровому просторі, щоб запобігти потраплянню дітей в небезпечні ситуації. Саме ці питання лягли в основу освітньої програми тематичного спецкурсу *«Безпечна поведінка в цифровому середовищі: комунікація з батьками та учнями в умовах дистанційного навчання»*.

Наприкінці лютого 2023 року підлітки масово збирались у центрі українських міст і готувались влаштувати сутички та бійки. Правоохоронці не допустили конфліктів і затримали учасників масових зібрань, більшість з яких – неповнолітні. Затримані називають себе учасниками "ПВК Рьодан" — це нова субкультура, яка натхнена японським аніме та поширилась нещодавно у росії. Спілкування та координація дій цього молодіжного руху відбувалася в українських телеграм-каналах. Тож питання створення безпечного цифрового середовища набуло ще більшої актуальності. Враховуючи виклики сьогодення, науково-педагогічними працівниками КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» розроблено освітню програму тематичного спецкурсу за темою: *«Безпечне цифрове середовище як запобіжник агресивним молодіжним субкультурам»*.

У рамках навчання на курсах підвищення кваліфікації для керівних кадрів та педагогічних працівників за I півріччя 2023 року 3247 осіб пройшли навчання за темою **«Створюємо безпечне освітнє середовище закладу освіти»** (2 навчальні години). Під час підвищення кваліфікації була опрацьована тематика щодо створення безпечного освітнього середовища, проведення цілеспрямованої просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу щодо профілактики травматизму різних видів, виховання поважного ставлення до безпеки людини, усвідомлення необхідності вироблення навичок із дотримання правил поведінки в надзвичайних ситуаціях, особливо в умовах введення військового стану, під час трудової діяльності чи в соціальному середовищі, удосконалення навичок працівників закладів освіти щодо організації заходів із забезпечення збереження життя та здоров'я здобувачів освіти в умовах надзвичайних ситуацій, підвищення рівня інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань забезпечення безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу, також було опрацьовано структуру та

особливості проведення днів цивільного захисту й тижнів безпеки в закладах дошкільної освіти.

Педагоги закладів освіти оновили знання та вміння щодо здійснення виховної профілактичної діяльності класного керівника (інструктивно-профілактична діяльність, проведення комплексу бесід (занять) із попередження дитячого травматизму в 1-11 класах) та вихователя закладу дошкільної освіти при роботі з дітьми різних вікових категорій.

У рамках підвищення кваліфікації, враховуючи особливості професійної діяльності кожної категорії слухачів, було опрацьовано навчання учасників освітнього процесу правилам безпечної поведінки особистості, формування навичок уникнення потенційних ризиків і небезпек, дотримання принципів безпеки життєдіяльності у професійній діяльності та повсякденному житті, розкрито систему створення безпечних умов життєдіяльності учасників освітнього процесу та зміст наскрізної лінії «Здоров'я і безпека» (з урахуванням конкретного предмету).

Слухачі знайомилися з системою профілактики всіх видів травмування на уроках та в позаурочний час, принципами, особливостями та протоколами надання домедичної допомоги, опрацьовували алгоритми дій учасників освітнього процесу в надзвичайних та небезпечних ситуаціях різного походження (природні, техногенні, соціальні, інформаційні тощо).

Тематика з безпеки на курсах підвищення кваліфікації:

1. «Організація безпечного освітнього середовища: організаційно-методичні кейси в роботі керівника» (для керівних кадрів закладів освіти).
2. «Безпечне освітнє середовище ЗЗСО. Дії учасників освітнього процесу в умовах надзвичайних ситуацій» (для педагогічних працівників різних категорій).
3. «Екстремальні і небезпечні ситуації. Оцінка ризиків травмування. Надзвичайна ситуація – війна» (для педагогічних працівників різних категорій).
4. «Дії в умовах надзвичайних ситуацій як складова предметної компетентності учнів» (учителі предмету «Захист України»).
5. «Безпека особистості. Алгоритми дій у небезпечних ситуаціях різного походження» (учителі навчальних курсів «Здоров'я, безпека, добробут» та «Основи здоров'я»).
6. «Алгоритми здійснення заходів захисту вихованців під час освітнього процесу в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуацій» (для керівних кадрів та вихователів ЗДО).

7. «Партнерство вихователя та батьків: профілактика дитячого травматизму» (для керівних кадрів та вихователів ЗДО).
8. «Профілактика дитячого травматизму та оцінка ризиків травмування в умовах воєнного стану» (для заступників директорів з виховної роботи).
9. «У найкращих інтересах людей з ООП: архітектурна доступність та безпечне освітнє середовище» (для різних категорій педагогчних працівників).
10. «Пожежо-, газо- та електробезпека. Алгоритми дій в закладі освіти» (для різних категорій педагогчних працівників).
11. «Профілактика дитячого дорожньо-транспортного травматизму» (для різних категорій педагогчних працівників).

Розроблено освітні програми тематичних спецкурсів за темами:

- «Профілактика дитячого травматизму: організаційно-методичні кейси вчителя» (для всіх категорій педагогічних працівників, заступників директорів з виховної роботи);
- «Розвиваємо інклюзивну компетентність керівника ЗЗСО» (для керівних кадрів (директорів та заступників директорів) ЗЗСО);
- «Здоров'язбережувальна компетентність керівника ЗЗСО: від стратегії до практичної реалізації» (для керівних кадрів (директорів та заступників директорів) ЗЗСО).

Узагальненню досвіду створення безпечного освітнього середовища як загальнонаукової проблеми так і на рівні закладів освіти різних типів, реалізації потужного здоров'язбереженого потенціалу нової української школи в сучасних умовах та протидії негативному інформаційному тиску присвячено випуск **науково-методичного журналу «Джерело педагогічних інновацій. Створюємо безпечне освітнє середовище в закладі освіти»**, який зараз готується до видання.

Навчання основам ментального здоров'я

Відповідно до Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», на виконання протоколу від 10 травня 2023 року засідання Міжвідомчої координаційної ради з питань охорони психічного здоров'я та надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, на кафедрі виховання й розвитку особистості, секції спеціальної та інклюзивної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» розроблено низку тематичних спецкурсів, які

відображають сучасні потреби педагогів у підвищення кваліфікації з цього питання.

В умовах війни учитель часто опиняється в ситуації стресу – нерозуміння, як працювати з дітьми за відсутності світла, наявності Інтернету, що робити, якщо у дитини істерика тощо. У зв'язку з цим педагог має володіти інструментами (ресурсами), які допоможуть дати відповіді: *я це шукав: це мені потрібно: я знаю, як цим користуватися*. Для того, щоб допомогти педагогам навчитися управляти психоемоційними ресурсами в умовах воєнного часу, розроблено освітню програму тематичного спецкурсу **«Психоемоційні ресурси вчителя під час війни: педагогічний аспект»**.

Бурхливі зміни, що відбуваються у світовому суспільстві, темп яких пришвидшився в третьому тисячолітті, зумовлюють зростання уваги до надання першої психологічної допомоги дітям і учням, особливо в умовах війни. Надання першої психологічної допомоги як умови подолання стресових розладів здобувачів освіти є орієнтиром для розбудови держави. Це обумовило розроблення тематичного спецкурсу **«Перша психологічна допомога дітям і учням в умовах війни»**. Метою тематичного спецкурсу є опанування інструментів психологічної підтримки здобувачів освіти; оновлення та розвиток професійних компетентностей педагогів щодо планування й організації першої психологічної допомоги під час війни.

Відповідно до статті 54 Закону України «Про освіту» педагогічні працівники закладів освіти зобов'язані сприяти формуванню здорового способу життя здобувачів освіти, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я. Тому вкрай актуальним для педагогічних працівників є вміння створювати та дотримуватися безпечних умов для учасників освітнього процесу; забезпечення якості навчання і виховання учнів у дистанційній формі; знання і вміння правильно поводити себе в надзвичайних ситуаціях, пов'язаних із загрозою для життя, особисто в умовах воєнного стану, надавати домедичну допомогу учням, ученицям, колегам тощо в разі травмування або нещасного випадку. Саме тому працівниками кафедри розроблено освітню програму тематичного спецкурсу **«Домедична допомога в системі роботи педагога в умовах воєнного стану»**.

Проблема мирного врегулювання конфліктів надзвичайно гостро виділяється в аспекті реформування системи освіти та в умовах воєнного стану. Вирішення означеної проблеми актуалізує питання побудови безпечного, мирного освітнього простору, який передбачає впровадження в систему освіти технології вирішення конфліктів шляхом співробітництва. Важливими кроками в цьому напрямку є: формування у здобувачів освіти здатності протистояти булінгу, навичок ненасильницької поведінки, побудови конструктивного діалогу, розуміння поняття «мир», усвідомлення власної значущості у

миробудуванні, усвідомлення конфлікту як важливої та невід'ємної частини життя, створення особистої мирної стратегії поведінки в конфлікті. Вагомим кроком у побудові мирного освітнього простору та зменшенні рівня конфліктності в учнівському середовищі можна вважати розробку тематичного спецкурсу *«Медіаційні практики в освітньому просторі»*.

Розроблено освітні програми спецкурсів за темами, що містять тематику розвитку метального здоров'я:

- тематичного спецкурсу «Профілактика дитячого травматизму: організаційно-методичні кейси вчителя» (для всіх категорій педагогічних працівників, заступників директорів з виховної роботи);
- тематичного спецкурсу «Розвиваємо інклюзивну компетентність керівника ЗЗСО» (для керівних кадрів (директорів та заступників директорів) ЗЗСО);
- тематичного спецкурсу «Здоров'язбережувальна компетентність керівника ЗЗСО: від стратегії до практичної реалізації» (для керівних кадрів (директорів та заступників директорів) ЗЗСО);
- фахового спецкурсу «Викладання інтегрованого курсу «Громадянська освіта» за оновленою програмою» (для вчителів, що викладають навчальний предмет «Громадянська освіта»).

Окрема тематика в освітніх програмах курсів підвищення кваліфікації:

1. «У найкращих інтересах людей з ООП: архітектурна доступність та безпечне освітнє середовище» (для різних категорій педагогічних працівників).
2. «Здоров'язбережувальна компетентність керівника ЗЗСО. Створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти».
3. «Екстремальні та небезпечні ситуації. Оцінка ризиків травмування. Надзвичайна ситуація – війна».
4. «Партнерство як основа ефективної комунікації. Способи розв'язання конфліктів і практична медіація».
5. «Самоідентифікація та самореалізація людини в сучасному світі».

Готується до видання науково-методичний журнал «Джерело педагогічних інновацій. Створюємо безпечне освітнє середовище в закладі освіти», який містить окремий розділ «Психологічна безпека освітнього середовища».

Науково-методична робота

Протягом 2023 року Комунальним вищим навчальним закладом «Харківська академія неперервної освіти» здійснювалася науково-методична робота відповідно до річного плану роботи та з урахуванням завдань регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини – 2030». Зміст заходів було спрямовано на забезпечення якості освіти в регіоні, надання науково-методичної допомоги педагогічним працівникам з актуальних питань організації освітнього процесу в 2022/2023 н.р. Спільні зусилля фахівців Академії, спеціалістів місцевих органів управління у сфері освіти, центрів професійного розвитку педагогічних працівників та інших стейкхолдерів було спрямовано на підвищення кваліфікації різних категорій педагогічних працівників, розвиток їхніх професійних компетентностей в умовах воєнного стану та здійснення освітнього процесу в дистанційному форматі.

Кількісні показники. Протягом I півріччя 2023 року продовжено роботу щодо аналізу участі педагогічних працівників у науково-методичних заходах Академії (як у пролонгованих методичних формах підвищення кваліфікації, так і в інших методичних заходах). Так, результати аналізу свідчать, що **усього протягом навчального року із серпня по червень проведено 423 методичні заходи, у яких взяли участь 25758 осіб**).

Протягом навчального року активність педагогічних працівників щодо участі в науково-методичних заходах була різною. Кількісні показники участі педагогів у науково-методичних заходах наведено на рис. 1 .

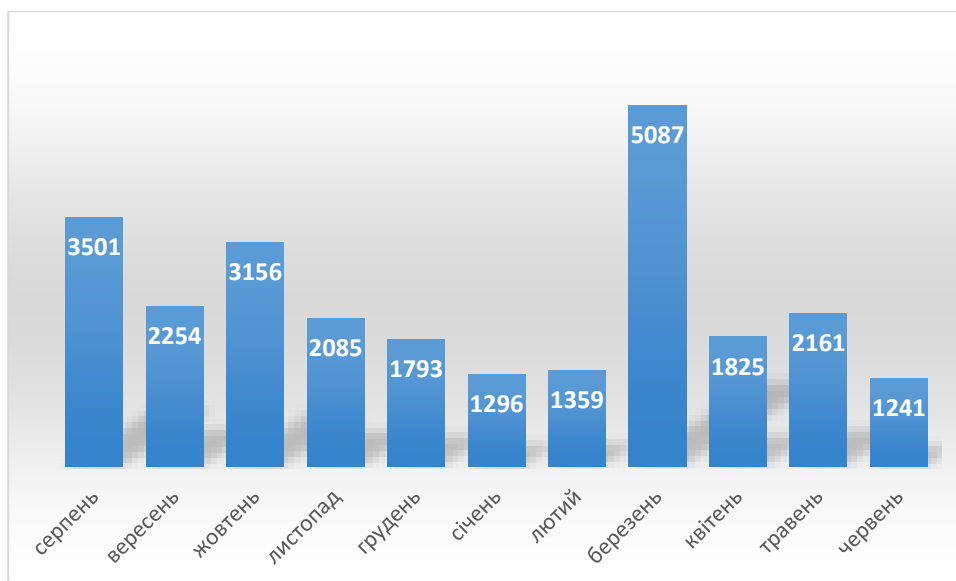

Рис. 1 Кількісний аналіз участі педагогічних працівників закладів освіти Харківської області за період серпень 2022 року – червень 2023 року

Результати кількісного аналізу дають можливість зробити **висновок про те, що найвищою активністю педагогів** щодо участі в науково-методичних заходах була на початку навчального року (серпень – жовтень), а також була максимально високою у березні 2023 р. та знову підвищилася у травні 2023 р. Це пояснюється високою мотивацією педагогів до підвищення кваліфікації у складних умовах воєнного стану, необхідністю в отриманні методичної допомоги саме на початку навчального року та в березні, коли активність підвищується напередодні атестації педагогічних працівників, та у травні на етапі завершення навчального року, підготовки до НМПТ.

Заходами охоплено різні категорії керівників і педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Тематика заходів була зумовлена запитам педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу в дистанційному форматі в умовах воєнного стану.

Так, протягом півріччя особливу увагу було приділено таким **актуальним питанням:**

- Формування навичок безпечної поведінки під час військових дій;
- Стратегія розвитку автономії закладу освіти, стратегічне планування в умовах воєнного стану;
- Підготовка випускників ЗЗСО до НМТ: проблеми та завдання;
- Інноваційні підходи до викладання навчальних предметів та інтегрованих курсів у 6-му класі НУШ;
- Підготовка до створення навчальних програм на основі модельних;
- Актуальні проблеми виховання дітей та молоді в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови. Психолого-педагогічна допомога дитині й родині.
- Партнерська взаємодія педагогів з батьками вихованців як важлива умова гармонійного розвитку та підготовки дошкільника до навчання в школі;
- Здоров`язбережувальна професійна компетентність. Сучасні здоров`язбережувальні технології в роботі з учнями наприкінці навчального року;
- Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах війни. Організація освітнього середовища вільного від насильства та булінгу;
- інші.

Аналіз участі в методичних заходах ХАНО педагогічних працівників закладів освіти територіальних громад Харківської області

З метою виявлення проблем та налагодження взаємодії Академії з місцевими органами управління у сфері освіти, центрами професійного розвитку педагогічних працівників, інформування та мотивування педагогів щодо можливостей підвищення кваліфікації здійснено кількісний аналіз участі педагогічних працівників закладів освіти Харківської області у науково-методичних заходах **за червень 2023 року та за період серпень 2022 року – червень 2023 року** в розрізі територіальних громад області. Результати аналізу свідчать про те, що **у червні 2023 року найвищий рівень активності участі педагогів у методичних заходах ХАНО** спостерігався серед педагогічних працівників таких територіальних громад: Краснокутської, Балаклійської, Донецької, Красноградської, Зачепилівської, Наталинської, Сахновщинської, Лозівської, Первомайської, Дергачівської, Люботинської; Салтівського, Шевченківського районів м. Харкова.

Низький рівень активності мав місце серед педагогів тих районів і окремих територіальних громад, де залишається складною безпекова ситуація та не налагоджено інтернет-зв'язок, а також у окремих малочисельних територіальних громадах і тих громадах, де поки що не налагоджено ефективну взаємодію з Харківською академією неперервної освіти щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, не здійснюється належним чином інформування педагогів щодо можливостей для неперервного професійного зростання педагогів.

Звертаємо особливу увагу керівників місцевих органів управління тих територіальних громад, де активність педагогів протягом усього навчального року була низькою, хоча безпекова ситуація дозволяла педагогам долучитися до різних заходів з метою підвищення кваліфікації. Так, **найнижчою була активність педагогічних працівників закладів освіти Малоданилівської територіальної громади** (для порівняння не бралися території, які були окуповані, та де велися активні бойові дії).

Слід зазначити, що із загальної кількості педагогів, які стали учасниками науково-методичних заходів, **37** – педагогічні працівники із закладів загальної середньої освіти обласного та державного підпорядкування (**усього 721 осіб за період серпень 2022 року – червень 2023 року**).

Кількісний аналіз участі педагогічних працівників закладів освіти протягом серпня 2022 року – травня 2023 року та окремо протягом травня 2023

року в науково-методичних заходах за територіальними громадами в розрізі кожного району Харківської області та м. Харкова наведено на рисунках 2–9.

Богодухівський район. Протягом серпня - травня зросла кількість педагогів Богодухівського району, які долучилися до участі в науково-методичних заходах у дистанційному форматі. **Найвищою** у червні була активність педагогів Краснокутської ТГ. Активними також були педагоги Богодухівської, Валківської Золочівської ТГ (рис. 2).

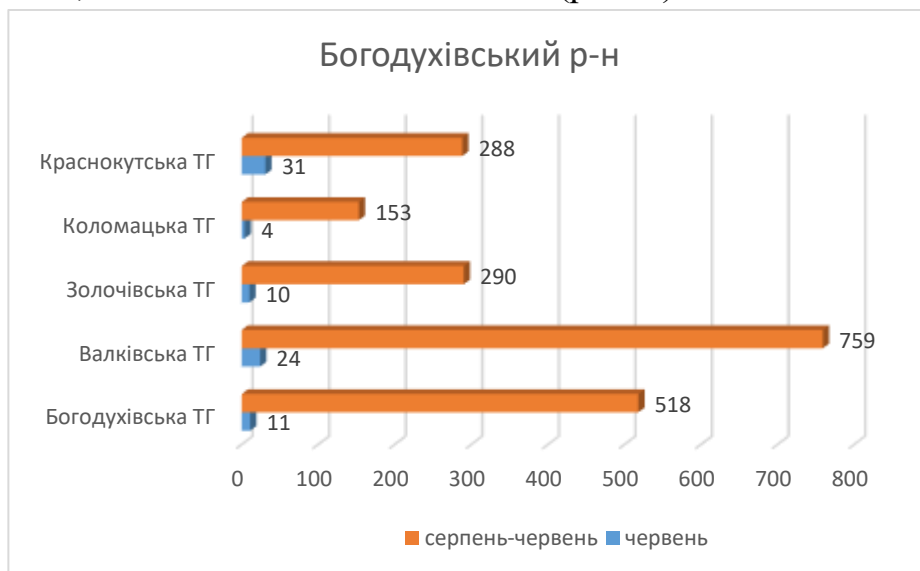

Рис. 2. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Богодухівського району протягом серпня 2022 року – червня 2023 року та червня 2023 року.

Ізюмський район. Активними учасниками науково-методичних заходів з Ізюмського району є педагогічні працівники Балаклійської та Донецької ТГ. Зросла у червні кількість учасників методичних заходів із закладів освіти Барвінківської, Кун'євської та Ізюмської ТГ (рис. 3).

Рис. 3. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Ізюмського району протягом серпня 2022 року – червня 2023 року та червня 2023 року

Куп'янський район. Ситуація в багатьох населених пунктах залишається ще дуже складною через постійні обстріли, відсутність електропостачання, інтернет-зв'язку. Разом із тим, педагоги майже всіх територіальних громад цього району у червні долучилися до науково-методичних заходів (рис. 4).

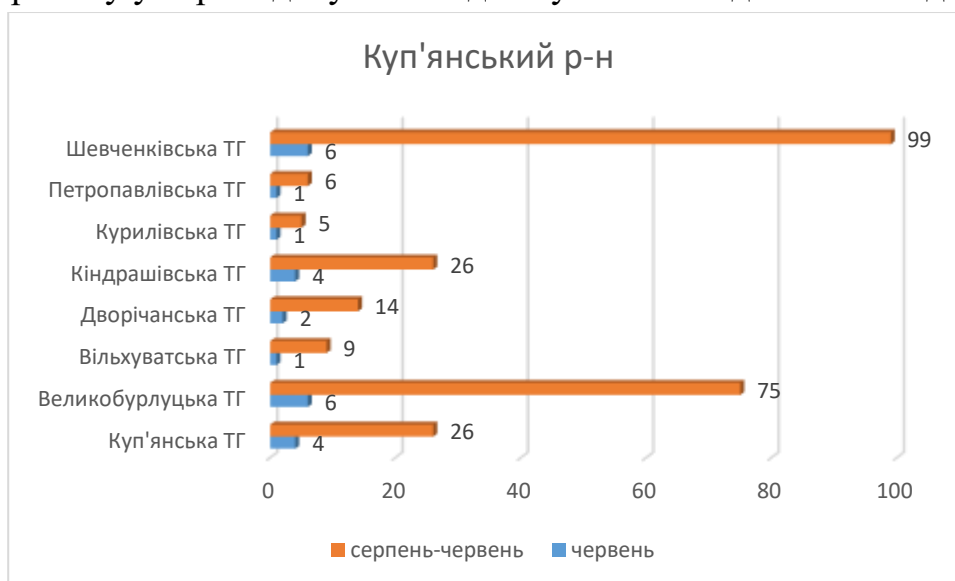

Рис. 4. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Куп'янського району протягом серпня 2022 року – червня 2023 року та червня 2023 року

Красноградський район. Стабільно високою була активність педагогічних працівників протягом червня 2023 року, як і в попередній звітній період. **Найактивнішими** були педагоги закладів освіти Красноградської, Зачепилівської, Наталинської, Сахновщинської ТГ (рис. 5).

Рис. 5. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Красноградського району протягом серпня 2022 року – червня 2023 року та червня 2023 року.

Лозівський район. Серед громад Лозівського району стабільно **найвищу активність** демонструють педагоги Лозівської та Первомайської ТГ (рис. 6).

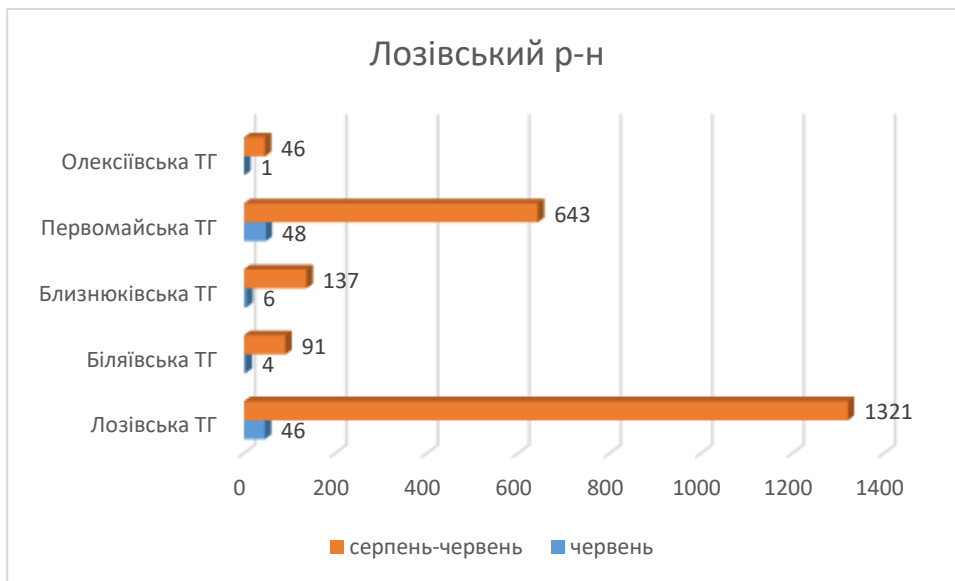

Рис. 6. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Лозівського району протягом серпня 2022 року – червня 2023 року та червня 2023 року

Чугуївський район. У територіальних громадах безпекова ситуація була й залишається різною, що впливає на активність педагогів. Протягом червня **активними** були педагоги Чугуївської, Зміївської та Слобожанської ТГ (рис. 7).

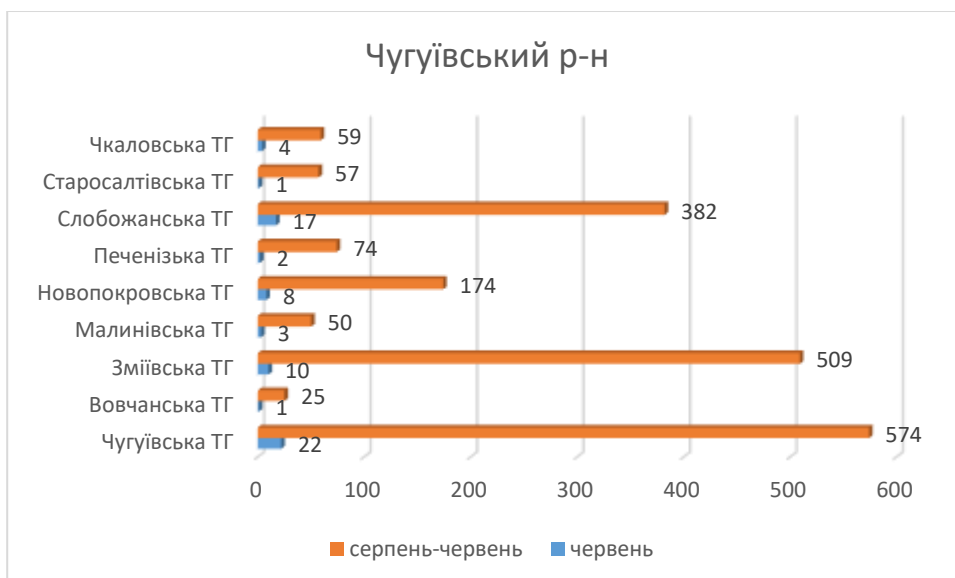

Рис. 7. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Чугуївського району протягом серпня 2022 року – червня 2023 року та червня 2023 року

Харківський район. Протягом червня зберігали високу активність педагогічні працівники закладів освіти Дергачівської та Люботинської ТГ, а також більш активними стали педагоги Безлюдівської, Височанської, Мерэф'янської, Нововодолазької ТГ (рис. 8).

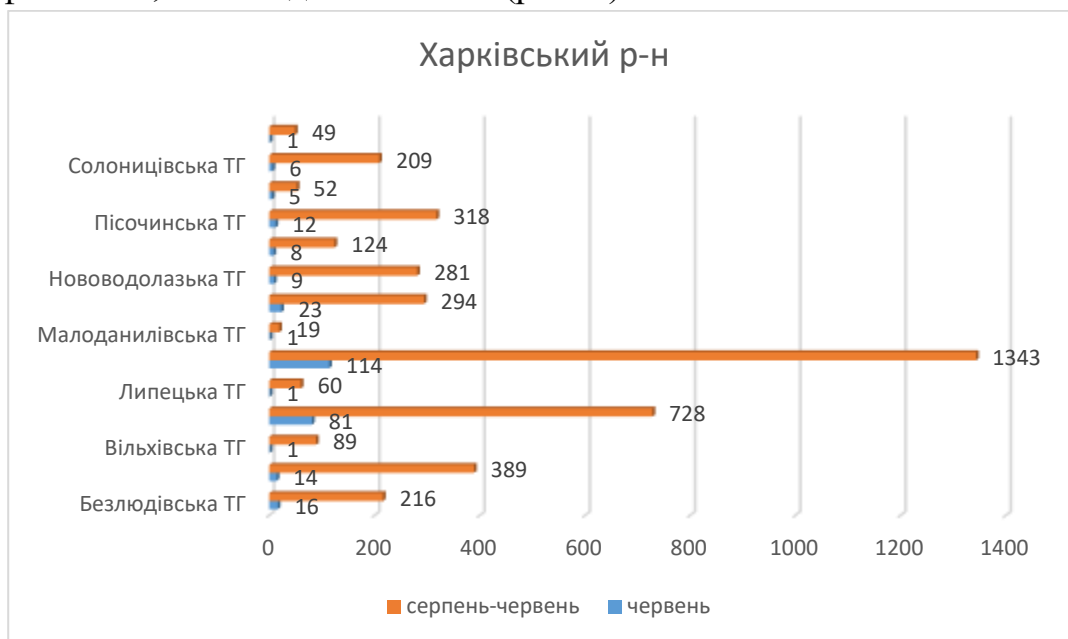

Рис. 8. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО Харківського району протягом серпня 2022 року – червня 2023 року та червня 2023 року

Харківська міська рада. Педагогічні працівники закладів освіти м. Харкова залишаються активними учасниками науково-методичних заходів. Найвищу активність протягом червня 2023 року виявили педагоги Салтівського та Шевченківського районів м. Харкова (рис. 9).

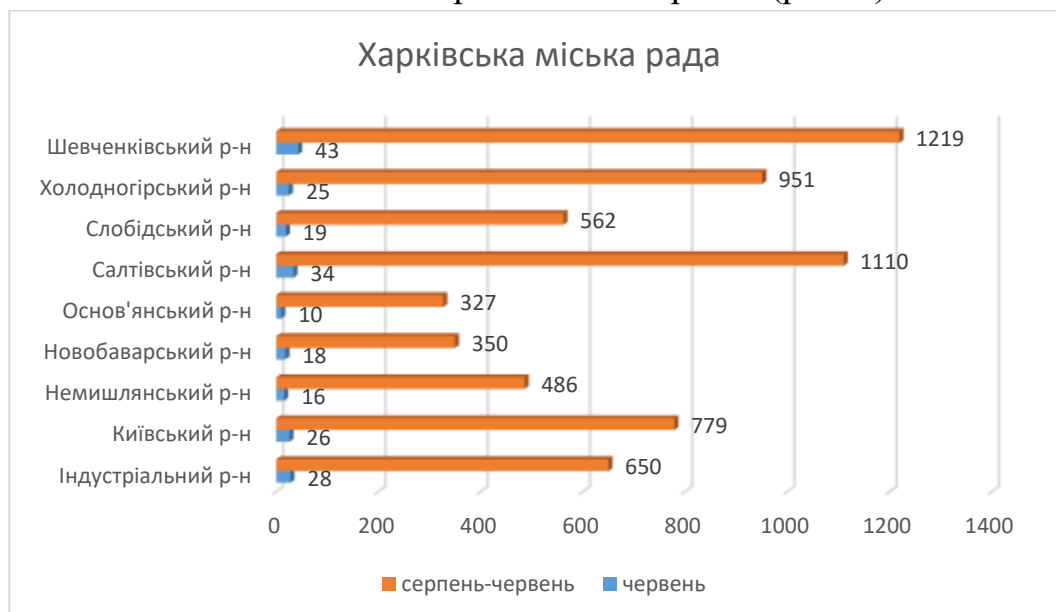

Рис. 9. Кількісні показники участі в науково-методичних заходах педагогів ЗО районів м. Харкова протягом серпня 2022 року – червня 2023 року та червня 2023 року

За результатами аналізу планується та здійснюється **індивідуальна робота з учасниками заходів**, консультування, додаткове інформування педагогів (із використанням месенджерів Telegram і Viber) про можливості долучитися до навчання на курсах підвищення кваліфікації та науково-методичних заходів, надається індивідуальна методична допомога.

Відкрите партнерство. Міжнародні зв'язки

З метою забезпечення якості освіти, реалізації принципу партнерства у взаємодії зі стейкхолдерами науково-педагогічні та педагогічні працівники Академії брали участь у міжнародних та всеукраїнських заходах, а також організували і провели обласні заходи у співпраці з фахівцями різних служб та закладів освіти.

Протягом року фахівці Академії тісно співпрацювали з ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», зокрема з питань реалізації інноваційного освітнього проекту всеукраїнського рівня за темою **«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти»**. У межах реалізації проекту методичти та викладачі провели науково-методичні заходи (Лузан Л.О., проректор з навчальної роботи, канд. пед. наук, Астахова М.С., ст. викладач кафедри суспільно-гуманітарної освіти, канд. пед. наук, Байназарова О.О., т.в.о. завідувача кафедри виховання й розвитку особистості, Разводова Т.О., Колісник О.В., викладачі секції спеціальної та інклюзивної освіти кафедри виховання й розвитку особистості, Клімова С.В. та Румянцева-Лахтіна О.О., Григорович О.В., методисти Центру методичної та аналітичної роботи).

Так, з 30 березня по 3 квітня 2023 року Остапенко А. С., проректор з науково-методичної роботи, канд. пед. наук, взяла участь у **фінальній сесії «Професійна орієнтація у Новій українській школі»** у м. Бельсько-Бяла, Польща, де було підбито підсумки трирічних зусиль щодо впровадження системи професійної орієнтації на всіх рівнях освіти в Україні. Захід об'єднав представників освіти з усіх регіонів України, які мають реалізовувати завдання у сфері професійної орієнтації та кар'єрного зростання під час занять з учнями та студентами.

13 квітня 2023 року відбулась конференція, в межах реалізації міжнародного інтеграційного польсько-українського проекту «Освіта.

Культура: Польща. Україна». В конференції взяли участь фахівці Академії Остапенко А.С., Лузан Л. О., Румянцева-Лахтіна О.О., Сідорчук В.П., Китиченко Т.С., Горбенко Т.І., Клімова С.В., Чуркіна В.Г., Косенко К.О. Організаторами заходу стали регіональні центри удосконалення вчителів у м. Бельсько-Бялій та м. Катовіце (Польща), Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка, Обласний коледж «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А.С.Макаренка» Полтавської обласної ради. Під час зустрічі відбулась загальна презентація проєкту, обговорено проблемні питання викладання польсько-української історії та рідної мови в Польщі та в Україні; акцентовано увагу на важливості мистецтва та історії мистецтв в польській та українській школах, а також збереженні та примноженні національних традицій та культури.

У контексті євроінтеграції, яка залишається головним і незмінним пріоритетом України, особливе значення має формування однієї з ключових компетентностей здобувачів освіти – спілкування іноземними мовами. З метою розв'язання проблеми недостатнього рівня володіння іноземними мовами самими вчителями та використання ними застарілих і традиційних технологій в освітньому процесі ХАНО продовжує плідно співпрацювати з міжнародними організаціями: Британською Радою в Україні; Goethe-Institut в Україні; Французьким інститутом та Посольством Франції в Україні.

Методистом Молиною О.О. здійснюється організаційно-методична підтримка Всеукраїнського проєкту «Професійний розвиток учителя іноземної мови», започаткованого Координаційним комітетом, до складу якого входять представники Goethe-Institut в Україні, Британської Ради та Французького Інституту в Україні під головуванням Міністерства освіти і науки України. На сьогодні в межах цього проєкту особлива увага першочергово приділяється підготовці вчителів іноземних мов до навчання учнів 5-х – 9-х класів за новим Державним стандартом базової середньої освіти, впровадження якого розпочалося у 2022/2023 н. р.

З липня по грудень 2023 року Британська Рада в Україні проводитиме новий курс «Викладання англійської у новому контексті» для вчителів англійської мови 7-х – 9-х класів, який був розроблений на підтримку реформи «Нова українська школа», розпочнеться навчання 03 липня 2023 року.

Крім того, на підтримку реформи «Нова українська школа» Goethe-Institut Ukraine проведено онлайн-семінар за темою «**Moderner DaF-Unterricht: Lernerorientierten Grammatikvermittlung**» для вчителів німецької мови закладів ЗСО Харківської області, які навчають учнів 5-х – 6-х класів. Семінар

відбувся 26 і 28 квітня 2023 року у форматі відеоконференції ZOOM. Для участі в семінарі зареєструвалися 25 учителів закладів загальної середньої освіти Харківської області. 17 учасниць, які відвідали онлайн-семінар та успішно виконали практичне завдання, отримали сертифікати про підвищення кваліфікації (8 академічних годин).

Також, Моліна О.О., методистка Центру методичної та аналітичної роботи, взяла участь у проєкті **«Програма підтримки дистанційного навчання англійської мови для закладів загальної середньої освіти України»**, який здійснюється Американськими Радами з міжнародної освіти спільно з Міністерством освіти і науки України та в партнерстві й за підтримки Посольства США в Україні. З 01 по 16 червня 2023 року в межах зазначеного проєкту Моліна О.О. успішно опанувала зміст 30-годинного настановчого семінару-практикуму з підготовки методистів обласних закладів післядипломної педагогічної освіти до надання фахової допомоги вчителям відповідно до **«Програми віддаленого навчання англійської мови для закладів загальної середньої освіти»**, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.05.2023 № 539, та долучилася до розробки курсу підвищення кваліфікації вчителів **«Глибинне розуміння віддаленого учіння та навчання англійської мови»**.

З метою розвитку предметно-методичної компетентності керівників територіальних методичних об'єднань, вчителів суспільствознавчих дисциплін щодо змін до навчальних програм з історії, правознавства, громадянської освіти здійснювалась **співпраця з науковими співробітниками відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України** (виступи під час обласної ресурсної зустрічі, онлайн-консультації).

У контексті розбудови громадянського суспільства в Україні та з метою посилення громадянської освіти здійснювалась **плідна взаємодія з громадською організацією викладачів суспільствознавчих дисциплін «Нова Доба»** (пілотний проєкт **«КОМАНДА UA»** з організації підвищення кваліфікації вчителів у сфері громадянської освіти) та **Програмою сприяння громадській активності «Долучайся!»** (розробка мапи екосистеми громадянської освіти України і спільної стратегії посилення громадянської освіти в Україні).

Фахівці Академії долучилися до Всеукраїнського проєкту «Єдина Україна» та сприяли впровадженню ефективних методик навчання шляхом інтегрування форм і методів проєкту в освітній процес із фізичної культури. Протягом травня-червня проведено низку вебсемінарів-тренінгів за темою: **«Ігрова діяльність в освітньому процесі з фізичної культури Нової української школи»** (Волкова І.В., ст. викладач кафедри виховання й розвитку особистості,

Лобаньова О.В., методист Центру громадянського виховання). У ході вебсемінарів розкрито інноваційний підхід щодо забезпечення оновлення змісту фізичного виховання учнів у Новій українській школі на засадах партнерства заради посилення соціальної згуртованості. Всеукраїнський проєкт «Єдина Україна» спрямований на інтеграцію та адаптацію засобами фізичної культури та спорту дітей та батьків внутрішньо переміщених осіб та дітей з особливими потребами до нових умов перебування.

Співпраця з Центрами професійного розвитку педагогічних працівників

Протягом навчального року активно Комунальним вищим навчальним закладом «Харківська академія неперервної освіти» здійснювалася **організаційно-методична підтримка та допомога в діяльності Центрів професійного розвитку педагогічних працівників**. 25 травня 2023 року проведено **конференц-зустріч «Аналізуємо, пропонуємо, допомагаємо, співпрацюємо»** (у форматі Zoom-конференції), на яку було запрошено керівників місцевих органів управління у сфері освіти усіх територіальних громад Харківської області, директорів центрів професійного розвитку педагогічних працівників, центрів освітніх технологій районів м. Харкова. Під час конференції актуалізовано цілі, пріоритетні напрями, сучасні тренди розвитку освіти на даному етапі, які визначено Міністерством освіти і науки України, підбито підсумки та визначено основні вектори партнерської взаємодії в організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти Харківської області в умовах воєнного часу. Учасників ознайомлено з кращими практиками побудови моделі методичної роботи в територіальних громадах (Балаклійської ТГ та Близнюківської ТГ). Окреслено завдання щодо організації ефективної роботи ТМО як форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників у 2023/2024 навчальному році.

Також фахівцями Академії здійснювалася робота щодо консультування фахівців МОУСО, ЦПРПП територіальних громад Харківської області. Особливу увагу було приділено консультуванню керівників територіальних методичних об'єднань (ТМО) щодо урізноманітнення форм їх роботи, удосконаленню підготовки педагогів щодо організації дистанційної освіти в умовах правового режиму воєнного стану; опанування змісту нового Державного стандарту базової середньої освіти; якісній підготовці до складання ЗНО (НМТ) та підготовки та участі учнів ЗЗСО у III-IV етапах Всеукраїнських олімпіад та учнівських конкурсах у 2023 році.

Під час проведення III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів (січень-лютий 2023 року) **було налагоджено зворотній зв'язок** (створено вайбер-групу) зі всіма МОУСО Харківської області та деокупованою Балаклійською МТГ, окрім громад Ізюмського, Куп'янського та Лозівського районів.

Великий потенціал у підвищенні професійної компетентності педагогічних працівників, рівня якості освіти, виявленні обдарованих учнів, розвитку їх творчого потенціалу та пізнавальних можливостей, містить співпраця Академії із закладами вищої освіти. Ця взаємодія знаходить відображення в розробці й утіленні спільних проєктів, організації і проведенні III-IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, учнівських конкурсів та турнірів тощо.

Партнерство із закладами вищої освіти

Традиційно в організації та проведенні III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів разом із КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» беруть участь заклади вищої освіти Харкова. Цього року така співпраця сприяла ефективній та чіткій організації олімпіад у дистанційній формі, для чого у закладах вищої освіти було утворено організаційні комітети; створено безпечні та якісні технічні умови учасникам; фахові журі кожної олімпіади очолили провідні науковці; науково-педагогічні працівники ЗВО залучалися й до проведення відбірково-тренувальних онлайн-зборів для відбору учнів-переможців до участі в IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад

У межах роботи Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти здійснювалася партнерська взаємодія з **кафедрою наукових основ управління ХНПУ імені Г.С. Сковороди та Управлінням державної служби якості освіти у Харківській області**, представники яких взяли участь у підготовці та проведенні занять Школи з актуальних питань управління та забезпечення системи якості в закладах освіти.

У I півріччі 2023 року продовжилася співпраця Академії з **Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України** шляхом участі Хартман О.Ю., старшого наукового співробітника лабораторії психології дошкільника Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, співавтора, тренера і методиста проєкту «Впевнений старт», кандидата психологічних наук, у **науково-методичному вебсемінарі (в синхронному форматі)** за темою

«Партнерська взаємодія педагогів із батьками вихованців як важлива умова гармонійного розвитку та підготовки дошкільника до навчання в школі» в межах воркшопу **«Забезпечення розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Нової української школи в сучасних умовах» (12.05.2023)** для вихователів-методистів, вихователів ЗДО та **науково-практичному вебсемінарі (в синхронному форматі)** за темою **«Нові стратегії змістового компоненту освітнього напрямку «Дитина в соціумі»** в межах Школи педагогічної майстерності вихователів, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти за темою **«Розвиток професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти в умовах упровадження нової редакції Базового компонента дошкільної освіти» (02.06.2023).**

З метою організації професійного зростання педагогічних працівників закладів позашкільної освіти, надання їм адресної методичної допомоги, експертизи матеріалів, поданих педагогами ЗПО на конкурси, фестивалі професійної майстерності, експертизи навчальних програм з позашкільної освіти, роботи в складі організаційних комітетів та фахових журі обласних етапів конкурсів професійної майстерності залучалися зовнішні стейкхолдери: Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, Комунальний заклад «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», Комунальний заклад «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості» Харківської обласної ради, Комунальний заклад «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради, а також заклади позашкільної освіти територіальних громад Харківської області та м. Харкова.

У межах ХАБів «Безпечна школа», «Відкрите партнерство» регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини – 2030» традиційно здійснювалася **партнерська взаємодія з Навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області та Департаментом науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації.** Протягом лютого – квітня 2023 року проведено три навчально-методичні семінари для представників МОУСО, керівників закладів освіти з питань **організації та здійснення заходів цивільного захисту в особливий період, пов'язаних із навчанням учасників освітнього процесу дій щодо реагування на надзвичайні ситуації воєнного характеру.** Всього у цих заходах взяли участь 468 осіб. У травні 2023 року розпочав роботу **постійно діючий семінар** для заступників директорів з навчально-виховної роботи, педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти за темою **«Комплексні**

підходи до створення безпечного середовища». Для навчання в межах постійно діючого семінару зареєструвалися 99 осіб.

З метою розвитку цифрової та інформаційної компетентностей педагогічних працівників Академією здійснювалася система науково-методична діяльність з питань розвитку інформаційних технологій в освіті та популяризації технологічної освіти серед учасників освітнього процесу за участі стейкхолдерів, а саме: Громадської спілки «Харківський кластер інформаційних технологій», провідними ІТ-компаніями м. Харкова, закладами вищої освіти.

Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти

Одним із пріоритетних напрямів роботи ХАНО у 2023 році, як і протягом навчального року, залишався організаційно-методичний супровід впровадження Державного стандарту базової середньої освіти, підготовка педагогічних працівників до організації освітнього процесу за новим Державним стандартом у 6-х класах та надання методичної допомоги вчителям закладів освіти області та вчителям пілотних закладів з цього питання.

Центром методичної та аналітичної роботи спільно з Центром громадянського виховання, кафедрою виховання й розвитку особистості, кафедрою методики навчання мов і літератури з січня по червень проведено низку науково-методичних заходів (у форматі Zoom – конференції) **для педагогів пілотних шкіл** Заходи проводилися в межах Всеукраїнського інформаційно-освітнього проекту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти». Педагогічних працівників пілотних шкіл ознайомлено із використанням ігрових технологій та творчих форм роботи у 5-6 класах НУШ, актуалізовано увагу на діяльнісному підході як основі організації освітнього процесу в 5-6 класах НУШ, розглянуто питання використання онлайн-інструментів на уроках, а також надано адресну методичну допомогу педагогічним працівникам пілотних шкіл Харківської області з питань викладання навчальних предметів різних освітніх галузей у 6-му класі НУШ.

Із метою розвитку та вдосконалення предметно-методичних компетентностей керівників ТМО, учителів української мови, літератури та зарубіжної літератури щодо змін у навчальних програмах мовно-літературної освітньої галузі було проведено низку авторських семінарів, до яких долучилися автори модельних навчальних програм і підручників з української

мови, літератури, зарубіжної літератури. У березні-травні 2023 року відбулися такі зустрічі з авторами модельних програм і підручників у форматі ZOOM-конференцій у межах роботи ХАБУ «Відкрите партнерство»: Ткач П.Б., доцентом кафедри методики навчання мов і літератури Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти», співавторкою модельної програми «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжна літератури). 5-6 класи»; Онатій А.В., доцентом кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія», кандидатом філологічних наук, тренеркою НУШ, співавторкою підручника «Українська мова. 6 клас»; Ткачуком Т. П., доцентом кафедри філології і гуманітарних наук КВНЗ «Вінницька академія безперервної освіти», кандидатом філологічних наук, співавтором підручника, автором робочих зошитів з української мови; Ніколенко О.М., співавторкою модельної програми та підручників із зарубіжної літератури, завідувачем кафедри світової літератури Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, доктором філологічних наук, професором.

З питань розвитку предметно-методичної, інформаційно-цифрової компетентностей та компетентності педагогічного партнерства вчителів географії, надання методичної допомоги щодо навчання географії за новими модельними навчальними програмами здійснювалась співпраця з авторами модельних навчальних програм та підручників з географії: Косаревим М.В., керівником проєктів ПрАТ «Інститут передових технологій»; Громою В.Д. співавтором модельної навчальної програми «Географія. 6-9 класи», співавтором підручника з географії та ін.

У межах реалізації **організаційно-методичного проєкту «Особливості нормативно-правового та методичного забезпечення освітнього процесу Нової української школи»** для вчителів інформатики у січні 2023 року проведено вебсемінар «Інформатична освітня галузь. Перші кроки впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти» (44 учасники), а у травні 2023 року було проведено науково-методичний вебсемінар «Підготовка до реалізації інформатичної освітньої галузі Нової української школи на першому адаптаційному циклі базової середньої освіти (5-6 кл.)» (26 учасників).

Протягом травня-червня проведено низку **вебсемінарів-тренінгів за темою: «Ігрова діяльність в освітньому процесі з фізичної культури Нової української школи»** (у форматі ZOOM-конференції). Заходи проводилися з метою підвищення рівня предметно-методичної компетентності учителів

фізичної культури, інструкторів фізичної культури ЗДО, учителів початкових класів щодо впровадження ефективних методик навчання шляхом інтегрування форм і методів Всеукраїнського проєкту «Єдина Україна» в освітній процес із фізичної культури.

Для керівників ТМО вчителів предметів технологічної освітньої галузі проведено онлайн майстер-клас «**Особливості формування ключових компетентностей на уроках предметів технологічної освітньої галузі в учнів 6-х класів**» (взяли участь 28 осіб).

Психологічний супровід і соціально-педагогічна робота в НУШ

Протягом 2023 року фахівцями Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя спільно з фахівцями кафедри виховання й розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» підготовлено та проведено навчально-методичні заходи з актуальних тем:

- Використання ігор для формування здоров'язберезувальної компетентності здобувачів освіти ЗЗСО;
- Формування психологічної життєстійкості (резильєнс) та перша психологічна допомога дітям під час військових дій та збройних конфліктів;
- Актуальні питання психологічного та соціально-педагогічного супроводу дітей в умовах воєнного стану у 2023 році;
- Консультативна діяльність в межах надання першої психологічної допомоги. Алгоритм дій» «Формування навичок безпечної поведінки під час військових дій;
- Аналітична діяльність фахівця психологічної служби: розподіл функціональних обов'язків, організація та планування роботи, ведення документації;
- Як формувати здоровий спосіб життя здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання;
- Психоемоційна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану;
- Консультування підлітків з використанням арт-методів в умовах воєнного стану;
- Просвітницько-профілактична робота працівників психологічної служби;
- Вирішення конфліктів мирним шляхом та пропаганда ненасильницької поведінки;

- Здоров'язбережувальна професійна компетентність. Сучасні здоров'язбережувальні технології в роботі зі здобувачами освіти ЗЗСО;
- Профілактика небезпечної поведінки підлітків в інтернеті;
- Профілактика булінгу у воєнний та післявоєнний період;
- Взаємодія батьків і педагогів як головна передумова забезпечення якості всіх форм здоров'я учнів в умовах дистанційного навчання;
- Створення єдиної статистичної звітності у автоматизованій інформаційній системі.

Заходи передбачали адресну методичну допомогу керівникам, координаторам психологічних служб, практичним психологам, соціальним педагогам закладів освіти та класним керівникам. **Всього у науково методичних заходах Центру взяли участь 996 осіб, з них 655 – долучились до вивчення матеріалів вебконсультацій у асинхронному форматі, у науково-методичних заходах в межах пролонгованих форм підвищення кваліфікації взяли участь 341 педагогічний працівник.**

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 20.09.2022 №845 **«Про проведення Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі»** у номінації «Профілактичні програми» та відповідно до наказу КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» від 25.11.2022 №70 «Про організацію та проведення регіонального відбору на Всеукраїнський конкурс авторських програм практичних психологів та соціальних педагогів у номінації «Профілактичні програми» продовжено експертний відбір авторських програм серед практичних психологів та серед соціальних педагогів у номінації «Профілактичні програми» у січні-лютому завершено проведення регіонального експертного відбору авторських програм практичних психологів та соціальних педагогів у номінації «Профілактичні програми».

На розгляд надійшло 11 авторських програм практичних психологів і 4 авторські програми соціальних педагогів.

За результатами регіонального експертного відбору для участі в III етапі Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів та соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Профілактичні програми» визначено за рейтинговими списками матеріали учасників, які набрали найбільшу кількість балів:

- *серед практичних психологів* – АКИМЕНКО Дар'ю Станіславівну, практичного психолога Комунального закладу «Лозівський ліцей №4» Лозівської міської ради Харківської області з профілактичною

програмою на тему «Програма психологічного інтенсиву «Разом з усіма. поруч з кожним» з адаптацією до онлайн»;

- *серед соціальних педагогів* – БЄЛЯЄВУ Карину Юріївну, кандидата педагогічних наук, практичного психолога-методиста; ІВАНЮК Катерину В'ячеславівну, соціального педагога, Комунального закладу «Безлюдівський юридичний ліцей імені Героя Радянського Союзу І.Я. Підкопая Безлюдівської селищної ради» Харківської області із профілактичною програмою на тему «Програма з профілактики мобінгу в шкільному колективі із застосуванням дистанційних технологій для здобувачів освіти підліткового віку «Давайте дружити разом!»».

За підсумками регіонального експертного відбору на сайті Академії оприлюднено рейтинговий список авторських програм окремо для практичних психологів та для соціальних педагогів.

У березні здійснено вибірковий аналіз стану забезпеченості та змісту психологічного супроводу у громадах Харківської області та міста Харкова. Спільно з Центром моніторингу якості освіти створено опитувальник для педагогічних працівників закладів освіти громад Харківської області щодо актуальних проблем здійснення психологічного супроводу та потреб громад області. У квітні спільно із центром моніторингу якості освіти, підготовлено та проведено анкетне опитування педагогічних працівників ЗЗСО, ЗДО та ЗПО з метою моніторингу якості психологічного супроводу у закладах освіти. Отримані дані опрацьовано, результати та висновки розміщено на сайті Академії.

Здійснювалася підготовча, організаційна та консультативна робота щодо заповнення єдиної електронної системи звітності щодо психологічної служби.

Здійснювалася активна співпраця зі структурними підрозділами академії з метою надання науково-методичної допомоги різним категоріям педагогічних працівників:

- *з Центром роботи з керівними кадрами.* Участь у вебсемінарі для заступників директорів закладів обласного підпорядкування, виступ за темою «Формування життєстійкості у дітей та дорослих засобами психолого-педагогічної підтримки в умовах воєнного стану»; участь у науково-практичному вебсемінарі в межах Школи ефективного управління – виступ за темою «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах війни. Організація освітнього середовища вільного від насильства і булінгу»;
- *з Центром громадянського виховання.* Вебконсультацію за темою «Психологічна підтримка вихованців закладу позашкільної освіти в

умовах воєнного стану за відсутності психолога»; участь у проведенні регіональних Інтернет-зборів батьків майбутніх першокласників. Підготовлено рекомендації для батьків першокласників, що розміщені на сайті Академії.

Фахівцями Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя протягом квітня надавалися консультації у вайбер групах «Методичний колоквиум», «Психологічна служба Харківщини», «Арт-коворкінг», «Центр ПП,СР та ЗСЖ», «Підвищення якості профілактичного напрямку діяльності соціального педагога закладу загальної середньої освіти», «Психологічна служба закладів обласного та державного підпорядкування», «Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства», а також здійснювався супровід сторінки у мережі Фейсбук.

Вдосконалення дистанційної освіти, упровадження медіа та інформаційних технологій, формування інфомедійної грамотності педагогів

Діяльність центру медіа та інформаційних технологій протягом I півріччя 2023 року була спрямована на підвищення професійної компетентності вчителів інформатики щодо реалізації вимог нових державних стандартів, Концепції «Нова українська школа» та забезпечення якості інформатичної освіти в закладах загальної середньої освіти Харківської області; налагодження ефективної взаємодії з педагогами області через територіальні методичні об'єднання та центри професійного розвитку педагогічних працівників з метою надання на диференційованій основі адресної науково-методичної допомоги щодо впровадження змішаної форми навчання, а також запровадження медіаосвіти. Ще одним важливим напрямом діяльності є підвищення ефективності організаційно-методичного супроводу реалізації **регіональної програми дослідно-експериментальної роботи «Науково-методичні основи створення моделі наскрізної медіаосвіти в закладах освіти Харківської області»** та участі закладів освіти області у **Всеукраїнському проєкті «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність»**.

У межах **інноваційного освітнього проєкту «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів»** в 2023 році було запроваджено методичний нетворкінг **«STEM-освіта в Новій українській школі»**, на який зареєструвалося понад 200 педагогів області різних освітніх галузей. У березні та червні 2023 року в межах методичного нетворкінгу було проведено два науково-методичних вебсемінарів за темами: «Упровадження

елементів STEM-освіти в освітній процес», «Проект як засіб реалізації STEAM-освіти».

З метою ознайомлення та зацікавлення учнівської молоді сучасними інформаційними технологіями, виявлення обдарованої молоді в галузі інформаційних технологій, активізації їх творчої діяльності та розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності, згідно з планом роботи Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» на 2023 рік протягом березня-травня було проведено обласний фестиваль з комп'ютерної графіки та анімації серед учнів закладів освіти Харківської області. У фестивалі взяли участь 267 учнів з 19-ти ОТГ (районів) Харківської області та м. Харкова. Переможцями у різних номінаціях стали 173 учні.

Забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою

Протягом I півріччя 2023 року Центром громадянського виховання здійснювався науково-методичний супровід дошкільної та початкової освіти з урахуванням сучасних умов організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти та початковій школі, а також потреб педагогічних працівників щодо підвищення їх професійного та загальнокультурного рівнів. З метою вирішення цих завдань, а також забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою в регіоні підготовлено та проведено науково-методичні заходи з актуальних тем:

- Створення безпечного освітнього простору в сучасних умовах діяльності закладу дошкільної освіти;
- Особливості змісту освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва»;
- Нові стратегії змістового компонента освітнього напрямку «Дитина в соціумі»;
- Партнерська взаємодія педагогів з батьками вихованців як важлива умова гармонійного розвитку та підготовки дошкільника до навчання в школі;
- Формування особистості дитини в умовах реалізації засад Концепції Нової української школи, вимог Базового компонента дошкільної освіти;
- Забезпечення всебічного гармонійного розвитку особистості дитини шляхом якісної організації освітнього процесу в сучасних умовах;
- Найвидатніші дослідження в освіті в 2022 році (за версією EDUTOPIA, освітнього фонду Джорджа Лукаса);

- Застосування гумору для оптимізації навчання молодших школярів: як позитивні емоції допомагають покращити якість освіти;
- Едьютейнмент (Edutainment): принцип, метод чи технологія? Шляхи впровадження «навчання як розваги» в освітній процес початкової школи;
- Медіаігри як ресурс підвищення якості початкової освіти» в межах методичного кафе «Освітні інновації в професійній діяльності вчителя початкових класів»;
- Нейродидактика як тренд в освіті. Використання наукових надбань нейродидактики в роботі вчителя початкових класів;
- Практичний інтенсив: використання LEGO на засадах діяльнісного підходу в початковій школі.

У березні 2023 року проведено **регіональні Інтернет-збори** для батьків майбутніх першокласників (01-31.03.2023; 1782 учасники). Учасники Інтернет-зборів мали можливість ознайомитися з нормативними документами, що регламентують порядок прийому дітей до першого класу та якісну організацію освітнього процесу в початковій школі, вимогами освітньої програм «Дитина» (2020) до рівня розвитку дитини на момент завершення її перебування в закладі дошкільної освіти; порадами практичного психолога щодо підготовки дитини до навчання в школі. Під час заходу батьки здобувачів дошкільної освіти також мали можливість поставити запитання, що турбують їх напередодні вступу дітей до школи. Відповіді надавали фахівці Харківської академії неперервної освіти: методисти Центру громадянського виховання, Ресурсного Центру з підтримки інклюзивної освіти та Центру практичної психології і соціальної роботи та здорового способу життя.

За підсумками Інтернет-зборів з'ясовані питання, що потребують уваги під час роботи з батьками дітей дошкільного віку, особливо майбутніх першокласників, а саме: мотиваційна готовність дитини до школи, особливості організації режиму майбутніх першокласників та їх пізнавальної діяльності, способи підтримки дитини в період адаптації до нових умов навчання.

З метою надання допомоги батькам першокласників на сайті Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» у I півріччі 2023 року було підготовлено та розміщено матеріали **Каналу зв'язку для батьків першокласників** за темами:

- «Методичні аспекти навчання математики: рахуємо та обчислюємо із задоволенням. Нумерація у межах 100. Деякі прийоми додавання і віднімання у межах 100»;

- «Як допомагати дитині вдосконалювати українське літературне мовлення та вміння читати в родинному колі в умовах дистанційного навчання»;
- «Самостійність дитини – основа лідерства»;
- «Літні канікули: допомагаємо дитині відновити сили після року дистанційного навчання, пригадати навчальний матеріал 1-го класу.

У науково-методичних матеріалах Каналу висвітлювались актуальні питання щодо навчання молодших школярів, адаптації їх до сучасних умов; особливостей освітнього процесу в дистанційному форматі тощо. У батьків першокласників була можливість отримати відповіді спеціалістів Академії на питання, які розміщено у матеріалах Каналу для батьків.

1 червня 2023 року з метою підвищення професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти та закладів дошкільної освіти, актуальних для організації безпечного, здорового, щасливого й розвивального дозвілля влітку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку Центром громадянського виховання спільно з кафедрою методики дошкільної та початкової освіти та методистами Академії було ініційовано проведення **Літнього челенджа до Міжнародного дня захисту дітей «Нехай здійснюються всі дитячі мрії»** (в асинхронному форматі). Станом на 19.06.2023 з матеріалами заходу ознайомились 45 учасників. Доступ до матеріалів буде відкрито до 30 серпня 2023 року.

Підготовлені матеріали актуалізували знання педагогів щодо важливості гри, рухової активності та читання, позитивного мислення для розвитку, збереження та відновлення здоров'я дошкільників та молодших школярів. Було висвітлено умови створення безпечного й розвивального освітнього, ігрового та книжкового простору для дітей дошкільного й молодшого шкільного віку. Спікери челенджу надали педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти та закладів загальної середньої освіти методичні рекомендації й практичні матеріали (з питань організації літнього відпочинку, відновлення освітнього процесу в ЗДО, шляхів підтримки дитячої гри, популяризації читання й книги тощо), що можуть бути використані в роботі з батьками здобувачів освіти.

Активізація виховної роботи

В надскладних воєнних викликах, в умовах боротьби за територіальну цілісність України організація виховного процесу в ЗЗСО потребувала іншого модернізації змісту та підходів. Основними цільовими напрямками виховної роботи визначено забезпечення безпекової складової кожного учасника освітнього процесу, забезпечення фізичного, психічного, соціального і духовного благополуччя здобувача освіти, реалізація завдань національно-патріотичного виховання, окреслених Концепцією національно-патріотичного виховання в системі освіти України та заходами її реалізації до 2025 року

З метою розвитку професійної компетентності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти області у I півріччі 2023 року організовано роботу методичного кластеру **«Формування ціннісної сфери школяра: інноваційність, комунікативність, взаємодія»**. До пролонгованої форми роботи мали змогу долучитись всі бажаючі педагоги, які опікуються питаннями виховання в ЗЗСО, а саме: заступники директорів з виховної роботи, класні керівники, педагоги-організатори.

Для педагогічної спільноти було організовано та проведено низку науково-методичних і науково-практичних вебсемінарів в асинхронному форматі. Педагоги у зручний для них час протягом місяця мали змогу опрацювати матеріали методичних кейсів, отримувати консультації щодо роботи з ними, що в умовах постійних тривог, обстрілів, вимкнень світла та нестабільного інтернету було досить актуально.

У межах роботи методичного кластеру організовано та проведено 5 зустрічей: «Актуальні проблеми виховання дітей та молоді в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови. Психолого-педагогічна допомога дитині й родині», «Ціннісні орієнтації здобувача освіти: мета і результат виховання», «Формування педагогічної культури батьків як умови успішної співпраці родини та закладу освіти», «Виховання громадянина патріота – місія сучасного закладу освіти», «Завдання нового навчального року з формування духовно-моральних цінностей як важливого аспекту виховання дітей та молоді», «Виховний потенціал сім'ї та соціальних інститутів: виклики сучасності». Охоплено 47 педагогів.

Зміст і наповненість презентаційних матеріалів, запропонованих до вивчення, були направлені на розвиток предметно-методичної, інформаційно-комунікаційної компетентностей (здатність орієнтуватись в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності, ефективно використовувати електронні (цифрові) освітні ресурси) та педагогіки партнерства (здатність до суб'єкт-суб'єктної

взаємодії з учнями в освітньому процесі, здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства) педагогічних працівників закладів загальної середньої з питань організації процесу виховання дітей та молоді на цінностях Нової української школи.

Загалом тематика зустрічей обиралася відповідно до запитів і вимог сучасного змісту освіти, соціокультурних викликів (воєнний стан, дистанційний формат освітнього процесу) та була присвячена актуальним питанням виховання дітей та молоді ключовим аспектам організації виховної діяльності ЗЗСО в період воєнного стану, співпраці учасників виховного процесу в умовах дистанційної освіти, розвитку критичного мислення здобувачів освіти, питанням духовно-морального зростання молоді особистості здобувача освіти в умовах воєнного часу та психологічної підтримки учасників освітнього процесу.

Питання виховання дітей та молоді розглядалося під час інших науково-методичних заходів:

- **вебсемінару «Організаційно-методичні засади закінчення 2022/2023 навчального року в умовах воєнного стану»** в межах Школи ефективного управління ЗЗСО (розкрито питання ключових аспектів організації процесу виховання в закладах освіти в умовах воєнного стану);
- **тематичної майстерні «Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства»** (висвітлено питання актуальності використання інтернетресурсів для організації зворотного зв'язку в арсеналі класного керівника ЗЗСО).

З метою покращення взаємодії та співпраці з громадами проведено аналіз наповнюваності сайтів ЦПРПП за напрямом «Виховна робота». Так на сайтах центрів професійного розвитку Золочівської, Лозівської, Люботинської, Безлюдівської, Височанської, Зміївської, Чугуївської ТГ значна увага приділяється питанню виховної роботи. На сайтах даних центрів виділено окремий розділ-вкладку, де розміщується інформація про нормативно-правове забезпечення організації виховного процесу в ЗЗСО, окремим блоком надається інформація з питань національно-патріотичного виховання, відображено інформацію про виховні заходи, що проведено у закладах освіти, розкрито результати співпраці з батьківською спільнотою. Також на сайтах ЦПРПП Безлюдівської та Височанської ОТГ міститься інформація про створення спільноту заступників директорів з виховної роботи та класних керівників, є посилання на гугл форми щодо реєстрації до спільноти за певним напрямом. На

сайті центру Лозівської ОТГ міститься інформація про роботу ТМО класних керівників.

На сайтах Наталинської, Первомайської, Балаклійської, Краснокутської є посилання на сайт Академії, де відповідно можна знайти інформацію про заходи з виховної роботи в ЗЗСО, яка буде актуальною для педагогів, що опікуються питаннями виховання у громаді.

У подальшому рекомендовано ЦПРПП систематично оновлювати та розміщувати інформацію на сайтах за напрямом «Виховна робота в ЗЗСО», ділитися власним досвідом з колегами з даного питання.

Супровід позашкільної освіти

З метою забезпечення якості позашкільної освіти, реалізації принципу партнерства протягом I півріччя 2023 року Центром громадянського виховання було організовано і проведено обласні методичні заходи у взаємодії із зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами.

Зокрема, до підготовки матеріалів для вебконсультацій та зустрічей інноваційного методичного кластеру, експертизи матеріалів, поданих педагогами ЗПО на конкурси, фестивалі професійної майстерності, експертизи навчальних програм з позашкільної освіти, роботи в складі організаційних комітетів та фахових журі обласних етапів конкурсів професійної майстерності долучалися:

– *зовнішні стейкхолдери (основні)*: Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, Комунальний заклад «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», Комунальний заклад «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості» Харківської обласної ради, Комунальний заклад «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради, Комунальний заклад «Первомайський будинок дитячої та юнацької творчості Первомайської міської ради Харківської області», Центр позашкільної освіти Чкаловської селищної ради Чугуївського району Харківської області, Новопокровська селищна рада Чугуївського району Харківської області, Комунальний заклад «Центр позашкільної освіти «Джерело» Височанської селищної ради Харківського району Харківської області», Центр дитячої та юнацької творчості Краснокутської селищної ради Богодухівського району Харківської області, Балаклійський центр дитячої та юнацької творчості та Балаклійська станція юних натуралістів Балаклійської міської ради Харківської області, Центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді Валківської міської

ради Харківської області, Комунальний заклад «Біляївський центр дитячої та юнацької творчості» Біляївської сільської ради Харківської області, Дергачівський будинок дитячої та юнацької творчості Дергачівської міської ради Харківської області, Красноградський центр дитячої та юнацької творчості Красноградської міської ради Харківської області, Лозівський будинок дитячої та юнацької творчості Лозівської міської ради Харківської області, Чугуївський центр туризму та краєзнавства Чугуївської міської ради Харківської області, Комунальний заклад «Станція юних техніків № 3 Харківської міської ради» Харківської області, Комунальний заклад «Харківський дитячо-юнацький клуб моряків Харківської міської ради», Центри дитячої та юнацької творчості № 1, № 2, № 6 Харківської міської ради», Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів №143 Харківської міської ради Харківської області, Комунальний заклад «Школа мистецтв Харківської міської ради»;

– *внутрішні стейкхолдери Центру (основні)*: структурні підрозділи Академії – кафедра виховання та розвитку особистості, кафедра методики природничо-математичної освіти, кафедра методики навчання мов і літератур, кафедра соціально-гуманітарної освіти, кафедра методики дошкільної та початкової освіти, секція інформаційних технологій в освіті, Центр практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя, Центр методичної та аналітичної роботи, Центр медіа та інформаційних технологій, Ресурсний центр з підтримки інклюзивної освіти.

У межах інноваційного методичного кластеру «Механізми розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану» проведено заходи з актуальної для педагогічних працівників ЗПО тематики:

- вебконсультація «Психологічна підтримка вихованців закладу позашкільної освіти в умовах воєнного стану за відсутності психолога»;
- проблемний вебсеминар «Упровадження моделі позашкільної освіти: децентралізація, партнерство, взаємодія»;
- вебконсультація «Оформлення документації керівниками гуртків в умовах воєнного стану з дистанційною формою навчання»;
- науково-методичного вебсеминару за темою «Новий контент педагогічних технологій в умовах воєнного стану та відновлення»;
- вебконсультація «Визначення шляхів партнерської взаємодії й співпраці із закладами освіти в новому навчальному році»;
- вебсеминар-практикум за темою «Підготовка до створення недискримінаційного середовища в закладі позашкільної освіти»;

- вебконсультація «Національно-патріотичне виховання дітей: виклики та пріоритетні завдання»;
- методичний марафон ідей «Перспективи розвитку потенціалу педагогічного колективу закладу позашкільної освіти».

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 14.02.2023 № 162 «Про проведення III етапу Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» (2021/2022 навчального року), внесення змін до наказу МОН від 28.10.2021 № 1158 та визнання таким, що втратив чинність, наказу МОН від 26.04.2022 № 385», відповідно до Положення про Всеукраїнський конкурс «Джерело творчості», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23.11.2017 № 1527, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15 грудня 2017 р. за № 1517/31385, листа Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 22.03.2023 №21/08-415 «Про формування журі III етапу Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» протягом 27-30 березня поточного року підготовлено та надано **пропозиції щодо персонального складу журі III етапу Конкурсу від Харківської області** за еколого-натуралістичним (біологічний профіль: природознавство, біологія рослин, біологія тварин, біологія людини, загальна біологія); дослідницько-експериментальним (наукове відділення «Філософія та суспільствознавство»); військово-патріотичним; туристсько-краєзнавчим (туристсько-спортивний профіль); науково-технічним (початково-технічний профіль); художньо-естетичним (театральний профіль) напрямами позашкільної освіти.

Протягом червня на розгляд науково-методичною радою КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти від КЗ «Харківська обласна мала академія наук Харківської обласної ради» надійшло 12 програм з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку і 4 програми з позашкільної освіти художньо-естетичного та еколого-натуралістичного напрямів позашкільної освіти від КЗ «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості» Харківської обласної ради:

– «Юні конструктори приладів радіоелектроніки» дослідницько-експериментального напрямку (автор: Дзюбенко Олександр Андрійович – керівник гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», доцент кафедри автомобільної електроніки Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, кандидат технічних наук, доцент).

– «Педагогіка», дослідницько-експериментального напрямку (авторка: Беляєва Карина Юріївна – керівниця гуртка «Педагогіка» Комунального

закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», кандидатка педагогічних наук).

– «Основи хімії», дослідницько-експериментального напрямку (автор: Крамаренко Андрій Вікторович – керівник гуртка «Основи хімії» Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», старший викладач кафедри загальної та неорганічної хімії факультету технології неорганічних речовин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»).

– «Науково-дослідницька діяльність в системі Малої академії наук України» дослідницько-експериментального напрямку (авторка: Матвєєва Тамара Іванівна – методист відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»);

– «Математика. Математичні основи технічної діагностики», дослідницько-експериментального напрямку (автори: Якунін Анатолій Вікторович – доцент кафедри вищої математики і математичного моделювання Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, кандидат технічних наук, доцент; Литвиненко Неля Михайлівна – методист відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»).

– «Математика», дослідницько-експериментального напрямку (автори: Литвиненко Неля Михайлівна – методист відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»; Бондаренко Ірина Станіславівна – керівник гуртка «Математика» Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», учитель математики Комунального закладу «Харківський ліцей № 89 Харківської міської ради», вчитель-методист

– «Критичне мислення в науково-дослідницькій діяльності», дослідницько-експериментального напрямку (автори: Яременко Марина Юріївна, Джіджавадзе Ольга Юріївна – методисти відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»).

– «Історія», дослідницько-експериментального напрямку (автор: Шишкіна Євгенія Костянтинівна – доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки Національного технічного університету «Харківський політехнічний університет», кандидат історичних наук, керівник гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»).

– «Відкрита природнича демонстрація та науково-дослідницька діяльність», дослідницько-експериментального напрямку (автор: Щоголев Анатолій Анатолійович – завідувач відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна мала академія наук Харківської обласної ради»)

– «Біологія», дослідницько-експериментального напрямку (автор: Садовниченко Юрій Олександрович – керівник гуртка «Основи біології» Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»; доцент кафедри медичної біології Харківського національного медичного університету, кандидат біологічних наук, заслужений працівник освіти України

– «Англійська мова (науково-дослідницький аспект)», дослідницько-експериментального напрямку (автор: Белова Марина Олександрівна – керівник гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», доцент кафедри англійської філології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, кандидат філологічних наук).

– «STEAM-освіта в системі Малої академії наук України», дослідницько-експериментального напрямку (авторка: Рижкова Ірина Олександрівна – методист відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна мала академія наук Харківської обласної ради»);

– «Театр ляльок “Жили-були”», художньо-естетичного напрямку (автори – Баженова Олена Костянтинівна, керівник гуртка «Театральна лялька», Соломко Анастасія Янівна, керівник гуртка театру ляльок «Жили-Були» Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»)

– «Гурток спортивного бального танцю “Столиця”», художньо-естетичного напрямку (автор – Шкурєєва Маргарита Сергіївна, керівник гуртка спортивного бального танцю «Столиця» Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»)

– «Флористика та фітодизайн», еколого-натуралістичного напрямку (автор – Пузеєва Світлана Миколаївна, керівник гуртка «Флористика та фітодизайн інтер'єру» Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»).

– «Юні квітникарі», еколого-натуралістичного напрямку (автори – Пузеєва Світлана Миколаївна, керівник гуртка «Флористика та фітодизайн інтер'єру», Маліченко Олена Олексіївна, керівник гуртка «Юні квітникарі» Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»).

Протягом 2023 року була організована діяльність пролонгованої методичної форми підвищення кваліфікації керівників (заступників керівників) закладів позашкільної освіти – **Інноваційний методичний кластер «Механізми розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану»**.

У межах Методичного кластера відбулися:

- **проблемний вебсемінар** «Упровадження моделі позашкільної освіти: децентралізація, партнерство, взаємодія»;
- **науково-методичний вебсемінар** «Новий контент педагогічних технологій в умовах воєнного стану та відновлення»;
- **вебсемінар-практикум** «Підготовка до створення недискримінаційного середовища в закладі позашкільної освіти»;
- **методичний марафон ідей** «Перспективи розвитку потенціалу педагогічного колективу закладу позашкільної освіти».

Було організовано спілкування з педагогами закладів позашкільної освіти за допомогою смарт-технологій (групи у Viber «Позашкільна освіта Харківщини»). **Особливо актуальними були питання** організації дистанційного навчання вихованців гуртків, пошуку шляхів налагодження партнерства закладів позашкільної освіти із зовнішніми стейкхолдерами, надання методичної допомоги в оформленні конкурсних матеріалів, здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, який діє на основі національних, європейських цінностей. Використання Viber-групи сприяє швидкому обміну інформацією, забезпечує зворотній зв'язок із педагогами позашкільля.

Також із використанням Telegram-каналу «Освітні інновації Харківщини» відбувається постійне інформування педагогічної спільноти області щодо новин та новацій в освітньому середовищі регіону та України в цілому.

Робота з керівними кадрами

Протягом першого півріччя 2023 року Центром організаційно-методичної роботи з керівними кадрами здійснювався організаційний та науково-методичний супровід роботи Центрів професійного розвитку педагогічних працівників; новопризначених директорів та заступників директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти міських, селищних, сільських територіальних громад області; заступників директорів із

навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти обласного та державного підпорядкування.

Робота проводилася з метою підвищення рівня професійної компетентності зазначених вище категорій керівних та педагогічних працівників Харківського регіону у межах ХАБу «Школа управлінських кадрів» регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини – 2030».

Протягом звітної періоду Центром організовано роботу пролонгованої методичної форми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти Харківського регіону у форматі дистанційного асинхронного навчання. **Школа ефективного управління закладом загальної середньої освіти** (далі – Школа) для новопризначених директорів та заступників директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти Харківської області працювала протягом січня – травня 2023 року (*60 годин/2 кредити ЄКТС*). За попередньою реєстрацією до роботи Школи долучилися 73 слухачі. Це ефективна інтегрована форма навчально-методичної роботи із зазначеними категоріями керівних і педагогічних працівників ЗЗСО області у форматі взаємодії методичних служб і кафедр Академії неперервної освіти, що має практичну спрямованість.

Матеріали Школи з питань управління освітнім процесом закладів освіти, формування сучасного безпечного освітнього середовища, національно-патріотичного виховання молоді, підготовки до якісного змістовного і своєчасного виконання управлінських функцій в контексті реформування української школи в умовах децентралізації, якісної організації освітнього процесу в дистанційному форматі в умовах воєнного часу є оперативною адресною науково-методичною допомогою керівникам, особливо керівникам закладів освіти деокупованих територій нашого регіону щодо управління закладом загальної середньої освіти в умовах нестабільного розвитку.

Заняття Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти для новопризначених директорів та заступників директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти відбувалися за затвердженими програмами, що були розроблені на основі типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників(директорів) закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.09.2022 року № 817 «Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників(директорів) закладів загальної середньої освіти»).

Тематику вебсемінарів, зміст матеріалів Школи спрямовано на розвиток у слухачів нормативно-правової, лідерської, проєктувальної, здоров'язбережувальної, інноваційної стратегічного управління закладом

освіти та персоналом компетентностей, забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, педагогічного, соціального та мережевого партнерства.

Тематика занять Школи (лютий – травень 2023 року):

- «Про організацію роботи Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти – 2023» (26.01.2023);
- «Професійний стандарт керівника (директора) закладу загальної середньої освіти. Розвиток загальних компетентностей керівника ЗЗСО» (09.02.2023);
- «Професійний стандарт керівника (директора) закладу загальної середньої освіти. Загальні функції управління, трудові функції керівника. Управлінське рішення» (16.02.2023);
- «Стратегія розвитку автономії закладу освіти, стратегічне планування в умовах воєнного стану» (23.02.2023);
- «Нормативно-правові аспекти роботи з кадрами закладу освіти. Організація та проведення атестації і сертифікації педпрацівників» (06.03.2023);
- «Ефективні шляхи і способи формування системи професійного розвитку керівників та педагогів закладів освіти» (15.03.2023);
- «Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Внутрішній моніторинг якості освіти» (22.03.2023);
- «Управління якістю освітньої діяльності. Механізми та етапи створення освітньої програми. Академічна доброчесність» (05.04.2023);
- «Документообіг у закладі освіти. Створення нормативних документів закладу освіти на основі чинного законодавства України» (12.04.2023);
- «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах війни. Організація освітнього середовища вільного від насильства і булінгу» (04.05.2023)
- «Нормативно-правові й організаційно-методичні основи роботи з педагогічними працівниками щодо створення умов для інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами» (11.05.2023).

У Школі ефективного управління закладом загальної середньої освіти (лютий-травень 2023) успішно засвоїли освітню програму 72 слухачі (директори ЗЗСО – 17 осіб, завідувачі філій – 2, заступники директорів із навчально-виховної роботи – 51 особа, заступники директорів з навчальної

роботи ЗЗСО – 2 особи). Слухачі Школи отримали сертифікат про підвищення кваліфікації на *60 годин/2 кредити ЄКТС*.

Аналіз виконання тестових завдань показує, що питання теоретичних основ організації освітнього процесу, нормативно-правової бази загальної середньої освіти, створення умов для інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану, формування системи професійного розвитку керівних та педагогічних працівників засвоєні на високому та достатньому рівнях. А питання практичної спрямованості процесів безпосереднього управління закладом, створення системи управління життєдіяльністю закладу загальної середньої освіти в умовах воєнного стану, атестації, формування організаційної культури керівника закладу освіти, відповідальності за освітню, фінансово-господарську види діяльності закладу освіти викликають у слухачів складності.

Спільно з ДНіО організовано та проведено для заступників директорів із навчально-виховної роботи ЗЗСО обласного та державного підпорядкування науково-практичний онлайн-семінар «Інформаційно-цифрова компетентність керівника в організації управління життєдіяльністю закладу освіти» (21.04.2023, 27 осіб).

Протягом 2023 року проводилася робота з питань організаційно-методичного забезпечення атестації педагогічних працівників області відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14.12.2010 за № 1255/18550 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20.12.2011 № 1473 та наказом Міністерства освіти і науки України від 08.08.2013 № 1135).

Атестаційною комісією I рівня КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у 2022/2023 навчальному році розглянуто атестаційні справи 10 методистів.

Здійснювався організаційний супровід роботи атестаційної комісії III рівня при Департаменті науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації. Відбулося 6 чергових та 3 позачергових засідань у дистанційному форматі на платформі Zoom. На засіданнях розглянуто 982 атестаційні справи та 3 апеляційні заяви педагогічних працівників. Усього атестовано 954 педагогічні працівники (28 осіб – на двох посадах) із 105 закладів та установ освіти (заклади освіти обласного та державного підпорядкування; центри освітніх технологій місцевих органів управління у сфері освіти; заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти).

Протягом першої половини 2023 року працівниками Центру надано понад 100 індивідуальних консультацій керівникам, педагогічним працівникам із питань професійної діяльності, підготовлено та проведено дві групові вебконсультації (платформа ZOOM) практичної спрямованості щодо організації освітньої діяльності в умовах воєнного часу та надано 105 індивідуальних консультацій із питань професійної діяльності.

Щорічно Центром оновлюються бази даних кількісно-якісного складу:

- директорів і педагогічних працівників центрів професійного розвитку педагогічних працівників;
- новопризначених директорів та консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників;
- новопризначених директорів закладів загальної середньої освіти області;
- новопризначених заступників директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти;
- директорів, заступників директорів закладів загальної середньої освіти обласного та державного підпорядкування;
- атестації методистів КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Пролонговані методичні форми підвищення кваліфікації

У 2023 році розпочали діяльність пролонговані методичні форми підвищення кваліфікації педагогів, для участі в яких педагоги попередньо зареєструвалися:

1. **Школа ефективного управління ЗЗСО** для новопризначених директорів та заступників директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти (60 годин, керівники: Єжелій В.М., завідувач Центру організаційно-методичної роботи з керівними кадрами; Смирнова М.Є., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти).

2. Методичний нетворкінг «**STEM-освіта в Новій українській школі**» (для педагогічних працівників ЗЗСО, 15 год., керівник: Ставицький С.Б., завідувач Центру медіа та інформаційних технологій).

3. Воркшоп «**Створення навчальних програм на основі модельних**» (для учителів української мови і літератури, зарубіжної літератури, 15 год., керівники: Румянцева-Лахтіна О.О., Косенко К.О., Клімова С.В., методисти Центру методичної та аналітичної роботи; Андронova Л.Г., кандидат

філологічних наук, доцент, професор кафедри методики навчання мов і літератури).

4. **Віртуальний діалог «Громадянська освіта в Новій українській школі»** (для учителів громадянської освіти, інтегрованих курсів громадянської та історичної освітньої галузі, 15 год., керівник: Сидорчук В.П., методист Центру методичної та аналітичної роботи).

5. **Освітній нетворкінг «Інтеграція підприємливості і фінансової грамотності в освітні галузі відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»** (для керівників ТМО вчителів-предметників, учителів різних предметів ЗЗСО, 15 год., керівники: Носик Н.Д., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Китиченко С.О., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти).

6. **Школа педмайстерності вчителя-предметника «Інтеграція ключових умінь ХХІ століття в навчальні предмети Нової української школи»** (для учителів різних навчальних предметів, 15 год., керівники: Моліна О.О., Зайцева О.А., методисти Центру методичної та аналітичної роботи).

7. **Педагогічна майстерня «Географічна освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках географії у 6 класі на основі академічної свободи у виборі форм та методів навчання»** (для учителів географії ЗЗСО, 15 год., керівники: Саввіч О.М., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Грінченко О.І., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти).

8. **Школа розвитку професійної компетентності вчителя хімії «Пріоритетні напрями викладання хімії в контексті концепції «Нова українська школа»** (для учителів хімії ЗЗСО, 15 год., керівники: Григорович О.В., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Каплун С.В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри методики природничо-математичної освіти)

9. **Школа розвитку професійної компетентності вчителя фізики «Розвиток професійної компетентності вчителя фізики в умовах упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти»** (для учителів фізики, 15 год., керівники: Федченко С.Г., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Каплун С.В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри методики природничо-математичної освіти).

10. **Педагогічна майстерня «Формування емоційного інтелекту на уроках української мови та літератури як основа загальної та професійної культури особистості»** (для учителів української мови і літератури, зарубіжної літератури, 15 год., керівники: Клімова С.В. методист Центру методичної та

аналітичної роботи, Коченгіна М.В., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти).

11. **«Школа молодого вчителя історії»** ресурсні зустрічі **«Перші кроки до педагогічної майстерності»** (для учителів історії зі стажем роботи до 3-х років, 15 год., керівники: Бабіч Д.А., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Китиченко Т.С., кандидат історичних наук, старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти)

12. Воркшоп **«Підготовка дітей старшого дошкільного віку до Нової української школи»** (для педагогів закладів дошкільної освіти, 15 год., керівники: Капустіна Н.О., методист Центру громадянського виховання; Коченгіна М.В., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти).

13. Методичне кафе для вчителів початкових класів **«Освітні інновації в професійній діяльності вчителя початкових класів»** (30 год., керівники: Большукіна А.В., кандидат педагогічних наук, завідувач Центру громадянського виховання; Коченгіна М.В., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти).

14. Кластер для керівників і заступників керівників закладів позашкільної освіти **«Механізми розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану»** (15 год., керівники: Єлізарова І.В., методист Центру громадянського виховання; Вороніна Г.Л., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості).

15. Методичний кластер для педагогів ЗЗСО (заступники директорів з виховної роботи, класні керівники, педагоги-організатори) **«Формування ціннісної сфери школяра: інноваційність, комунікативність, взаємодія»** (30 год., керівники: Горбенко Т.І., методист Центру громадянського виховання; Сіваченко І.Г., викладач кафедри виховання й розвитку особистості; Вороніна Г.Л., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості).

16. Методичний воркшоп **«Сучасні концепти діяльності вчителя технологічної освітньої галузі»** (для керівників ТМО предметів «Трудове навчання», «Технології» 15 год., керівники: Панасенко А.В., методист Центру громадянського виховання; Вороніна Г.Л., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості).

17. Школа моніторингу якості освіти за темою **«Ризико-орієнтований підхід в аналітичній діяльності закладу освіти»** (для керівників/вихователів-методистів ЗДО, директорів/заступників директорів з навчально-виховної роботи ЗЗСО, 15 год., керівник: Капустін І.В., завідувач Центру моніторингу якості освіти).

18. Мистецький ХАБ **«Формування медіаграмотності на уроках Мистецтва»** (для учителів мистецтва, образотворчого та музичного мистецтва, 15 год., керівники: Косенко К.О., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Чуркіна В.Г., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри виховання й розвитку особистості).

19. Школа молодого фахівця **«Основи бібліотечної професії»** (для працівників бібліотек закладів загальної середньої освіти зі стажем бібліотечної роботи до 3-х років, 15 год., керівники: Ворфлік Л.В., завідувач відділу планування та розподілу навчальної літератури; Жеребкіна З.Г., завідувач бібліотеки; Астахова М.С., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти, кандидат педагогічних наук).

20. Школа молодого фахівця психологічної служби з досвідом роботи до 3-х років за темою **«Розвиток професійної компетентності молодого фахівця психологічної служби»** (15 год., керівники: Замазій Ю.О., методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя; Разводова Т.О., викладач кафедри виховання й розвитку особистості).

21. Методичний колоквиум **«Організація діяльності психологічних служб на сучасному етапі реформування системи освіти в Україні у воєнний та післявоєнний період»** (для керівників та фахівців психологічних служб, 15 год., керівники: Носенко В.В., завідувач Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя; Разводова Т.О., викладач кафедри виховання й розвитку особистості).

22. Тематична майстерня **«Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства»** (для педагогічних працівників (класних керівників) з досвідом роботи до 3 років, 15 год., керівники: Бандура В.В., методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя; Волкова І.В., старший викладач виховання й розвитку особистості).

23. Школа педагогічної майстерності фахівця (консультанта) інклюзивно-ресурсного центру **«Розвиток професійної компетентності фахівця (консультанта) ІРЦ»** за темою (15 год., керівник: Лященко В.М., завідувач Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти).

24. Постійно діючий семінар **«Комплексні підходи до створення безпечного середовища»** (15 год., керівники: Большукіна А.В., завідувач Центру громадянського виховання, кандидат педагогічних наук, Панасенко А.В., методист Центру громадянського виховання, Астахова М.С., ст. викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти, кандидат педагогічних наук).

25. Мобільний творчий колектив **«Професійна орієнтація в Новій українській школі»** (15 год., керівник: Остапенко А.С., проректор з науково-методичної роботи, кандидат педагогічних наук).

З 2022 року продовжили та завершили роботу такі пролонговані методичні форми підвищення кваліфікації:

1. Школа педмайстерності вчителя географії **«Підвищення географічної компетентності та якості підготовки учнів до ЗНО з географії»** (15 год., керівники: Саввіч О.М., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Грінченко О.І., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти).
2. Воркшоп (педмайстерня) **«Формування ціннісних орієнтацій дітей та молоді: виклики цифрової епохи»** (15 год., керівники: Большукіна А.В., завідувач Центру громадянського виховання, кандидат педагогічних наук, Горбенко Т.І., методист Центру громадянського виховання, Вороніна Г.Л., доцент кафедри виховання й розвитку особистості, кандидат педагогічних наук).
3. Школа грамотності для вчителів-предметників **«Практичний курс української мови (з урахуванням змін нової редакції українського правопису)»** (15 год., керівники: Румянцева-Лахтіна О.О., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Лузан Л.О., проректор з навчальної роботи, кандидат педагогічних наук).
4. Школа педагогічної майстерності **«Розвиток професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти в умовах упровадження нової редакції Базового компонента дошкільної освіти»** (для вихователів, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти 15 год., керівники: Капустіна Н.О., методист Центру громадянського виховання; Коченгіна М.В., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти).

Усього в межах роботи пролонгованих методичних форм підвищення кваліфікації проведено **75** занять у різних формах, у яких взяли участь **1835 осіб**. Це підтверджує актуальність такої форми підвищення кваліфікації та її популярність серед педагогів Харківської області.

Заняття проводилися відповідно до затверджених програм у **синхронному та асинхронному форматі**, що дозволило учасникам максимально долучитися до проведення заходів, опрацювати методичні кейси у зручний час з урахуванням безпекової ситуації в різних територіальних громадах

області. Кожне заняття було спрямовано на розвиток різних професійних компетентностей керівників та педагогічних працівників.

Організаційно-методичний супровід проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад, учнівських конкурсів, турнірів

Центром методичної та аналітичної роботи продовжено реалізацію організаційно-методичного проєкту «Супровід Міжнародних, Всеукраїнських, обласних учнівських конкурсів». Традиційно, в межах проєкту проводиться організаційно-методичний супровід **Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика.**

24 березня 2023 року відбувся четвертий етап ХХІІІ Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, який було проведено в дистанційному форматі. У конкурсі взяли участь **26** учнів закладів загальної середньої освіти територіальних громад Харківської області, районів м. Харкова та закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 09.05.2023 № 540 «Про результати четвертого етапу ХХІІІ Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика» друге місце у фінальному етапі конкурсу **посіла Чорна Дар'я**, учениця I курсу Державного професійно-технічного навчального закладу «Харківське вище професійне училище сфери послуг».

04 лютого 2023 року в Харківській області в дистанційному форматі відбувся **фінальний етап ХІІІ Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка**, який проводиться з метою вшанування творчої спадщини Кобзаря, виявлення творчо обдарованої молоді, розвитку її потенціалу, виховання в молодого покоління поваги до мови і традицій свого народу, підвищення рівня мовної освіти учнівської та студентської молоді України.

У фінальному етапі взяли участь **24** переможці обласного етапу конкурсу: 21 учень закладів загальної середньої освіти та 3 учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.04.2023 № 471 «Про нагородження переможців ХІІІ Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка» серед учасників фіналу від Харківської області визначені **12** переможців, які отримали відзнаки I-III ступеня.

Протягом січня 2023 року відбувся III (обласний) етап **Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої!»** за темою «Народ мій є! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекреєслить мій народ!». У

номінації «Література» на обласний етап було подано **74** роботи учнів закладів ЗСО Харківської області. Визначено **49** переможців: I місце – 5, II місце – 18, III місце – 26.

У номінації «Історія України і державотворення» було **32** учасники, із яких 21 став переможцем: I місце – 3, II місце – 7, III місце – 11.

У лютому 2023 року відбувся 4-ий (підсумковий) етап **XXII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості**, який проводиться з метою популяризації творчої спадщини Т.Г. Шевченка, утвердження його духовних заповідей як важливого чинника консолідації суспільства, активізації виховної та патріотичної роботи серед учнівської молоді, збереження і розвитку інтелектуального потенціалу України. У підсумковому етапі взяли участь **8** переможців обласного етапу конкурсу: 5 учнів у номінації «Література», 3 – у номінації «Історія України і державотворення».

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 11 травня 2023 року № 550 «Про нагородження переможців 4-го (підсумкового) етапу XXII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості» переможцями від Харківської області стали **2** учні закладів загальної середньої освіти у номінаціях «Література» і «Історія України і державотворення».

9 березня 2023 року проведені онлайн-урочистості з нагоди відзначення Шевченківських днів в Україні, у межах яких було відзначено переможців Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, які посіли I-III місця. Краці виступи учасників конкурсу, привітання гостей, членів оргкомітету та журі увійшли до відеофільму з нагоди урочистостей, що створено зусиллями Ставицького С.Б., завідувача Центру медіа та інформаційних технологій та за інформаційної підтримки Клімової С.В., методиста Центру.

У межах реалізації організаційно-методичного проекту «Підвищення якості підготовки учнів Харківської області до Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів» у 2023 році здійснювався **організаційно-методичний супровід III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів**. У період з 27 січня 2023 року по 25 лютого 2023 року в дистанційній формі (онлайн), з дотриманням законодавства України в частині забезпечення заходів безпеки, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану в Україні, запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 у Харківській області, у складних умовах воєнного часу в Харківській області **проведено III етап Всеукраїнських учнівських олімпіад із 19-ти**

навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році, для чого методистами Центру методичної та аналітичної роботи спільно з фахівцями Центру громадянського виховання та Центру медіа та інформаційних технологій КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» здійснено організаційно-методичний супровід а саме:

- проведено 42 онлайн-тренінги з 14-ти навчальних предметів із метою якісної підготовки учнів закладів ЗСО Харківської області до III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад. **У онлайн-тренінгах безпосередньо взяли участь 1386 здобувачів освіти** (листопад-грудень 2022 року);
- проведено відбірково-тренувальні збори (**257** онлайн-занять) з 14-ти навчальних предметів із метою якісної підготовки учнів закладів ЗСО Харківської області до IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад. У онлайн-тренінгах безпосередньо взяли участь **257** учнів – переможців III етапу олімпіад (лютий-березень 2023 року);
- узагальнено та оброблено звіти про проведення II етапу і заявки, подані від районних оргкомітетів до оргкомітету III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 навч. році;
- здійснено організаційну роботу з визначення складу оргкомітетів, журі, комісій зі складання завдань;
- розроблено графік проведення, інструкції для учнів щодо участі у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад по кожному навчальному предмету у 2022/2023 н.р. у дистанційній формі;
- перебіг II-III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н.р. з кожного предмету висвітлювався на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»;
- оформлено матеріали по результатах проведення III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н.р. (попередні та остаточні протоколи результатів олімпіад, процедури апеляції, протоколи спільного засідання оргкомітетів та журі щодо визначення переможців олімпіад, складу учасників відбірково-тренувальних зборів, остаточного складу команд для участі у IV етапі олімпіад);
- підготовлено проект наказу ДНІО про відзначення дипломами учнів, які посіли 1-3 місця за результатами проведення III етапу; оформлено електронні дипломи.

Усього в учнівських олімпіадах обласного рівня взяли участь 1552 здобувача освіти ЗЗСО м. Харків і Харківської області.

На жаль, не взяли участь у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н.р. заклади загальної середньої освіти **Лозівського району**, що пояснюють із евакуацією більшості населення району, постійними бомбардуваннями та обстрілами, унаслідок того – відсутністю мережі Інтернет та електропостачання, а також **Куп'янського району** та більшості **Ізюмського району** (крім Балаклійської ТГ) – у зв'язку із окупацією військовими РФ на початку війни і постійними обстрілами після деокупації.

Наймасовішими з олімпіад 2022/2023 н.р. в Харківській області стали олімпіади з: математики – 202 учасника; інформатики – 143 учасника; історії і фізики – 129; біології, хімії – 117. Найменше учнів узяли участь у олімпіадах з екології – 28, івриту та єврейської літератури – 8, іспанської мови – 7 (рис.10).

Рис.10. Кількісний склад учасників III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад у 2022/2023 н.р. (за навчальними предметами)

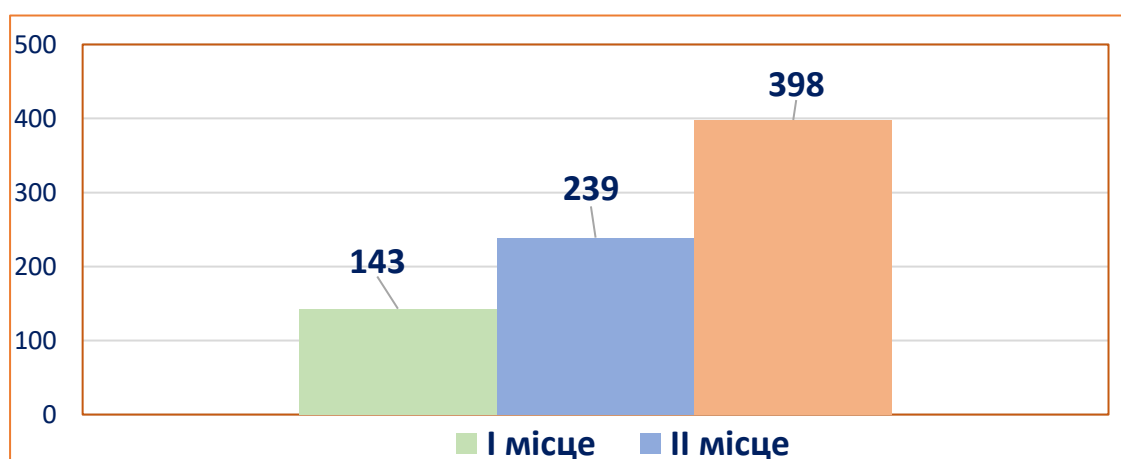

Рис.11. Розподіл переможців III етапу олімпіад в Харківській області, які посіли I,II,III місця

Серед переможців III (обласного) етапу олімпіад **найбільшу кількість дипломів I-III ступенів – 656, отримали учні ЗЗСО м. Харків.**

Також переможцями стали **74** учні **16-ти** територіальних громад Харківської області. Найбільш результативними показали себе учні таких територіальних громад: Красноградської МТГ – 9 переможців, Чугуївської МТГ – 9, Зміївської МТГ - 9, Слобожанської СТГ – 8, Валківської МТГ – 8 учнів.

Таким чином, попри складні умови правового режиму воєнного стану в країні, небезпеки, пов'язаної з постійним обстрілом Харківщини, завдяки спільним зусиллям партнерів, було створено необхідні й безпечні умови і проведено III (обласний) етап олімпіад з **19** навчальних предметів в Харківській області із дотриманням норм Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності та інших нормативно-правових документів.

З метою забезпечення дотримання учасниками олімпіади академічної доброчесності та самостійності виконання завдань особлива увага цього року приділялася організації прокторингу . В умовах дистанційного проведення складність прокторингу полягала в технічному та технологічному його забезпеченні, що буде враховано на перспективу.

За результатами III етапу підготовлено дипломи учням, які посіли I-III місця. Електронні версії дипломів розміщено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Організаційний супровід підготовки до IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів

У квітні 2023 року здійснювалася підготовка харківських учнівських команд до участі в IV (фінальному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н. р. У 3-х олімпіадах (математика, українська мова та література, фізика) IV етапу, які проводилися очно в Івано-Франківську, Ужгороді, Львові, і 8-ми (географія, мова іврит та єврейська література, хімія, астрономія, біологія, екологія, історія, інформатика), що пройшли у дистанційній формі, взяли участь 11 команд від Харківської області, **всього 93 учасника.**

Враховуючи, що більша половина учнів – членів команд знаходилися в різних регіонах України і поза її межами (відповідно 23 і 35), методистами КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» було проведено кропітку організаційну роботу для створення безпечних умов та якісної організації технічного супроводу за місцем знаходження кожного учасника. Для цього було налагоджено взаємодію з **Департаментами освіти і науки обласних**

державних адміністрацій та закладами післядипломної педагогічної освіти Львівської, Кіровоградської, Вінницької, Полтавської та Хмельницької областей, в результаті якої кожний учень (учениця) як члени харківської команди мали можливість узяти участь у IV (фінальному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів.

Відповідно до наказу МОН України № 714 від 09.06.2023 «Про результати проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році», наданих оргкомітетами IV етапу олімпіад, **нагороджено дипломами I-III ступенів 65 (69,8%) учнів м. Харків і Харківської області.**

Усі учні-учасники із ЗЗСО Харківської області, м. Харків та закладів обласного підпорядкування, які попри складні умови сьогодення змагалися в олімпіадному марафоні у дистанційній формі, виявили наполегливість, старанність, відповідальність та стійкість, і показали гарні результати. Їх педагоги-наставники підтвердили свій високий рівень професіоналізму.

Також необхідно зазначити, що педагогічні працівники, адміністрації ЗЗСО м. Харкова та Харківської області провели якісну організаційну роботу щодо створення безпечних умов і надання необхідних технічних можливостей учням для їх участі у II-III етапах Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році.

За результатами II, III і IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 н. р. фахівцями методичних структурних підрозділів КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»: здійснено аналіз якості виконання олімпіадних завдань із кожного предмета; підготовлено методичні рекомендації педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти щодо роботи з учнями над помилками, вдосконаленням системи підготовки обдарованих учнів до участі в олімпіадах.

Всеукраїнські учнівські турніри

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 01.12.2022 № 1079 у січні 2023 року відбулися фінальні етапи Всеукраїнських учнівських турнірів у 2022/2023 навчальному році: турнір юних винахідників і раціоналізаторів (14.01.2023 – 19.01.2023), турнір юних інформатиків (10.01.2023 – 15.01.2023), турнір юних хіміків (13.01.2023 – 18.01.2023), турнір юних фізиків (24.01.2023 – 29.01.2023).

У фінальних змаганнях взяли участь **64** учня, які увійшли до складу команд закладів загальної середньої освіти Харкова і Харківської області, збірних команд Харкова. З них стали переможцями **60** школярів.

Переможцями та призерами турнірів стали команди:

XXIII Всеукраїнський турнір юних винахідників і раціоналізаторів

- Комунального закладу «Харківський ліцей № 47 Харківської міської ради» (I місце);
- Збірні команди м. Харків (II, III місця).

XIX Всеукраїнський турнір юних інформатиків

- Команда Комунального закладу «Харківський академічний ліцей № 45 Харківської міської ради» (I місце);
- Команда Комунального закладу «Харківський фізико-математичний ліцей № 27 Харківської міської ради Харківської області» (II місце);
- Команда Комунального закладу «Харківський науковий ліцей «Обдарованість» Харківської обласної ради (III місце).

XXIX Всеукраїнський турнір юних фізиків

- Збірна команда м. Харків (I місце);
- Збірна команда Новобаварського району Харківської міської громади (II місце);
- Збірна команда Холодногірського району Харківської міської громади (III місце).

XXVIII Всеукраїнський турнір юних хіміків

- Збірна команда Салтівського району Харківської міської громади (I місце);
- Команда Харківської гімназії № 14 Харківської міської ради Харківської області (II місце);
- Збірна команда Новобаварського району Харківської міської громади (II місце).

Вирішення пріоритетних завдань Центру методичної та аналітичної роботи щодо якісної підготовки учнів ЗЗСО Харківщини до учнівських олімпіад і турнірів, складання ЗНО (НМТ) забезпечено продовженням реалізації протягом 2023 року освітніх проектів регіонального рівня.

Моніторинг якості освіти

Діяльність Центру моніторингу якості освіти здійснювалася в межах ХАБу «Якісна освіта» регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини – 2030», відповідно до регіонального освітнього проекту «Моніторинг у сфері загальної середньої освіти в умовах розбудови сучасної української школи».

Особливу увагу приділено таким актуальним питанням:

- організаційне забезпечення загальнодержавних моніторингових досліджень якості освіти в сучасних умовах;

- науково-методичне забезпечення регіональних моніторингових досліджень з актуальних аспектів освітньої діяльності в умовах дистанційної освіти;
- підготовка аналітичних матеріалів за підсумками регіональних моніторингових досліджень та інформування педагогічних працівників про результати моніторингу;
- надання допомоги педагогічним працівникам різних категорій щодо моніторингу якості освіти в сучасних умовах; визначення актуальних аспектів внутрішнього моніторингу в закладах освіти; аналізу результатів внутрішнього моніторингу із застосуванням ризико-орієнтованого підходу; практичного використання результатів моніторингових досліджень для підвищення якості освітньої діяльності.

У I півріччі 2023 року було продовжено співпрацю з управлінням Державної служби якості освіти в Харківській області щодо підготовки освітніх експертів з питань інституційного аудиту в закладах загальної середньої освіти.

Розроблено освітню програму адресних курсів з підготовки освітніх експертів за темою «Особливості інституційного аудиту в ЗЗСО» (30 годин/1 кредит).

Із 12 по 30 травня 2023 року спільно з управлінням Державної служби якості освіти в Харківській області проведено **адресні курси з підготовки освітніх експертів за освітньою програмою з теми «Особливості інституційного аудиту в ЗЗСО»**. Підготовлено 30 освітніх експертів.

З метою підвищення рівня професійної компетентності керівників та педагогічних працівників закладів освіти протягом I півріччя 2023 року продовжила діяльність **Школа моніторингу якості освіти «Ризико-орієнтований підхід в аналітичній діяльності закладу освіти»**. В її межах проведено вебсемінар за темою «Сутність та особливості використання ризико-орієнтованого підходу в освіті» (21.02.2023, Капустін І.В., Голтяй Т.М., Євтушенко С.С., Мілаш О.О.) та вебсемінар за темою «Використання ризико-орієнтованого підходу для аналізу якості освітньої діяльності в закладах освіти» (20.04.2023, Капустін І.В., Голтяй Т.М., Євтушенко С.С., Мілаш О.О.).

У I півріччі 2023 року здійснено інформаційний супровід **3 загальнодержавних моніторингових досліджень:**

- опитування керівників та вчителів ЗЗСО стосовно рівня обізнаності педагогічної громадськості про реформу освіти щодо професійного стандарту вчителя та керівника (директора) закладу загальної середньої освіти в межах проєкту «Фінська підтримка реформи української школи (Навчаємося разом)» (січень 2023 року);

- онлайн-опитування вчителів щодо їх готовності та потреб у використанні цифрових засобів та інформаційно-комунікаційних технологій в умовах війни (13.03-13.04.2023);
- опитування директорів (керівників) закладів (підрозділів) дошкільної освіти, вихователів, батьків вихованців ЗДО щодо особливостей організації освітньої діяльності в закладах (підрозділах) дошкільної освіти в умовах воєнного стану (травень-червень 2023 року).

Організовано та проведено **регіональні моніторингові дослідження за 7 напрямками:**

- реалізація завдань Нової української школи в початкових класах ЗЗСО (січень-березень 2023 року; 151 учитель, 1 584 учні 4 класів);
- стан сформованості читацької, математичної та природничо-наукової компетентностей у базовій школі (лютий 2023 року; 1 758 учнів 8 класів);
- готовність учнів 11 класів до вступних випробувань (березень 2023 року; 4 272 учні 11 класів);
- вибір міжгалузевих інтегрованих курсів у ЗЗСО (березень 2023 року; 70 керівників ЗЗСО);
- використання навчальної літератури в умовах дистанційного навчання (квітень 2023 року; 431 учитель; 855 здобувачів загальної середньої освіти);
- здійснення психологічного супроводу в закладах дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти (квітень 2023 року; 4 765 педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти);
- результативність роботи з обдарованими учнями за підсумками Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів (травень-червень 2023 року; 1 542 учні 7-11 класів).

Охоплено 227 закладів загальної середньої освіти, 5 417 педагогічних працівників, 10 011 учнів закладів загальної середньої освіти (усього: 15 428 осіб).

У межах регіонального моніторингу в I півріччі 2023 року було досліджено такі питання:

- якість організації та здійснення освітнього процесу в дистанційній формі у початковій школі;
- рівень сформованості читацької, математичної та природничо-математичної компетентностей в базовій школі в умовах дистанційного навчання;

- готовність учнів 11 класів до виконання завдань національного мультипредметного тесту з української мови, історії України, математики;
- результати роботи з обдарованими учнями за підсумками інтелектуальних змагань в сучасних умовах.

Регіональні моніторингові дослідження дозволили виявити такі **проблеми**.

За результатами регіональних моніторингових досліджень підготовлено відповідні аналітичні матеріали, що оприлюднені на сайті Академії, а також використані в матеріалах вебконсультацій, що проводилися в асинхронному форматі.

У межах методичного супроводу реалізації регіонального освітнього проекту «Моніторинг у сфері загальної середньої освіти в умовах розбудови сучасної української школи» проведено **вебсемінар «Моніторингові дослідження у II півріччі 2022/2023 н. р.: мета, завдання, особливості проведення»** для спеціалістів місцевих органів управління у сфері освіти, консультантів ЦПРПП (методистів ЦОТ), які супроводжують моніторингові дослідження на місцевому рівні (19.01.2023; 40 учасників).

Підготовлено матеріали до **2 вебконсультацій**:

- **«НМТ-2023: підготовка випускників ЗЗСО до вступних випробувань»** – для директорів/заступників директорів з навчально-виховної роботи ЗЗСО, учителів української мови та літератури, іноземної мови, математики, історії, біології, фізики, хімії, які працюють в 11 класах (23.03.2023; 83 учасники);
- **«Підготовка випускників ЗЗСО до НМТ: проблеми та завдання»** – для директорів/заступників директорів з навчально-виховної роботи ЗЗСО, учителів української мови та літератури, математики, історії, які працюють в 11 класах (05.05.2023; 99 учасників).

Під час вебконсультацій висвітлено такі питання:

- особливості національного мультипредметного тесту в 2023 році;
- організаційні аспекти підготовки учнів до НМТ;
- готовність учнів 11 класів до виконання завдань НМТ з української мови, історії України, математики;
- чинники, що впливають на якість підготовки до НМТ з української мови, математики, історії України;
- пропозиції керівникам ЗЗСО щодо підвищення якості підготовки до НМТ.

Надано адресну допомогу педагогічним працівникам із питань моніторингу якості освіти шляхом проведення індивідуальних консультацій з використанням телефонного зв'язку, месенджерів (Viber, Telegram), електронної пошти, форми зворотного зв'язку під час проведення вебконсультацій (в асинхронному форматі).

Особливо актуальними були питання організації моніторингових досліджень в сучасних умовах, використання результатів моніторингу в освітній діяльності.

Супровід організації інклюзивної освіти

Робота Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти в межах реалізації обласного проєкту «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області» (2021-2023), ХАБу «Інклюзивна освіта» регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини – 2030» була спрямована на пошук ефективних методичних підходів, що забезпечують підвищення якості інклюзивної освіти.

У межах реалізації обласного проєкту «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області» (2021-2023) робота Центру була спрямована на надання адресної методичної допомоги директорам інклюзивно-ресурсних центрів, фахівцям (консультантам) інклюзивно-ресурсних центрів, директорам та педагогічним працівникам закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, консультантам ЦПРПП Р(М,ОТГ), які опікуються інклюзивною освітою з питань організації інклюзивної освіти, навчання, виховання й супроводу дітей з особливими освітніми потребами, надання їм корекційно-розвиткових послуг.

Методичні заходи Центру були спрямовані на підвищення компетентності директорів та фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів, щодо роботи в умовах воєнного стану, організації і проведення комплексної оцінки та надання корекційно-розвиткових послуг особам з ООП в дистанційному режимі.

Директори та педагогічні працівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням підвищили свою компетентність з питань організації навчання й супроводу, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами, використання ефективних сучасних педагогічних технологій навчання і виховання, створення безпечного освітнього простору, а також оцінювання не

тільки навчальних досягнень, а й розвитку, ефективності власної діяльності і роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини.

На виконання обласного освітнього проекту «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області» Ресурсним центром з підтримки інклюзивної освіти були **проведені такі методичні заходи** для педагогічних працівників закладів освіти Харківської області:

- вебсемінар «**Аналіз роботи ІРЦ Харківської області у 2022 році. Пріоритетні завдання на 2023 рік**» (у форматі Meet-конференції);
- методичний вебсемінар «**Корекційно-розвиткова робота в умовах інклюзивного закладу освіти**» (в асинхронному форматі);
- науково-практичний «**Визначення освітніх труднощів першого рівня підтримки в освітньому процесі**» (в асинхронному форматі);
- вебсемінар «**Співпраця інклюзивно-ресурсного центру з спеціальними закладами освіти**» (у форматі Meet-конференції);
- методичний вебсемінар «**Особливості роботи з дітьми з особливими освітніми потребами наприкінці навчального року**» (в асинхронному форматі);
- науково-практичний вебсемінар «**Психолого-педагогічна підтримка осіб з соціоадаптаційними труднощами**» (в асинхронному форматі).

Усього заходами охоплено **505 осіб**.

Багато зусиль було направлено на консультування директорів, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, педагогів інклюзивних закладів освіти щодо організації роботи інклюзивно-ресурсного центру та інклюзивного закладу освіти в умовах воєнного стану, організації та надання освітніх послуг під час дистанційного навчання в синхронному і асинхронному форматах; організації роботи в автоматизованій базі «Україна. Інклюзія». Консультації та спілкування з учасниками заходів, педагогами інклюзивних закладів освіти відбувалися за допомогою електронної пошти та у Viber-групі. Педагогам області було надано 243 індивідуальних консультації.

В Центрі проводиться організація та планування роботи Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти». Протягом I півріччя 2023 року за запитами інклюзивно-ресурсних центрів відповідних територіальних громад було організовано 4 виїзди Мобільного інклюзивно-ресурсного центру:

- 18 травня 2023 року відповідно до запиту відділу освіти Безлюдівської селищної ради відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до смт. Хорошеве Харківського району

Харківської області для надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг дітям з особливими освітніми потребами за місцем їх перебування.

- 06 червня 2023 року відповідно до запиту комунальної установи «Дергачівський інклюзивно-ресурсний центр «Без меж» Дергачівської міської ради Харківської області відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до міста Дергачі Харківського району Харківської області
- 8 червня 2023 року відповідно до запиту комунальної установи «Новопокровський інклюзивно-ресурсний центр» Новопокровської селищної ради Харківської області відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до с. Тернова Чугуївського району Харківської області для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини та надання корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами за місцем їх перебування.
- 15 червня 2023 року відповідно до запиту комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Солоницівської селищної ради Харківської області відбувся виїзд Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» до смт Пересічне Харківського району Харківської області для надання корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами за місцем їх перебування.

24 травня 2023 року методистом Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти Федюшиною Т.О. на базі Мобільного інклюзивно-ресурсного центру КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» проведено навчальну екскурсія за темою «Роль та функції мобільного інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ)» для здобувачів вищої освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (спеціальність 016 «Спеціальна освіта»).

Організаційно-методичний супровід проведення професійних конкурсів

З 27 лютого 2023 по 27 березня 2023 року було відкрито доступ до матеріалів вебконсультації за темою «Особливості проведення фестивалю «добрих практик» освітян Харківщини "Майстри педагогічної справи презентують"», після опрацювання якого педагогічні працівники області

ознайомилися з умовами проведення Фестивалю, вимогами до подачі матеріалів, критеріями оцінювання тощо. Тема Фестивалю у 2023 році – «Дистанційне навчання в період воєнного стану». Матеріали вебконсультації протягом місяця опрацювали **285** педагогів Харківщини.

Для участі у Фестивалі у 24 номінаціях успішно зареєструвалися **1039** учасників, які представили опис власного досвіду застосування інноваційних технологій, методів, форм і моделей організації освітнього процесу.

Кількість учасників майже наблизилися до кількості представлених описів досвідів у попередні роки (1229 учасників у 2021 році). Порівняно з минулим роком - це в три рази більше (у 2022 році – 324 учасники) (рис.12).

Рис.12. Кількість учасників Фестивалю «добрих практик» у 2021 – 2023 роках

Кількість поданих матеріалів розподілилася таким чином: *найбільша* кількість, традиційно, у номінаціях «Початкова освіта» – 164, «Дошкільна освіта» – 137. Далі кількість матеріалів розподілилася так: «Іноземні мови» – 77, «Українська мова і література» – 71 робота, «Математика» – 58, «Виховна робота» – 53, «Історія» – 47, «Практична психологія та соціальна робота» – 46, «Географія, економіка» й «Інформатика» – по 38 робіт, «Фізика, астрономія» – 36, «Біологія, екологія» – 35, «Мистецтво» й «Основи здоров'я, фізична культура» – по 33 роботи, «Управління освітою» – 32, «Спеціальна та інклюзивна освіта» – 30, «Зарубіжна література» і «Позашкільна освіта» – по 24 роботи, «Трудове навчання» – 17, «Хімія» – 16, «Бібліотечна справа» – 14 робіт, «Захист України» та «Громадянська освіта, правознавство» – по 8 робіт (рис. 13).

Рис. 13. Кількість зареєстрованих робіт Фестивалю «добрих практик» за номінаціями

Серед районів області найбільша кількість робіт надійшла на Фестиваль від педагогів Харківського та Красноградського районів – 551 (у т. ч. 498 описів досвідів з м. Харкова) та 166 робіт відповідно, Чугуївського – 117 робіт, Лозівського – 103, Ізюмського – 59, Богодухівського – 41 робота (рис.14)

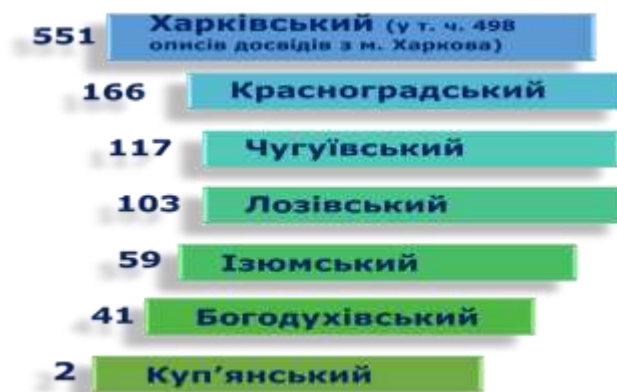

Рис.14. Кількість зареєстрованих робіт Фестивалю «добрих практик» за районами

Серед територіальних громад лідерами за кількістю поданих робіт є Харківська міська територіальна громада – 498 робіт, Лозівська міська ТГ – 75, Красноградська міська ТГ – 57, Зміївська міська ТГ – 45, Наталинська сільська ТГ – 44, Чугуївська міська ТГ – 39, Барвінківська міська ТГ – 37, Зачепилівська селищна ТГ – 36, Валківська міська ТГ – 31, Люботинська міська ТГ – 29, Слобожанська селищна ТГ – 28, Первомайська міська ТГ – 23, Сахновщинська селищна ТГ – 22 роботи (рис.15)

Рис.15. Кількість зареєстрованих робіт Фестивалю «добрих практик» за громадами

Не взяли участі у Фестивалі педагоги Коломацької селищної територіальної громади Богодухівського району; Оскільської та Савинської сільських територіальних громад Ізюмського району; Старовірівської сільської громади Красноградського району; майже всіх громад Куп'янського району (крім Шевченківської селищної та Кіндрашівської сільської ТГ); Олексіївської сільської ТГ Лозівського району; Південної міської, Малоданилівської, Нововодолазької, Пісочинської, Роганської селищних, Вільхівської та Циркунівської сільських територіальних громад Харківського району; Вовчанської міської, Малинівської, Печенізької, Старосалтівської селищних територіальних громад Чугуївського району.

Рис.16. Кількість зареєстрованих робіт Фестивалю «добрих практик» за районами м. Харкова

Серед освітян м. Харкова найбільше робіт зареєстрували педагогічні працівники Салтівського району – 190, Холодногірського – 97, Слобідського – 66, Шевченківського – 57, Індустріального – 46. Найменшу кількість конкурсних матеріалів представлено на Фестиваль від Новобаварського та Основ'янського районів м. Харкова – 9 і 4 роботи відповідно (рис.16).

У квітні – травні 2023 року експертні комісії за кожною номінацією, відповідно до критеріїв оцінювання конкурсних матеріалів, визначили найкращі роботи педагогів Харківщини.

Переможцями Фестивалю стали 573 робіт:

- **диплом I ступеня отримали 99 учасників,**
- **диплом II ступеня – 165 учасників,**
- **диплом III ступеня – 309 учасників (рис.17)**

Рис.17. Кількість переможців і призерів Фестивалю «добрих практик» у 2023 році

Найбільшу кількість призових місць вибороли учасники від Харківського району – 294, Красноградського – 84, Чугуївського – 80 призових місць (рис.18).

Рис.18. Кількість призових місць учасників Фестивалю «добрих практик» за районами

Серед об'єднаних територіальних громад Харківської області лідерами стали Харківська міська територіальна громада – 259 переможців і призерів, 43 дипломи має Лозівська міська ТГ, Чугуївська міська ТГ – 33, Красноградська міська ТГ – 29, Зміївська міська ТГ – 28, Зачепилівська селищна ТГ – 22, Люботинська міська ТГ – 21, Валківська міська та Наталинська сільська ТГ – по 20, Первомайська міська ТГ – 18, Слобожанська селищна ТГ – 17, Барвінківська міська ТГ – 15 переможців і призерів (рис 19).

Рис.19. Громади-лідери за кількістю призових місць у Фестивалі «добрих практик»

Відповідно до кількості учасників Фестивалю освітян м. Харкова найбільше переможців і призерів із Салтівського району – 105 досвідів педагогічних працівників, Холодногірського – 41, Шевченківського – 35, Слобідського – 29, Індустріального – 24. Усі інші райони міста мають менше 10 переможців і призерів (рис.20).

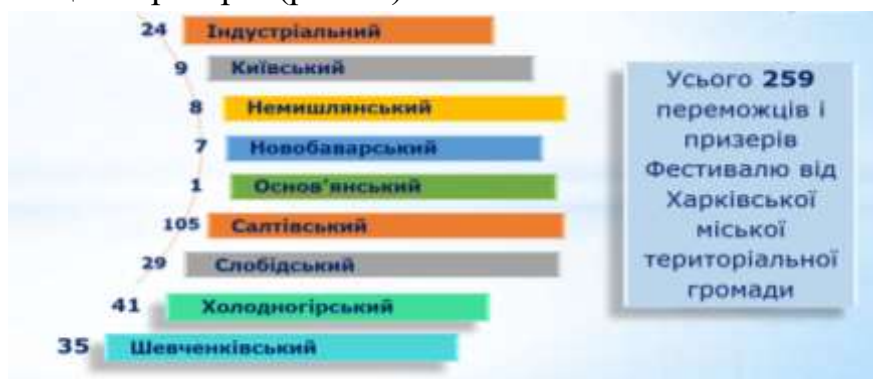

Рис.20. Кількість призових місць учасників Фестивалю «добрих практик» за районами м. Харкова

За результатами експертизи робіт Фестивалю «добрих практик» освітян Харківщини «Майстри педагогічної справи презентують» кращі роботи (99 досвідів) у 23 номінаціях розглянуті на засіданні науково-методичної ради Академії та будуть занесені до Баз даних переможців обласного фестивалю «добрих практик» освітян Харківщини «Майстри педагогічної справи презентують» (2019-2023 рр.).

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 14.02.2023 № 162 «Про проведення III етапу Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» (2021/2022 навчального року), внесення змін до наказу МОН від 28.10.2021 № 1158 та визнання таким, що втратив чинність, наказу МОН від 26.04.2022 № 385», листа Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 02.03.2023 №21/08-297 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо проведення III етапу Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» (2021/2022 навчального року), у березні 2023 року було відновлено **Всеукраїнський конкурс «Джерело творчості»**. З метою здійснення координації з підготовки та проведення Всеукраїнського конкурсу було підготовлено та надіслано до організаційного комітету III (всеукраїнського) етапу Конкурсу протокол засідання організаційного комітету II (обласного) етапу із зазначенням переможців за напрямками позашкільної освіти, 5 заявок на участь переможців II (обласного) етапу в III етапі та характеристики учасників.

З 03 квітня до 03 травня 2023 року було відкрито доступ до матеріалів **вебконсультації за темою «Основні вимоги до подання конкурсних матеріалів учасників Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для закладів позашкільної освіти у 2023 році»**.

Протягом квітня тривала робота з формування пропозицій щодо персонального складу експертних комісій I (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти за 6-ма напрямками позашкільної освіти.

До 15 травня тривала робота з прийому матеріалів на **I (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти** за 6-ма напрямками позашкільної освіти. Усього надійшло 6 рукописів навчальних програм та навчальної літератури з позашкільної освіти:

- 2 рукописи за туристсько-краєзнавчим напрямом позашкільної освіти в категорії «Навчальна література»;
- 2 рукописи за дослідницько-експериментальним напрямом позашкільної освіти: одна – в категорії «Навчальна література», одна – в категорії «Навчальна програма»;
- 1 рукопис за військово-патріотичним напрямом позашкільної освіти в категорії «Навчальна література»;
- 1 рукопис за художньо-естетичним напрямом позашкільної освіти в категорії «Навчальна програма».

До 16 червня тривала робота щодо експертизи 6 рукописів навчальних програм та навчальної літератури I (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів

системи освіти. Наразі відбувається підведення підсумків та узагальнення отриманих експертних висновків. Після затвердження результатів Конкурсу рукописи переможців I етапу будуть відправлені на участь у II (Всеукраїнському) етапі.

Дослідно-експериментальна робота

У I півріччі 2023 року КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» здійснювала науково-методичний супровід дослідно-експериментальної роботи регіонального рівня у 2022 році в 96 закладах освіти за 4-ма напрямками:

- «Художньо-естетичне виховання учнів у школі повного дня» (Харківська спеціалізована школа з поглибленим вивченням окремих предметів № 133 «Лицей мистецтв» Харківської міської ради Харківської області на 2017 – 2022 роки);
- «Становлення та розвиток соціального партнерства як ефективного фактору забезпечення стабільності та перспектив освіти» (Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія» на 2018 – 2022 роки);
- «Формування деяких складових готовності до подальшої служби (роботи) у правоохоронних органах здобувачів освіти закладів профільної середньої освіти відповідно до умов виконання Україною ключових зобов'язань щодо забезпечення гендерної рівності» (КЗ «Харківський лицей з посиленою військово-фізичною підготовкою «Правоохоронець» Харківської обласної ради на 2019 – 2022 роки);
- «Науково-методичні основи створення моделі наскрізної медіаосвіти у закладах освіти Харківської області» (на 2019 – 2024 роки).

Експеримент за темою «Художньо-естетичне виховання учнів у школі повного дня» завершено, програма експерименту, розрахована на 2017 – 2022 роки, виконана в повному обсязі; відтепер заклад може продовжити свою діяльність у інноваційному форматі.

Проаналізовано річні звіти керівників експериментальної роботи з теми «Науково-методичні основи створення моделі наскрізної медіаосвіти у закладах освіти Харківської області» (на 2019 – 2024 роки). Не всі раніше задіяні заклади освіти продовжують участь у експерименті в умовах воєнного часу та дистанційної форми навчання. Разом з тим, більшість закладів підтвердили намір продовжувати свою участь у експериментальній роботі із зазначеної теми.

Два заклади освіти – Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія» та «Харківський ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою «Правоохоронець», термін дії експериментальної роботи яких за програмою мав бути завершеним у 2022 році, не мали можливості виконати програми експериментів у повному обсязі у зв'язку з карантинними обмеженнями, що у 2021 році були уведені з метою запобігання розповсюдженню COVID-19, а з 24 лютого 2022 року – повномасштабним вторгненням російських військ в Україну. Звіти про стан дослідно-експериментальної роботи регіонального рівня закладів освіти Харківської області, які завершили та мали завершити експерименти у 2022 році, розглянуто на засіданні науково-методичної ради Харківської академії неперервної освіти (протокол від 23.09.2022 р. № 1).

На початку 2023 року розроблено два **відкриті інноваційні освітні проєкти:**

- «Організаційні та науково-методичні умови впровадження та розвитку STEM-освіти в закладах освіти Харківської області»;
- «Створення сприятливих умов для організації безпечного освітнього процесу в закладах освіти Харківської області».

Мета проєкту «Організаційні та науково-методичні умови впровадження та розвитку STEM-освіти в закладах освіти Харківської області» полягає у розробці та апробуванні організаційних та науково-методичних умов створення та функціонування регіонально розподіленої мережі STEM-центрів у закладах освіти як хабів освітніх хай-тек Національного освітнього технопарку в умовах реформування освітньої галузі, впровадження Концепції «Нова українська школа», цифровізації та цифрової трансформації освіти.

Мета проєкту «Створення сприятливих умов для організації безпечного освітнього процесу в закладах освіти Харківської області» полягає у посиленні спроможності закладів освіти створювати безпечне, підтримуюче освітнє середовище для навчання й розвитку дітей у складних умовах

Визнання в чотирнадцятій міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2023»

17–19 травня 2023 року відбулася чотирнадцята міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти» в онлайн режимі.

На конкурс подано **384 роботи**. Експертну оцінку якості робіт проводили науковці та фахівці наукових установ Національної академії педагогічних наук України, Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти» визначено лідером рейтингового виставкового конкурсу визначено та удостоєно Гран-Прі «Післядипломна освіта України».

Академією презентовано систему роботи за темою «Система розбудови індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічної еліти в умовах війни та післявоєнний час»:

<https://youtu.be/ty8cgXAt2zw>

У шести тематичних номінаціях було представлено досвіди 9 закладів освіти Харківської області. Переможці конкурсу з тематичних номінацій нагороджені золотими, срібними та бронзовими медалями, сертифікатами авторів конкурсних робіт.

Надання адресної допомоги та індивідуальне консультування

Традиційно методистами протягом року було організовано спілкування з педагогами та керівниками ТМО за допомогою смарт-технологій (групи у Viber, Telegram, Facebook тощо). **Особливо актуальними були питання організації дистанційного навчання учнів закладів загальної середньої освіти, упровадження Державного стандарту базової середньої освіти, підготовки до НМПТ, завершення 2022/2023 н.р., підготовки до нового навчального року, та інші питання за напрямками роботи методичних структурних підрозділів.**

Також із використанням інших засобів зворотного зв'язку фахівцями методичних структурних підрозділів Академії проводилися індивідуальні консультації з нагальних питань управління закладами освіти, організації освітнього процесу в дистанційному форматі в закладах загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти, надання першої психологічної допомоги учасникам освітнього процесу в умовах воєнного стану, організації виховної діяльності в умовах дистанційної освіти тощо.

Забезпечення підручниками. Робота бібліотеки

Працівниками відділу планування та розподілу навчальної літератури було здійснено організаційно-методичний супровід вибору вчителями ЗЗСО та замовлення підручників:

- закладами загальної середньої освіти для учнів 1-х класів (березень 2023 року);
- закладами загальної середньої освіти для учнів 5-6-х класів нових підручників (березень-квітень 2023 року);
- закладами загальної середньої, професійно-технічної та передвищої освіти підручників для учнів 10-х класів: конкурсних та повторне видання (квітень-травень 2023 року);
- замовлення підручників для дітей з особливими освітніми потребами (червень 2023 року).

Узагальнена інформація щодо вибору та замовлення нових підручників щоразу своєчасно направлялася до ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

Також було здійснено:

- організаційно-методичний супровід проведення інвентаризації бібліотечного фонду підручників закладів загальної середньої освіти Харківської області за формами, розробленими працівниками відділу (березень-квітень 2023 року);

- організаційно-методичний супровід проведення централізованої інвентаризації бібліотечних фондів підручників на базі інформаційно-телекомунікаційної системи «Державна інформаційна система освіти». Централізовану інвентаризацію розпочато 15.06.2023.

У I півріччі 2023 року працювала **Школа молодого фахівця «Основи бібліотечної професії»**, слухачами якої стали бібліотечні працівники зі стажем роботи до 3-х років (33 учасника). Протягом звітнього періоду відбулося два заняття Школи: установчий вебсеминар «Професійна адаптація молодого бібліотекаря» та вебсеминар-практикум «Використання програмного забезпечення Microsoft Office для підвищення ефективності діяльності шкільного бібліотекаря».

Також було проведено для бібліотечних та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти 3 вебконсультації щодо вибору та замовлення підручників для учнів 1-х, 5-6-х та 10-х класів в асинхронному режимі. Індивідуальні консультації щодо роботи з підручниками отримали близько 400 осіб.

Внаслідок бойових дій існували певні обставини, що ускладнювали роботу шкільних бібліотек, а саме:

- руйнування закладів освіти, втрата підручників через воєнну агресію, що призвело до незадовільного забезпечення учнів та педагогічних працівників підручниками та методичними посібниками,
- через воєнний стан не друкувалися нові підручники за стандартом НУШ для 5-х класів, у освітньому процесі використовувався лише електронний варіант,
- значна кількість бібліотечних працівників знаходиться у відпустці без збереження заробітної плати і відсутня на робочих місцях.

Але, у переважній більшості громад здійснювалися вибір та замовлення підручників для учнів та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, проводилася інвентаризація бібліотечного фонду підручників. За відсутності паперових підручників використовувалися електронні варіанти. Бібліотечні працівники проводили місячник шкільних бібліотек та брали участь у методичних заходах, що проводили працівники Академії.

З метою інформаційної підтримки педагогічних і бібліотечних працівників в межах реалізації ХАБу «Моя країна – Україна» регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини» щомісяця Бібліотека Академії готувала **Календар знаменних і пам'ятних дат** (262 матеріалів), які

інформують про пам'ятні події, історичні постаті в галузі науки, культури, освіти та психології.

З метою формування історичної свідомості, збереження національної пам'яті, читацької культури, літературної, здоров'язбережувальної та екологічної компетентності, відзначення й вшанування пам'ятних подій, удосконалення професійної компетентності педагогічних і бібліотечних працівників в рамках реалізації ХАБу «Україна – моя Батьківщина» регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини» підготовлено й представлено на сайт Академії:

- **слайд-шоу** (до Дня наукової фантастики) «Наукова фантастика – пророче майбутнє світу» (01.01.2023);
- **відеоогляд** «Міжнародний день рідної мови» (21.02.2023);
- **віртуальну виставку-портрет** «Володимиру Вернадському – 160» (10.03.2023);
- **буктрейлер** до Міжнародного дня дитячої книги «Дитячі книжки-ювіляри – 2023» (**01.04.2023**);
- **дві історичні години** (до Дня Соборності України «Національна єдність – запорука державності України» (20.01.2023); до Дня пам'яті Героїв Небесної Сотні (17.02.2023);
- **чотири інформаційних повідомлень** (до Дня пам'яті кіборгів (13.01.2023), Всесвітнього дня боротьби проти раку (03.02.2023), «3 березня – Всесвітній день дикої природи» (**03.03.2023**), **Дня українського добровольця** «Добровольці – гордість Українського народу» (14.03.2023);
- **презентації** «Гіркий полин Чорнобиля» (до дня Чорнобильської трагедії (26.04.2023), Всесвітнього дня руху для здоров'я «Здоров'я – найбільше багатство» (**09.05.2023**), Дня Матері «Усе починається з матері рідненькій» (12.05.2023); Всесвітнього дня вишиванки – «Вишиванка – душа українського народу» (17.05.2023), «Ми любимо, коли сміються діти» (до Міжнародного дня захисту дітей (**01.06.2023**), **Всесвітнього дня навколишнього середовища** «Сторінками екологічного календаря» (05.06.2023), Дня Конституції України «Основний закон моєї країни» (27.06.2023).

Оновлено інформаційно-бібліографічні матеріали сайту Академії (рубрика «Бібліотека», підрубрика «Видання Академії»).

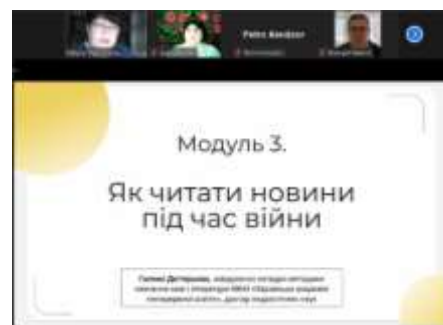
Бібліографічна робота. Надано 4 шифри УДК на дисертацію, статті та посібник кафедр Академії.

Наукова робота

Науково-педагогічними працівниками ЦПРПО *опубліковано 117 наукових статей та тез конференцій.*

Галина ДЕГТЯРЬОВА взяла участь у підсумковій зустрічі-рефлексії координаторів/відповідальних виконавців всеукраїнського експерименту за темою «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» на базі навчальних закладів України на 2017–2022 роки (16.05.2023, Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2 год / 0,06 кредиту)

- Круглий стіл у МОН України «Медіаосвіта в часи російсько-української війни» (19.05.2023, МОНУ, АУП, 3 год / 0,1 кредиту), під час якого Дегтярєва Г.А. презентувала 3-й модуль навчально-методичного посібника «Медіаосвіта в огні», присвячений дуже важливому питанню – як читати новини під час війни.

- Відбулася онлайн-презентація медіаосвітніх видань та ресурсів АУП для педагогів закладів дошкільної, загальної середньої, післядипломної педагогічної освіти, центрів професійного розвитку педагогічних працівників (25.05.2023, МОНУ, АУП).

Написання підручника, навчально-методичного посібника, словника, довідника:

1. **Ольга ГЕЗЕЙ.** Діагностувальні роботи з математики. 3-4 класи (за підручником С. Скворцової, О. Онопрієнко): навчально-методичний посібник / О.М. Гезей; за заг. ред. Л.Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2023. – 109 с. Опубліковано на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» 27.02.2023
2. **Галина ДЕГТЯРЬОВА.** Медіаосвіта в огні. Методичні рекомендації для вчителів курсу «Громадянська освіта»/«Історія» Навчально-методичний посібник / Потапова В.І., Дегтярєва Г.А., Мокрогуз О.П., Желіба О.В., Ковач І.М. / за редакцією Волошенюк О.В., Іванова В.Ф., Євтушенко Р. І. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 61 с. (Модуль 3 "Як читати новини під час війни", 16 стор.)
3. **Марина СМІРНОВА, Марія АСТАХОВА, Олена БАЙНАЗАРОВА, Галина ВОРОНІНА, Тетяна КИТИЧЕНКО, Олена КОЛІСНИК, за заг. ред . Любові ПОКРОЄВОЇ.** Підготовлено до друку навчально-

методичний посібник *«Спілкуємося на відстані: віртуальний освітній простір закладу загальної середньої освіти»* Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2023. – 128 с. Опубліковано на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» 27.06.2023

4. **Ірина ВОЛКОВА.** Подано на гриф МОНУ – Варіативний модуль «Велоспорт» навчальної програми «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.
5. **Галина ВОРОНІНА та Вікторія ЧУРКІНА.** Андрагогіка: Методика і практика: Як навчати вчителів: навчально-методичний посібник / Автори-упорядники: Л.В. Сєрих, В.Г. Чуркіна, Г.Л. Вороніна. Суми: НВВ КЗСОІШПО. 2023. 92.
6. **Галина ДЕГТЯРЬОВА.** Розробка уроку української мови «Уживання слів у невластивому значенні. Неологізми війни VS Новомова» для 10 класу стала одним із переможців на Всеукраїнському конкурсі на кращу вправу з інтеграції медіаграмотності для учнів 9-10 класів у 2023/24 навчальному році в рамках усіх освітніх галузей, позаурочної та позашкільної діяльності, набравши 159 балів із 160

Упорядкування Джерела педагогічних інновацій. Підготовлено до друку Джерело педагогічних інновацій *«Створюємо безпечне освітнє середовище в закладі освіти»* (заплановане видання в II-ому семестрі 2023 року)

Рецензування та експертиза наукових праць

Галина ВОРОНІНА. Рецензування збірника матеріалів круглого столу *«Формування життєвої успішності учнів: інструментально-методичні аспекти»* у рамках XIV міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти» (17-19.05.2023).

Любов ПОКРОЄВА. Редагування науково-методичних видань *«Джерело педагогічних інновацій»: «Створюємо безпечне освітнє середовище в закладі освіти» та «Ключові аспекти сучасного українського виховання і розвитку дітей. Взаємодія закладу освіти з сім'єю»*

Керівництво (координація) програмно-цільовим проєктом, дослідно-експериментальною роботою, авторськими педагогічними майстернями, науково-педагогічними школами тощо

Ірина ВОЛКОВА є співкерівником Тематичної майстерні класного керівника *«Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства»*

Галина ВОРОНІНА є співкоординатором:

- інноваційного методичного кластеру для керівників та заступників керівників закладів позашкільної освіти «*Механізми розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану*» в межах креативних ХАБів «Неперервний професійний розвиток педагога» та «Педагогічна творчість»;
- методичного кластеру за темою «*Формування ціннісної сфери школяра: інноваційність, комунікативність, взаємодія*»;
- методичного нетворкінгу «*STEM-освіта в Новій українській школі*»

Любов ПОКРОЄВА є координатором Регіонального проекту підвищення якості освіти «*Освітній технопарк Харківщина 2030*».

Галина ДЕГТЯРЬОВА:

- Керівництво дослідно-експериментальною діяльністю в межах реалізації регіональної Програми ДЕР «Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в систему роботи навчальних закладів Харківської області» (2019–2024).
- Координація всеукраїнського експерименту за темою «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» на базі навчальних закладів України на 2017–2023 роки (відповідальний виконавець).
- Координація всеукраїнського проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» (2019 – 2023) для ІППО.

Маріанна КОЧЕНГІНА. Науковий керівник регіонального відкритого інноваційного освітнього проекту «Організаційно-педагогічні умови для реалізації «Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» (на дошкільному і початковому рівнях освіти)

Людмила ЛУЗАН, науковий керівник, **Тетяна КИТИЧЕНКО,** координатор регіонального відкритого інноваційного освітнього проекту «Створення сприятливих умов для організації безпечного освітнього процесу в закладах освіти Харківської області». Метою проекту є посилення спроможності закладів освіти створювати безпечне, підтримуюче освітнє середовище для навчання й розвитку дітей у складних умовах

Участь у міжнародних, усеукраїнських дослідницьких проєктах

Ірина ВОЛКОВА. Всеукраїнський проєкт «Єдина Україна» в рамках програми ЮНІСЕФ «Спільно до навчання» та Інноваційний проєкт всеукраїнського рівня «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти»

Галина ВОРОНІНА. Прикладне наукове дослідження за темою «Формування життєвої успішності учнів старших класів в умовах поствоєнної реальності» Інституту проблем виховання НАПН України

Олена КОЛІСНИК. Інноваційний освітній проєкт всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти».

Маріанна КОЧЕНГІНА Розпочато роботу з реалізації Регіонального відкритого інноваційного освітнього проєкту «Організаційно-педагогічні умови для реалізації «Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» (на дошкільному і початковому рівнях освіти). У межах програми Проєкту проведено два тематичні спецкурси за темами «Читання як тренд. Вектори роботи вчителя початкових класів з формування в молодших школярів звички та потреби в читанні» (для вчителів початкових класів), «Шляхи залучення дітей раннього та дошкільного віку до проведення часу з книгою» (для педагогічних працівників ЗДО. Відбувається підготовка до проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції за темою «Розвиток професіоналізму вчителів початкових класів щодо формування читацької компетентності молодших школярів: виклики, досягнення, перспективи»

Участь у конференціях, семінарах, вебінарах, тренінгах, школах тощо

Науково-педагогічні працівники кафедр та секцій протягом I півріччя 2023 року взяли участь у **254** конференціях, семінарах, вебінарах, тренінгах, школах тощо (**27** – міжнародних, **123** – всеукраїнських, **104** – обласних). (рис. 11)

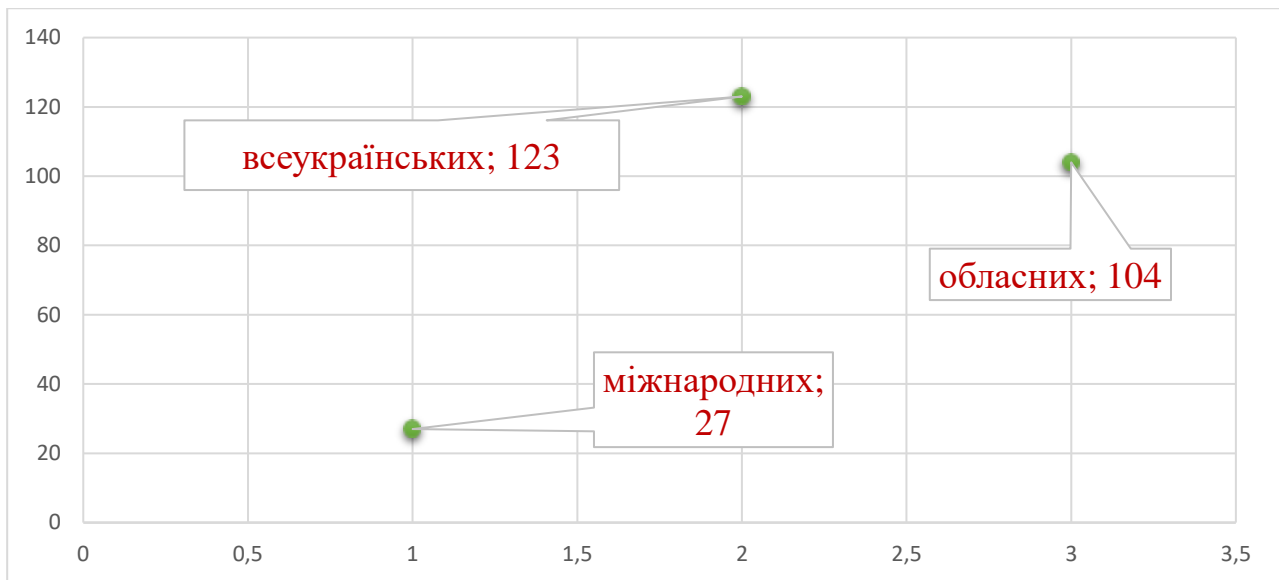

Рис. 11 Участь науково-педагогічних працівників Академії в конференціях

Галина ДЕГТЯРЬОВА взяла участь у Всеукраїнському конкурсі на кращу вправу з інтеграції медіаграмотності для учнів 9-10 класів у 2023/24 навчальному році в рамках усіх освітніх галузей, позаурочної та позашкільної діяльності, подавши на конкурс розробку уроку української мови «Уживання слів у невластивому значенні. Неологізми війни VS Новомова» для 10 класу, яка стала одним із переможців конкурсу, набравши 159 балів із 160 (Диплом переможця № АUP-APR-23/2605 від 20.04.2023, 15 год / 0,5 кредиту ЄКТС).

Поліна ТКАЧ взяла участь у Стратегічній сесії для доопрацювання проєкту Державного стандарту профільної середньої освіти (ДСПСО) та критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів - член робочої групи з розроблення проєкту ДСПСО (згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України №861 від 27.07.2021) (МОНУ, м. Київ, 3-8 травня 2023 р.)

Науково-методична робота

Внутрішнє партнерство. Відповідно до плану науково-методичних заходів на 2023 викладачами Академії в I півріччі підготовлено більше **163 презентаційні матеріали** до методичних заходів <http://surl.li/izuaz>

Зовнішнє партнерство. У межах реалізації інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» для

педагогічних працівників усіх освітніх галузей було запропоновано серію інтерактивних презентаційних відеоматеріалів за темами:

- *«Про систему підвищення кваліфікації в КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»*, спікерка – Людмила ЛУЗАН, проректор з навчальної роботи, професор кафедри методики навчання мов і літератури КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Відеозапис розміщено на каналі YouTube. Для перегляду необхідно перейти за покликанням: <http://surl.li/ejbhg>

- *«Організація безпечного освітнього середовища: профілактика дитячого травматизму в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру»*, спікерка – Марія АСТАХОВА, старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук.

Відеозапис розміщено на каналі YouTube. Для перегляду необхідно перейти за покликанням <https://youtu.be/CsRnbnQeP20>

Матеріалами до відеовиступу розміщені на гугл-диску: https://drive.google.com/file/d/1svoz3KeSH0tMZN2VMlru-aQ-QE6eVfTL/view?usp=share_link

- *«Діти з ООП: формування успішності в освітньому процесі»*, спікерка – Олена КОЛІСНИК, старший викладач секції спеціальної та інклюзивної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Відеозапис розміщено на каналі YouTube. Для перегляду необхідно перейти за покликанням https://youtu.be/r2fk-t_Rk3E

Матеріали до відеовиступу розміщені на гугл-диску: https://drive.google.com/file/d/1bkzPdka26lwk1pvM6z8YdD-4716_ArWb/view?usp=share_link

- *«Цифрові освітні ресурси: практика використання»*, матеріал підготувала Юлія ВАСИЛЕНКО, викладач секції інформаційних технологій в освіті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Перелік матеріалів:

- «Як працювати з інтерактивними дошками» (на прикладі Jamboard та Padlet), https://youtu.be/KurY2M_0APU
- «Як працювати з сервісом Kahoot», https://youtu.be/_wYj8lMNsaU
- «Як працювати з Google Forms», <https://youtu.be/8xTQSZnBLiI>
- «Цифрові сервіси зі створення ментальних карт», https://youtu.be/_vsiisqp-ts

25.05.2023 Академією проведено **конференц-зустріч «Аналізуємо, пропонуємо, допомагаємо, співпрацюємо»** (у форматі ZOOM-конференції) для керівників місцевих органів управління у сфері освіти усіх територіальних

громад Харківської області, директорів центрів професійного розвитку педагогічних працівників, центрів освітніх технологій районів м. Харкова.

Під час конференції актуалізовано цілі, ключові вектори, сучасні тренди розвитку освіти на даному етапі, які визначено Міністерством освіти і науки України на нараді 18.05.2023

Матеріали заходу можна переглянути за покликанням:

https://drive.google.com/drive/folders/1XBpwK464yQB_ipw_PtuVQEa3TcYoDKZ8

Участь викладачів академії у семінарах ЗВО

18.04.2023 року старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти О.М. Гезей на запрошення факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди взяла участь у методичному семінарі на факультеті початкового навчання.

З метою вдосконалення професійних компетентностей учасників методичного тижня: **предметно-методичної** (здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу). **оцінювально-аналітичної** (здатність здійснювати оцінювання, аналіз, забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів), виступила з лекцією на тему: «Методика проведення формувального оцінювання учнів початкових класів».

У виступі розкрито такі питання:

- Мета та провідні ідеї формувального оцінювання;
- Ефективний зворотний зв'язок;
- Розмірковування (рефлексія) та перегляд результатів;
- Інструменти оцінювання.

Також було презентовано видання *«Діагностувальні роботи з математики. 3-4 класи (за підручником С. Скворцової, О. Онопрієнко): навчально-методичний посібник / О.М. Гезей; за заг. ред. Л.Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2022. – 109 с.»*, зроблено акцент на комплексному вирішенні підготовки та розроблення матеріалів на засадах компетентнісного підходу: визначено зміст навчання, розроблено рефлексивні таблиці до кожної теми, орієнтовні тематичні діагностувальні роботи, а також бланки оцінювання.

Зустріч відбулася форматі ZOOM-конференції.

21.06.2023 року старший викладач кафедри виховання та розвитку особистості Волкова І. В. провела «гостьову лекцію» на тему «Організація системи здоров'язбережувальної освіти в закладах освіти Харкова і Харківської

області. Удосконалення єдиної системи психологічної служби» для здобувачів ІІ курсу спеціальності Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Захід було проведено в межах співпраці кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології ХНПУ імені Г. С. Сковороди та кафедри виховання та розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

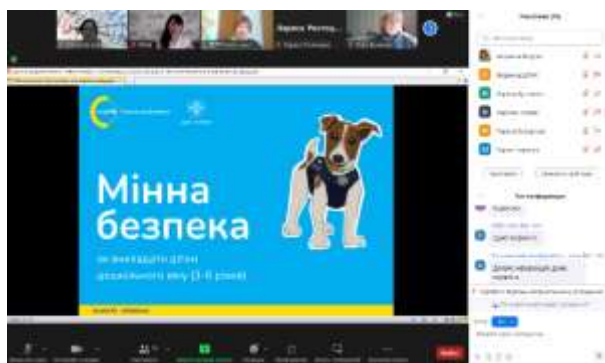
Проведення серії онлайн-занять для вихователів ЗДО

З 03 по 18 травня 2023 року проведено онлайн-навчання педагогічних працівників ЗДО Харківщини за освітньою програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти щодо забезпечення безперервності навчання та розвитку дітей дошкільного віку в умовах кризи в Україні, затвердженою наказом МОН України від 14.04.2023 № 16-о.

Було створено 2 групи, до складу яких увійшло **160 учасників проєкту ЮНІСЕФ** із **45 ЗДО** м. Харкова та Харківської області.

Під час першого заняття регіональні тренери Нечай О. М., викладач КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», тренер спільного проєкту UNISEF та Всеукраїнського фонду «Крок за кроком» – «Садочок – простір дружній до дитини», тренер Всеукраїнського проєкту «Лялька як персона», Голова Ради керівників закладів дошкільної освіти Харківської області, Плужнікова Л. М., МР ради Чугуївського р-ну Харківської обл.; Панчішна Л. І., директор Краснокутського ЗДО (ясла-садок) № 1 Краснокутської СР Богодухівського р-у Харківської області; Бондаренко Ю. В., директор КЗ «Зміївський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 2» Зміївської МР Чугуївського р-ну Харківської обл. – ознайомили педагогічних працівників ЗДО із концептуальними засадами реалізації змісту Державного стандарту дошкільної освіти в умовах воєнного стану.

Учасники, об'єднавшись у групи, розглянули базові принципи мінної безпеки та необхідні поведінкові реакції, згенерували різні ефективні способи інтеграції викладання мінної безпеки в закладах дошкільної освіти.

По завершенні онлайн-навчання буде удосконалено загальні та фахові компетентності педагогічних працівників щодо забезпечення безперервності навчання та розвитку дітей дошкільного віку в умовах кризи в Україні.

Зустріч відбулася форматі ZOOM-конференції.

11 травня 2023 року НЕЧАЙ Олена, викладачка КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», тренерка спільних проєктів з UNICEF: «Садочок – простір дружній до дитини», «Забезпечення безперервності навчання та розвитку дітей дошкільного віку в умовах кризи в Україні»; Всеукраїнського проєкту «Лялька як персона», голова ради керівників закладів дошкільної освіти Харківської області, узяла участь у роботі **Всеукраїнського онлайн-марафону «Взаємодія»** у межах проєкту «Забезпечення безперервності навчання та розвитку дітей дошкільного віку в умовах кризи в Україні», що реалізується Всеукраїнською громадською організацією «Асоціація працівників дошкільної освіти» у рамках проєкту СПІЛЬНО – програми Дитячого фонду ООН UNICEF Ukraine, за підтримки Міністерства освіти і науки України та Українського інституту розвитку освіти, та **провела онлайн-тренінг за темою «Створення безпечного простору для дітей».**

«Створення безпечного простору для дітей».

Коло питань:

- Як організувати роботу закладу дошкільної освіти в умовах кризи?
- Налагодження комунікації усіх учасників освітнього процесу
- Облаштування найпростішого тимчасового укриття.

Відеозапис транлювався на каналі YouTube.

Для перегляду необхідно перейти за покликанням: <http://surl.li/gyvho>

Експертиза робіт фестивалю «Добрих практик»

Відповідно до річного плану роботи Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» на 2023 рік і наказу Академії від 03.02.2023 № 09 «Про проведення фестивалю «добрих практик» освітян Харківщини «Майстри педагогічної справи презентують» науково-педагогічні працівники Академії здійснили експертизу більше 1000 творчих робіт педагогічних працівників Харківщини, які були подані на Фестиваль.

<http://surl.li/htevk>

Підготовка учителя фізичної культури КЗ «Лозівський ліцей №5 «Лінгва» Лозівської міської ради Павленко О.С., переможця обласного туру, до участі у **всеукраїнському турі конкурсу «Учитель року-2023»** в номінації «Фізична культура». Проведено 11 вебконсультацій у форматі ZOOM-конференції.

Викладачі Коченгіна М.В., Гезей О.М., Заліська О.М. брали участь в організації проведення обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року 2023», номінація «Початкова освіта».

Вийшли друком:

Медіаосвіта в огні. Методичні рекомендації для вчителів курсу «Громадянська освіта»/«Історія». Навчально-методичний посібник / Потапова В. І., Дегтярьова Г. А., Мокрогуз О. П., Желіба О. В., Ковач І.М./ за редакцією Волошенюк О. В., Іванова В. Ф., Євтушенко Р. І. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 61 с.

Режим доступу:

<https://www.aup.com.ua/navchalno-metodichniy-posibnik-media/>

Взаємонавчання

У I півріччі 2023 започатковане онлайн-взаємовідвідування навчальних занять науково-педагогічними працівниками Академії.

Так, на прикладі кафедри виховання й розвитку особистості запропоновані відеокментарі до різних тем.

Олена БАЙНАЗАРОВА. Відеороз'яснення: «Сучасні підходи до планування підвищення кваліфікації». Викладач надає роз'яснення що таке «індивідуальна освітня траєкторія педагога» та як вона пов'язана з Професійним стандартом вчителя. Розкривається законодавче підґрунтя порядку підвищення кваліфікації та пропонується алгоритм дій педагога щодо планування курсів. Відео нараховує 411 переглядів, більше 60 «лайків» і позитивних відгуків та 100% відміток «подобається».

<https://youtu.be/r1zorchqdb4>

Проморолик до тематичного спецкурсу «Дистанційне навчання: секркти успіху». Відео записано з використанням прийомів рекламного менеджменту, нараховує 156 переглядів та 100% відміток «подобається».

<https://youtu.be/a8MoMc6W2cY>

Ірина ВОЛКОВА. Відеозвернення: «Формування навичок безпечної поведінки дітей і підлітків». Після початку широкомасштабного вторгнення питання безпеки вийшло на зовсім інший рівень. Сьогодні воєнні виклики і ризики – частина нашого життя і ми маємо бути готові захистити себе та учнів. Війна змушує нас адаптуватись та змінювати звичну поведінку. І ми не можемо це проконтролювати чи бути впевненими, що цього не станеться протягом дня. Саме тому важливо розвинути нові навички та сформувати стійкі компетенції безпечної поведінки дітей. Запропоновано для вчителів фізичної культури, предмета «Захист України», основ здоров'я, педагогів-організаторів, заступникам директорів з виховної роботи тощо.

<https://youtu.be/rFhNUkphy10>

Відеороз'яснення: «Порядки надання домедичної допомоги при невідкладних станах». У відеороліку обґрунтовано на підставі яких нормативних документів, а саме наказів Міністерства охорони здоров'я вчителі мають надавати домедичну допомогу, як особи, які не мають спеціальної медичної освіти, для прикладу розглянуто порядок надання домедичної .

<https://youtu.be/e2Xcm0aZosg>

Галина ВОРОНІНА. У мотиваційному відео до теми «Інтегрований, компетентнісний і діяльнісний підходи – передумова ефективності освітнього процесу в контексті НУШ» використано уривок з трактату Г.Сковороди про Олександра Македонського, який дозволив на основі прийому аналогії розкрити зміст інтегрованого, компетентнісного та діяльнісного підходів.

<https://youtu.be/PuRW73XiGAU> ;

Для мотивації до участі вчителів у фаховому спецкурсі «Новий Державний стандарт базової середньої освіти. Міжгалузевий курс «STEM». 5-6 клас НУШ» було записано короткий проморолік з використанням прийомів реклами.

<https://youtu.be/-wfgZg05Eq8>.

Олена КОЛІСНИК. Тема: «Рівні підтримки дитини з ООП у ЗЗСО». Пояснювальне відео. Для педагогічних працівників ЗЗСО. Тривалість – 23 хв. 115 переглядів. 7 відміток «подобається».

<https://youtu.be/Uo1fR8tuvcw>

Тема: «Освітні труднощі». Пояснювальне відео. Для педагогічних працівників ЗЗСО. Тривалість – 24 хв. 151 перегляд. 8 відміток «подобається».

<https://youtu.be/mPXJ0jn115g>

Тетяна РАЗВОДОВА. Відео-заняття «Перша психологічна допомога учням в умовах війни»

Дане відео-заняття нараховує 385 переглядів та 100% відміток «подобається». Відео націлене на висвітлення оперативних принципів щодо відповідального надання першої психологічної допомоги та встановленню контакту з дитиною. Під час перегляду слухачі мають можливість практичного опрацювати різноманітні практики, які допоможуть стабілізуватися та пройти психотерапевтичну практику.

<https://youtu.be/NzS9sWu6jdU>

Мотиваційне відео до ТСК «Кризова психологічна самопомога в умовах війни: виявлення власного ресурсу»

Дане мотиваційне відео нараховує 147 переглядів та 100% відміток «подобається». Відео було створено з метою зацікавлення слухачів даним тематичним спецкурсом. Мета була досягнута, бо після виходу відеоанонсу вдалося сформувати групу.

https://youtu.be/ermQBkLWL_s

Інеса СІВАЧЕНКО. Відеороздум: «Чому педагогічне спілкування має бути емпатійним? Та як розвинути в собі емпатію». Викладач пропонує розглянути емпатійне спілкування як «психологічний кисень», який педагог може надати учневі в умовах тяжких випробувань воєнного часу. Надаються декілька порад, як розвинути емпатійність у собі. І яке значення це має для майбутнього життя українців.

<https://youtu.be/Z9puaECgqtg>.

Відеороздум: «Які цінності мають бути домінуючими в сучасному виховному процесі?» (більше 100 переглядів та більше 20 «лайків» і позитивних відгуків). Викладач пропонує поміркувати про цінності українців, які трансформується, викарбовуються в умовах сучасних викликів і загроз воєнного часу. Мова йде про національні та громадянські цінності, які є

основою сучасної боротьби за незалежність та післявоєнної відбудови Української держави.

<https://youtu.be/ln0HEDT6oNE>

Вікторія ЧУРКІНА. Мотиваційний ролик: «Музика давніх європейських цивілізацій : Греції, Візантії». Зосереджено увагу на особливості опанування учнями видів і мови музичного та сценічного мистецтва у 5 класі. На синкретичність мистецтва Давньої Греції. На особливості та принципи мистецтва античності. Поняття античного стилю. Синтез архітектури і музичного європейського мистецтва. Зв'язок європейського музичного мистецтва з міфологією. Літературою, театром

<https://youtu.be/dsMS5LuveJE>

Мотиваційний ролик: «Виникнення національних шкіл. Музика епохи романтизму, композитори та жанри романтизму».

У відеоролику подано про особливості опанування учнями музичного мистецтва у 5-6 класі, про етапи історії виникнення національних шкіл. Відзначаю значущість методики навчання музичного мистецтва у 5 - 6 класі та пізнання учнями жанрової палітри музики епохи романтизму. Звернено увагу на найяскравіших європейських композиторів доби: Ф. Шуберт, Р. Шуман, Ф. Шопен. Акцентовано увагу на найяскравіших вітчизняних композиторів-класиків: М. Лисенко, С. Гулак-Артемівський тощо. Здійснено аналіз жанрів музики епохи романтизму.

https://youtu.be/3VISIYVm_Oc

Детальний звіт кафедр за I півріччя 2023 року:

Кафедри виховання й розвитку освіти – <http://surl.li/izveb>

Кафедра методики дошкільної та початкової освіти – <http://surl.li/izvec>

Кафедра методики природничо-математичної освіти – <https://cutt.ly/bwh5oOCm>

Кафедри методики навчання мов і літератури – <http://surl.li/izvei>

Кафедра соціально-гуманітарної освіти – <http://surl.li/izvek>

З метою реалізації державної політики у сфері освіти, подолання освітніх втрат і розривів у закладах освіти Харківської області та урахуваючи зазначене вище, **науково-методичну діяльність Харківської академії неперервної освіти у 2023-24 навчальному році буде спрямовано на:**

- активізацію **дослідно-експериментальної діяльності** на регіональному рівні за участі закладів освіти Харківської області;
- реалізацію завдань **всеукраїнських та регіональних освітніх проєктів**;
- розроблення нового **регіонального освітнього проєкту щодо моніторингу навчальних втрат і розривів**;
- допомогу педагогічним працівникам різних категорій щодо організації та проведення моніторингових досліджень у сучасних умовах, використання результатів зовнішнього моніторингу в освітній діяльності;
- підвищення рівня професійної компетентності директорів, консультантів центрів професійного розвитку керівних працівників закладів освіти в умовах воєнного стану;
- формування та розвиток загальної і професійної компетентностей новопризначених директорів і заступників директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти; директорів опорних закладів загальної середньої освіти;
- науково-методичний супровід упровадження нового **Державного стандарту базової середньої в 6-их класах ЗЗСО області та 7-их класах пілотних шкіл**;
- оновлення професійних знань та розвиток компетентностей вчителів початкових класів, педагогічних працівників закладів дошкільної освіти з питань **концептуальних засад Нової української школи**, особливостей організації освітнього процесу в дистанційному та змішаному форматі;
- розвиток предметно-методичної та інноваційної професійних компетентностей педагогів ЗЗСО з питань **ефективних механізмів виявлення та подолання освітніх втрат і розривів**, моніторингу результатів навчання здобувачів освіти, адаптивного гнучкого планування, що передбачає перерозподіл навчального часу між темами, розробка власних навчальних програм з урахуванням виявлених освітніх втрат, підтримки індивідуальної освітньої траєкторії учнів
- адаптацію освітнього процесу в умовах **зміни режимів навчання**;

- створення **ціннісного виховного середовища** сучасного закладу освіти;
- сприяння підвищенню професійної компетентності керівників і педагогічних працівників закладів освіти з питань **психологічної та емоційної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану, підтримки осіб з особливими освітніми потребами**;
- відновлення **ефективної взаємодії Академії з МОУСО, ЦПРПП деокупованих територій** з метою якісного інформування педагогічних працівників щодо можливостей підвищення кваліфікації;
- підвищення **якості роботи територіальних (міських, районних) методичних об'єднань** різних категорій педагогічних працівників закладів освіти області.

***Результати освітньої діяльності
Харківської академії неперервної освіти
з підвищення кваліфікації педагогічних працівників
в умовах воєнного стану
у 2022-2023 навчальному році***

(електронне видання)

Технічне редагування: Севіль Семисошенко

Електронне видання

Харківська академія неперервної освіти
61057, м. Харків, вул. Пушкінська, 24,
тел. / факс (057) 731-21-31,
E-mail: kvnz.hano@gmail.com
Web-сайт: edu-post-diploma.kharkov.ua